

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

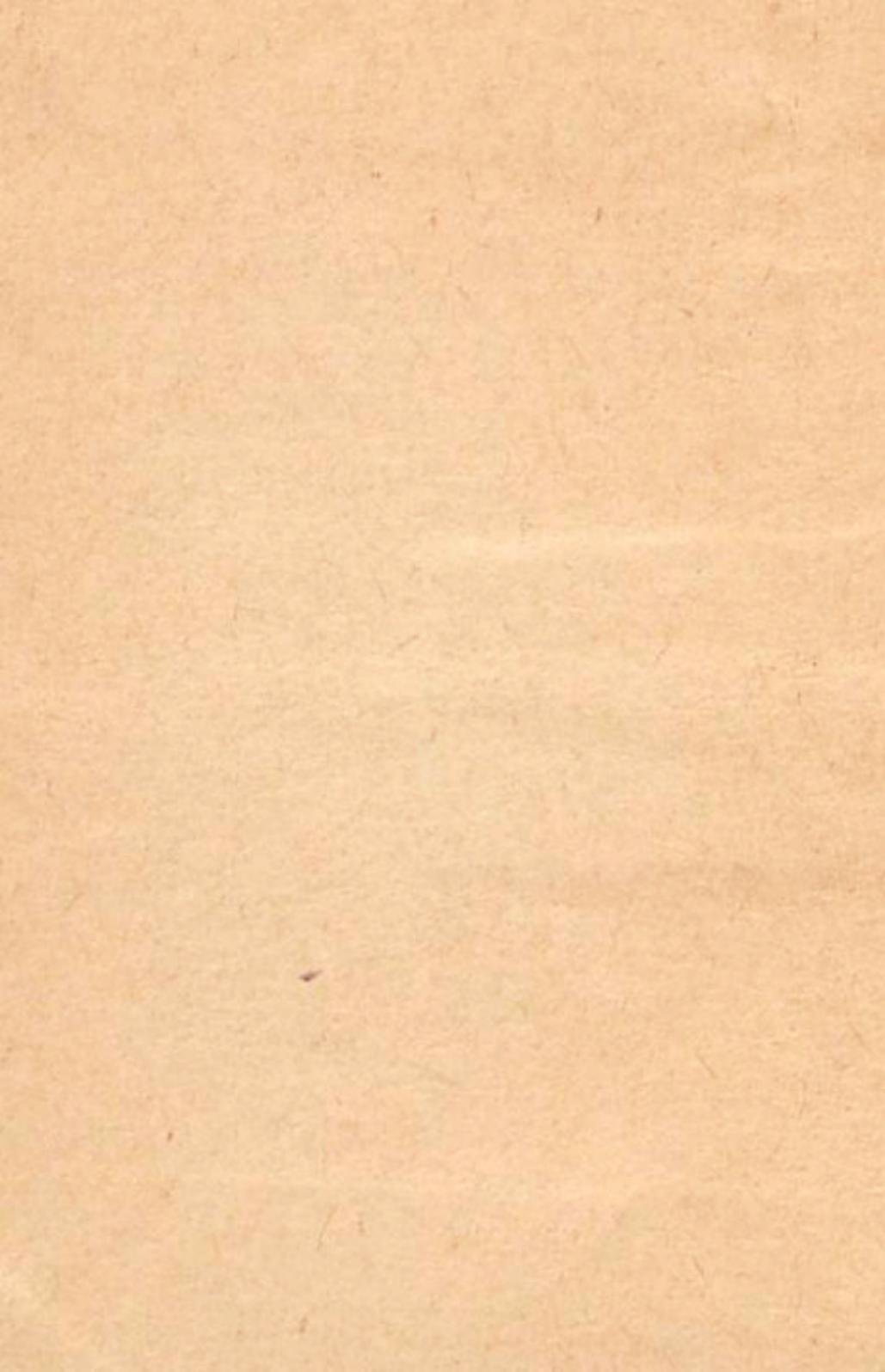
You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

1871

Lbn
2274

1999

ԱՐԱՄԵԱՆ

ՓՈՔԲ

ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ

1871

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ԲՐԻՍՏՈՍԻ

Հրամանաւ Տեառն

Տեառն Մկրտիչ Վարդապետի

ԽՐԻՄԵԱՆ

Արհեստակառսի Տարօնոյ

Էւ Պատրիարքի

Կ.ՊՕԸՍՈՅ

ԱՐԱՄԵԱՆ

Տ Ա Ր Ե Յ Ո Յ Յ

Հ Ա Մ Ա Չ Գ Ա Յ Ի Ն

1871

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ԵՒ ՀԱՅՈՅ

ՌՅԻ

—

Ի Հայրապետական Տ. Տ. Գեորգայ Դ.
Ս. Կաթողիկոսի

Ի Պատրիարքական Տ. Եսայեայ
Ի Ս. Երուսաղէմ

Ի Պատրիարքական
Տ. Մկրտիկ Խրիմեանց Ի Կ. Պօլիս

—

Կ. ՊՕԼԻՍ

—

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

501248

ՀԱՄԱՌՕՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆԲ

- Ա. Ա. զարխայի :
 Օ Ա. քեզակն :
 Ս. Ք. Ս. Առաջին Քառորդ Առանի :
 Գ. Գառլտ :
 Ե. Տ. Երկայնութիւն Տուրքեան :
 Լ. Լատինացոց :
 Լ. Լ. Լուսն Առանի :
 Խ. Խրատէլլի :
 Ծ. Ա. Ծագումն Արևու :
 Ծ. Լ. Ծագումն Առանի :
 Կ. Կ. Կէս Կշեր և Կէս Օր :
 Հ. Հ. Համակալան Հայոց :
 Հր. Հրեից :
 Յ. Յունաց :
 Յայտ. Ըստ Յայտնաւորաց :
 Շ. Ք. Վերջին Քառորդ Առանի :
 Տ. Տարիաց, կամ Տանկերէն :
 Տօն Տոնապօսարիս " րոյ :
 Օ Օր ամսոյն :

ԿՈՏԱՆԲԵՈՒՊՈԼՍԻ

Լայն. աշխարհ. $41^{\circ} 00' . 16''$. Հիւս.
 Երկն. Քարիզ. $26^{\circ} . 58' . 50''$. Արեւ.
 Բակարիս նաշուին ի 24. սխեալ յետ
 ամսոյն արևու :

ԹՈՒԻՆ ԳՐԻՍՏՈՍԻ 1871

ԵՒ ՀԱՅՈՑ ՌՅԻ

Գիր տարւոյն է	է
Եօթներեակն	ե
Վերադիրն	ԺԹ
Իննեւտասներեակն	8
Տանուաւէրն	Կշիւն

Բուն ձայնքն աձ , քձ , զձ , դձ ,
 ձախակողովեան դասուն են սկսեալ .
 Ի Բուն բարեկենդանէ :

ԸՍՏ ԼԱՏԻՆԱՑԻՈՑ

Վերադիրն է	Թ
Կիրակագիրն	Ա
Ոսկեթիւն	10

Իսկ Զատիկ նոցա է քնոյ մեզ

ՏԱՐԵՄՈՒՄԻ

Հայոց	ՌՅԻԱ յՕգոստոսի	16
Սգարիայի	1862	Ի Մարտի 21
Տաճկաց	1588	Ի Մարտի 10
Հրէից	3632	Ի Մայիսի 4

ԻԱՒԱՐՄՈՒՄԻ

Անտեսանելիք Ի Կոստանդնուպօլիս :

Գ-23107-62

ՇԱՐԺԱԿԱՆ ՏՕՆԻՔ ԵՒ ՄԻՋՈՅՔ ԿՈՅԻՆ

Օր ԾՆՆԴԵԱՆ	Յուշիկ .	6.
Միջոց ուտիք աւուրք		12.
Առաջաւորաց բարեկենդան	Յուշիկ.	17.
Սուրբ Սարգիս	»	23.
Բուն Բարեկենդան	Փևեր.	7.
Օր Տեառնընդառաջի	»	14.
ԶԱՏԻԿ	Մաշի	28.
Օր Աւետման Զորեհարքի .		
Երեւման Խաչ	Ապրիլի	25.
Համբարձումն	Մայիսի	6.
Հոգեգալուստ	»	16.
Բարեկենդան Լուսաւ .	Յուշիսի	6.
Սուրբ Գրիգ . Լուսաւոր .	»	12.
Բարեկենդան Վարդավ .	»	27.
ՎԱՐԴԱՎԱՌ	Յուշիսի	4.
Միջոց շաբաթք պահօք	Վեց .	
Բարե . Աստուածամնի	Օգոս .	8.
ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ	»	15.
Միջոց շաբաթք պահօք	Զորհ .	
Բարեկենդ Սուրբ Խաչին	Սեպտ .	5.
ԽԱԶՎԵՐԱՑ	»	12.
Վարագայ Խաչ	»	26.
Միջոց շաբաթք պահօք	Ուր .	
Գիւտ Խաչ	Հոկտեմ .	24.
Հրեշտակապետաց	Նոյեմ .	6.

Յիսնակաց բարեկենդ. Նոյնք. 21.

Սուրբ Յակոբայ բարե. Դեկտ. 12.

Սուրբ Յակոբ Դեկտ. 18.

Օր բարեկենդանի Ծնն. Երեկշաբթի.

ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԱՒՈՒՐԲ ՏԱՃԿԱՅ

Ա.խրրը Էրպային. Յնվ. 17: Զիյֆ. 8

Էլվիէլի Խամսիյն. » 18: » 9

Ճէմրէի Էլվիէլ. Փետր. 6: » 18

Ճէմրէի սանի. » 13: Զիյն. 7

Գուրպան պայ. » 17: » 10

Ճէմրէի սալիս. » 20: » 13

Պէրախւլ անիւզ. » 25: » 18

Ա.խրրը Խամսիյն. Մարտ 8: » 19

Նէվրուզ. » 9: » 10

Խըարէլէզ Ապր. 23: Սեֆեր 10

Մէվլուտ. Մայիս 19: Տպ. Էլվ 13

Ա.մաննամուտ. Յուն. 10: Տպ. Սիւ. 2

Էլվի. էյն. պահուր Յուշ. 17: Ճեւ. Էլվ. 13

Ա.խր. էյն. պահուր » 24: » 19

Իւշ այլար. Սեպ. 4: Քահայ 1

Կիւզ այլար. » 11: » 8

Միրան կէճէսի. » 30: » 17

Պէրաթ կէճէսի. Հոկ. 17: Շարպան 10

Գասըմ » 26: » 12

Գասըր կէճէսի. Նոյ. 26: Տաւ. 10

Պայրամ. Դեկ. 1: Շեյ. 1

Զէմնէրիբ » 10: » 10

ԱՄՍԱԾՈՒՏԻ ՏԱՃԿԱՅ

Զիլգամէ	Յուճիար.	10
Զիլհիճճէ	Փևսրիար.	8
Մուհարրէմ ՎԱՄ	Մարս.	10
Սևֆէր	Ապրիլ.	9
Րէպ իւլ էվիէլ	Մայիս.	8
Րէպ իւլ ախըր	Յուճիս	7
Ճէմազ իւլ էվիէլ	Յուլիս	6
Ճէմազ իւլ ախըր	Օգոստոս	5
Րէճէպ	Սեպտեմբեր.	4
Շապահ	Հոկտեմբեր	3
Քամազան	Նոյեմբեր.	2
Շէվիար	Դեկտեմբեր.	1

Տօնախմբութիւնք Եկեղեցիաց
Հայոց

Փևսր. 4. Ս. Վարդան. Ֆէրրի գիւղ
 Մարս. 27. Ս. Յարու. ի Թիարբունինա
 ւատեղեաց, Պէյօղլու, և Գումգարու :
 Ապրիլ 4. Ս. Ստեփաննոս. ի Թասգիւղ
 » 25. Երեւ Խաչ, ի Գուրու Չէշմէ.
 Մյս. 6. Ս. Փրկչի, հիւանդանոցին .
 » 9. Ս. Նիկողայոս, ի Պէկղօզ.
 » 16. ԵրրորդուԹիւն ի Պէյօղլու .
 » 23. Սուրբ Եղիա, յԵյիպ.

- Մյ. 24. Ս. Հոխիսիմէ ի Պէյլուքտէրէ.
 » 27. Յովն. Կարապետ յԲառնիա.
 » 29-30. Առաւորիչ, ի Գուզկուննուք.
 Յնւ. 12 13. Գիւանշիսց. Ս. Առաւորչի
 ի Գալաթիա, և ի Գընալը կղզին.
 » 15. Ս. Երից Մանկանց յԵմիրկէն
 » 20 Գ. Տի. Ս. Աստուած. յԵէնիզեղ.
 » 26-27 Սրբոց Առաք. ի Գանալլի.
 Յրս. 4 Ս. Կարապետ, յԲւսկիւտար.
 » 10-11 Ս. Սանգուխա ի Հիւսայ.
 Ոգ. 15. Վերախախ. Աստուածածնի ի
 Գուճգարու, յԱզատլը, ի Գուսլը բէօյ.
 » 22. Բ. օր Վերախ. յՕրթնաղիւղ.
 » 29. Գիւան գօուռի ի Պէշիկժաշ.
 Սևայ. 8. Մն. Ս. Ա. Ժածնի, ի Մարտրգիւտ.
 » 12. Խաչ յԲւսկիւտար. Գարնալ.
 » 25-26. Ս. Գեորգ, ի Սանաթիա.
 Հոկ. 46 17. Ս. Յովն. աշխարհանիչ ի
 Կատլըգափու, և ի Վէնիկ փաշա.
 » 30. Ոսկերեր. ի Գարս կէօմրիւկ
 Նոյ. 6-7 Ս. Հրեշտակապետ, Պալատ.
 » 27-28 Ս. Նիկողայոս, ի ԹօփԳափու.
 Դեկ. 4-5. Ս. Թաղ և Բարդ. յԵէնիզարու
 » 18-19 Սուրբ Յակոբ, ի Գասըմփաշա,
 և յԵէափ գուլէ.
 » 25-26. Ս. Ստեփ. յԱյ Ստեփանօ.
 » 28. Ս. Յակոբ, յԱլթը մէռմէռ

ՊԱՆԴՈՒԽՏՆ ՅՕՏԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ընդ աստղոք օսար ասիանց,
Տարագրելոյս չիք բերկրանք.
Լեալ հոգւոյս յոյս Հայրենեաց,
Կու ինձ միայն բսփոփանք.
Օսար աստղեր յոյս չ'ունին,
Օսար երկինք ինձ մարին :

Օսար բայտեր դառն ու անհամ,
Զերն պոստ ու լեզի .
Դառս, անասաս, հովիտք, արտեր,
Ու պարտեզներն անբերի .
Օսար ծառեր շուք չ'ունին,
Օսար ծաղիկք հոս չ'ունին :

Օսար վայելք բերին ձանձրոյք,
Եւ պատիւներն՝ անարգանք .
Ոսկի, արծաթ, սեր եւ գուր,
Հայրենադրուծ են պատրանք .
Օսար ոսկիք շորայ են
Օսար պալատք ինձ բանս են :

Օսար երկիր երջանկաբեր,
Ծառն այդ պայման ինձ համար .
Զիւն ձմեռ են իւր զարուհներ,
Զ'ունի երբէք ինձ ամառ .
Օսար երկինք ամպոս են,
Օսար սրտեր անգուրք են :

Օսար թէ եւ շնչեմ ես օդ,
Յաւոք սահին իմ օրեր .
Քեզ, Հայրենիք սիրակարօս,
Սիրքս համայն քեզ նուէր .
Օսարուքին դու վուրե ես,
Այլ Հայրենիք, դու վարդ ես :

Յ Ո Ւ Ն Վ Ա Ր

31

ՏՃ. Քեանունիսի սանիսի.

13	1	Որ. աճ. ԿԱԳԱՆԵԳ, ԵԼ Գ. Օր պահոց Յննպեան. Հարց. թճ. աղց. Որ ապ- րեցուցեր : Հն. Հյ Տօլի Տևորեկունքեան Տեանն. ԵԼՍ Յ. որոց եւ Տօլի Բար- սդի Հայրսպետի : Լ. Վերնիսիսայ կոչսի եւ Յունիվ. 13: Տօլ. Քաղոցի ԺԺ. Յայսւմ. Քաղոցի ԵԳ. Ա. Արամսայ ժէ : Տճ. Շեվ- վայի 22, եւ Գասարսի ԴԱ. Հր. Թեքեքի 20 :	57	71
----	---	--	----	----

14	2	Շր. . աղ. Գ. օր պհոց Յնն. Սրբոցն Բարսղի Հայրա- պետին եւ եղբոր նորա ԳԸ	57	79
----	---	---	----	----

1. 0

ՅՄԻՆՎԱՐ

Տ Գ

բիզորի նիւսացոյն, Սեղ-
բնաորոսի Հաովմայ Հայ-
րասեանին և Արքայ Եփ-
րեմի խուրին Ստորոյ :

ՅՎԶ. ԲՆ. Ժ. 15 ր. 58.

ՍԱՃՐԻՆԱՅԻՆ ԽՈՂԹ

15 3 ✱ Կիր ղձ. Ե. օր պհ. Ծն.
Հբ. դ. 8. ցվերջն :
1. Տօլիւնուանի Յիսուսի :

16 4 Բշ. ղկ. 9. օր պհ. Ծնն.
10 Կ1

17 5 Գշ. ղձ. ճրագալոյց Ծննդ
17 Կ5
եան և Սկրտութեան Քր-
րիստոսի : Նաւակասիֆ :
Հն. Հյ. և Յ. արագալոյց
Յայտնութեան : 1. Ան
տօլիւնաքայի :

18 6 ✱ Գշ. ղկ. ՏՅՆ ԾՆՆԲԵԱՆ
17 Կ7
ԵՒ ՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱԲՆ :
Ուտիֆ և մեղ ուրի օր աւե-
միցոց : Հն. Հյ. Յայտն-
քիւն Տեանն և Ն Յ :

19 7 ✱ Աշ. ղձ. Բ. օր Ծննդ : 17 Կ2
Օր մեղոց : Հն. Հյ. ր.
օր Եայտ. Յ*. Յովիւնու
Կարասիսի :

Ը	Պ		Տ	Գ
20	8	Ուր. դկ. Գ. օր Ծննդ. Յաշաւ Արաց :	ԿԳ	ՎՅ
		☉ ի Չրհուսն ժ. 19 ր. 43. Տ. Պառահ Տեղի :		
21	9	Շր. աճ, Գ. օր Ծն: Լ. Ագ նիսի հոշիսի .	ԿԴ	ՎԶ
		☉ Ծն. Լս. ժ. 9. ր. 26. Յրախառն		
22	10	✠ Կիր. աղ. Ե. օր Ծննդ. Տ. Չիղգաւսե :	ԿԵ	ՎԷ
23	11	Բշ. քճ. Չ. օր Ծննդ. Հր. Սեբաս :	ԿԶ	ՎԸ
24	12	Գշ. քկ. Ե. օր Ծննդ.	ԿԷ	ՎԹ
25	13	✠ Գշ. գճ. Ը. օր Ծննդ. և Տօն Անուանակոչու. Թեան Տեան : Տօն. Արաց :	ԿԸ	ՎՁ
26	14	Եշ. գկ. Յովհաննու Կարա պետին : Ա. Ովդաւ :	ԿԹ	ՎՁ
27	15	Ուր. դճ. պահք Լ. Յովհանն նու Ռսկերերսնիսի :	ԿՁ	ՎՃ
28	16	Շր. դկ. Սրբոցն Պետրոսի Հայրապետին, Վլասայ և պիակոպոսին և Աբխաղո մայ սարկաւազին : Չ Առ. Գռ. ժ. 22, ր. 19. Յրաքեր Հոգմուսի	ԿՁ	ՎՃ

Լ	0	ՅՈՒՆՎԱՐ	Տ	Գ
29	17	<p>Ք Կիր. աձ. Ա. զկեի Ծն: Բարեկէնդ. Առաջաւորց. Հր. դ. Տ. ցվերջն: Յ. Ան- սոնի անապատսախախնի: Լ. Ինանի չիսկոսի Սաշե- ցացոյն: Տ. Ախրրը եր- պայի. Վերջ քառասուն առաջ անաջնոյ մասին ձմերան:</p>	Ա	ԱԷ
30	18	<p>ԲՂ. ալ Ա. օր պահոց Ա- ռաջաւոր: Յ*. Աքանախի եւ Կիրրիի հայրապետացն Աղեփանդրիոյ, եւ շու- ծուսն պահոց յայտ եօրնեկի: Տ. Էվփիլի իանախի. Սկիզբն իսկո- ռեայ երկրորդ մասին ձը- մերան:</p>	Գ	ԱԹ
34	19	<p>ԳՂ. ղձ. Բ. օր պահոց Ա- ռաջաւորաց:</p>	Վ	ԱԴ
4	20	<p>ԳՂ. ղկ. Գ. օր պհոց. Առաջ Յ.* Եւրթիմիոսի ձգևառ- րին: Լ. Փետրվար:</p>	ՎՎ	ԱԿ
2	21	<p>ԵՂ. ղձ. Գ. օր պհոց Առաջ, Լ. Տեառնընդամուս:</p>	ՎԷ	ԱԸ
3	22	<p>Աւր. ղկ. Ե. օր պհոց. Առջ.</p>	ՎԸ	ԱԹ

1 0

Յիշատկ Յովնանու Մարգարէին .

4 23

Ծբ. դձ. Արբոյն Սարգսի զօրավարին, և սրղւոյ նորա Մարտիրոսին և չորեքտասան զինուորացն :

18

90

5 24

✠ Կիր. դկ. Բ. զկնի Ծնն. Հարսանիխ : Լ. Ագարայ կուսիև և Եօրանաւնիւրորդ Կիւրակի :

10

91

© Լր. Լս. ժ. 22 ր. 40.

Հողմուսի

6 25

Բշ աձ . Արբոյն Ատովմանց զօրավարացն . Յ* Գրիգորի ասուածաբանին . Լ. Տորոքեայ կուսիև : Հր. Տարեգրուխ սկիոց :

17

92

7 26

Գշ. ակ. Արբոյն Սիւրխասանց վկայիցն .

17

92

8 27

Գշ. ղձ. պահր. Յ* Դարձ նշխարացն Յովնաննու Ռակերերանին :

18

93

9 28

Եշ. ղկ. Արբոյն Ռակեանց քահանայից :

19

90

10 29

Ռւր. ղձ. Պահր :

20

97

11 30

Ծբ. ղկ. Արբոյն Իսահակայ

21

97

1, 0

8 9

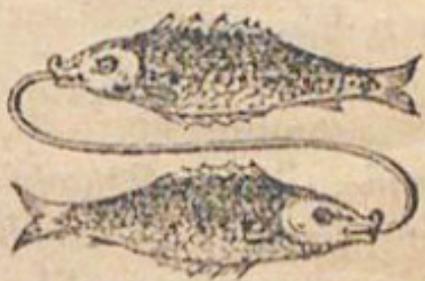
Պարթևի Հայրապետին
Հայոց : Յ. Հայրապետա-
ցն Բարսի. Կրիգորի եւ
Յովի. Ոսկեքերականի.

12 31

✠ Կիր. դձ. Գ. զկնի Ծնն.
Հարսանիք :

55 91

Ձ Վրջ. Բ.ռ. ժվ. 25 ր. 27
Չի նախառն անձեռնային

Փ Ե Տ Ր Վ Ա Ր

28

ՏՃ. Ծուպար .

13 1

Բ2. ղկ. Սրբոցն Մարկո-
սի եպիսկոպոսին, Պիոնի
Քահանային, Կիւրղի եւ
Բենիամինի սարկաւա-
գացն եւ Սրբոց վկայիցն՝
Արղըլմսեհի, Որմզդանայ
ե Սայենի :

57 99

ՉԻԼԳԱՏԷ:

1.	0		Տ	9.
14	2	Գշ. աճ. Սրբոց Վեւոնդեանց բահանայից: Հո. Հյց. Տեսողութեամբ. եւս Յ.	ՏԶ	Վ.Վ.
15	3	Գշ աղ. Պահր:	ՏԾ	Վ.Վ.

16	4	Քեշ. թճ Սրբոց Վարդաւանս Զօրավարաց, հազար երե- սուն եւ վեց վկայից. եւս Հո. Հյ: Յիշատակ ննջե- ցեալոց: (Soli Եկեղեցւոյն Ֆերի Բեռի):	ՏԿ	Վ.Բ.
17	5	Ուր. թկ պահր.	ՏԿ	Վ.Բ.
18	6	Շր. զճ. Առստանդնուպօլ- սոյ սուրբ ժողովոյն, հա- րիւր յիսուն Հայրապետաց: Տ. ճեւրհի կլիկլ պեհա-	ՏԸ	Վ.Ե.

Լ	0	ՓԵՏՐՎԱՐ	Տ	Գ
		Վա. Օր իջանելոյ ջերմու- քեան արեւոյ յօրս.		
19	7	✱ Կիր. ղկ. Բուն Բարեկեն- դան. եւս Յ. եւ Լ: Յայաւ. Մեհեկի: Տ Հոբ.	ԿԳ	ՎԵ
		☉ ի Զուկն ժ. Գ, ր. 48. 55 ⁰ Տարեդ. ծննդ. Կիյով Գ. Թագաւորին Հօլանտայի. ☽ Մն. Լս. ժամ 22, ր 7.		
		Փոփոխականի :		
20	8	Բշ. աճ. Ա. օր մեծ պից: Յ. Երկուց Թեոդորոսաց Տճ Զիհիճճէ :	Վ	ՎԵ
21	9	Գշ. աղ. Բ. օր մեծ պից:	Կ	ՎԵ
22	10	Գշ. քճ. Գ. օր մեծ պից. Յ. Լարսաւսայոսի Բու- հանայի: Լ. օր մոխրոց: Հր. Ադար :	Կ	ՎԵ
23	11	Եշ. քկ. Գ. օր մեծ պից.	Զ	ՎԵ
24	12	Ուր. գճ. Ե. օր մեծ պից. Տօւ. Մեհեկի: Լ. Մասս- քիայ առաքելոյն :	Զ	ՎԵ
25	13	Շք. գկ. Զ. օր մեծ պից. Սրբոյն Թեոդորոսի գօրա- վարին. եւս Յ*: Տ. ճեմրի սանիչե պիսայ. օր իջա-	Զ	ՎԵ

ԶԻԼՀԻՃՃԷ

Տ Գ

1	0		
26	14	Անշոյ ջերմուշքեան արեւուն իջուշու :	
		✠ Կիր. դձ. Բ. Քառասնորդաց պահոց : Տեառնընդառայ : Տ . Ճեւրեթի սանի պէ ապ : Օր իջա Անշոյ ջերմուշքեան արեւուն իջուշու :	Վ 115
27	15	Բշ. ղկ. Բ. օր մեծ պհց . Ք Առ. Բն. ժ. 14, ր. 44. Ամսպատմութիւն :	Ա 117
28	16	Գշ. աձ. Բ. օր մեծ պհց. Հ. ծով վսևման. Մովսիսի :	Գ 112
4	17	Գշ. աղ. ծ. օր մեծ պհ. Լ. Մարտ Տ. Գուշպան Պայրաւ 4 օր :	Վ. 110
2	18	Եշ. ղձ. ծ. Ա. օր մեծ պահց . 16 ⁰ Տարեդարձ գահակալութեան Ալեքսանդր Բ. Կայսերամեծայն Ռուսաց :	11 117
3	19	Ուր. ղկ. ծ. Բ. օր մեծ պհց .	15 117
4	20	Շր. գձ. ծ. Բ. օր մեծ պահց Արքայն Կիւրղի Երուսաղէմի հայրապետին , եւ միւս Կիւրղի եպիսկոպոսին , եւ մօրնորա Սննայի : Տ. Ճեւրեթի Սաշիսե Պեխաբ	17 118

L 0

ՓԵՏՐՎԱՐ

S 9

Օր իջանկոյն . ջերմու-
քեան արեւուն ի հող :

5 21 ✱ Կիր. զկ. Գ. Քառաս. 12 119
պահոց : — Անառակիկն — .

6 22 Բշ. դձ. ժԵ. օր մեծ պահոց : 10 120
Հր. ծով վասն Եսրերայ :

7 23 Գշ. ղկ. ծԶ. օր մեծ պահոց. 17 121
Լ. Թովմայիկոյն իւսցուն
Հր. Փռիւ. soli յիշատակի
Եսրերայ (ՇեփերՊայրամ) :

☉ Լր. Լս. ժւ. 15 ր. 38
Խառնակ Եւ Խոնաւ .

8 24 Գշ. սձ. ժԷ. օր մեծ պահոց. 14 122
Յ*. Գիւս գլխոյ Յովհանն.
նոյ Կարապետիկն .

9 25 Եշ. սկ. ժԸ. օր մեծ պահոց. 11 123
Տ. Պերս իւր Աճիւզ, Պառա-
ւանց ցուրս, որ սեւե
կօրն իւր եւ ուրե գիշեր :

10 26 Ուր. քձ. ժԹ. օր մեծ պահոց. 19 124

7⁰ Տարեդարձ գահակա-
լութեան Լուի Օթոն Բ .
քաղաւորին Պալիերայի :

11 27 Շր. թկ. Ի. օր մեծ պհց. 50 150
 Սրբոյն Յովհաննու Երու-
 սաղէմի հայրապետին .
 եւ Սրբոյն Յովհաննու Օձ-
 նեցւոյ Հայրապետին :

12 28 ✠ Կիր. զձ. Գ. Քառաս. 51 157
 պահոց : —Տնկախն —

Մ Ս Ր Տ
 51
 Տճ. Մարտ

13 1 Բ. 2. զկ. ԻԲ. օր մեծ պահոց, 52 158

	Լ	Օ	ՄԱՐՏ	Տ	Գ
14	2	Գ	Գ. զձ. ԻԳ. օր մեծ պհց. Ք Վեջ. Գն. ժամ 6, ր. 1: ԽԱՄԱՆ ՕՊ:	17	128
15	3	Գ	Գ. զհ. ԻԳ. օր մեծ պահոց Միջիևի:	18	129
16	4	Ե	Ե. աճ ԻԵ. օր մեծ պահց.	19	130
17	5	Ո	Ուր. աղ. ԻԶ. օր մեծ պահոց:	20	131

10° Տար. զահ. Վիթթօր Էմ-
մանուէլ Թագ. Իսալիոյ Էւ.
22° Տարեդ. զահաղ. Կիյօս
Գ. Թագաւորին Հօլմնիոյ.

- 1 0
- 48 6 Շք. քձ. Եւ. օր մեծ պահոց. ԵՄ 135
Սրբոց քառասնից մանկանցն, որք ի Սերաստիս կատարեցան:
- 19 7 ✠ Կիր. քկ. Ե. Քառաս. — ԵԱ 135
Դասաւորիկն —: Լ. Յովսէփայ Հօրն:
- 20 8 ԲՂ. գձ. ԻԹ. օր մեծ պահոց. ԵԳ 132
Տ. Ախրրը խամսիչն. վերջ յիւսօրեայ մասին ձմրակն:
- 21 9 ԳՂ. գկ. Լ. օր մեծ պահոց. Ե. 130
Յայտմ. Արեգ. Յ*. Քառասունն Մակկանց: Լ. Ս. Բեկեղիկսոսի: Գարևաւաճնոս եւ հասարակած, այնք, ինք եւ գիշեր հաւասար: Տ. Նկվրնզի Սուրբակն (նոր օր):
☉ ի իոնյն. ժամ 9, ր. 45.
⊕ Մն. Զատկ. Լս. ժ. 11 ր45.
Անձրեւային փոքորիկ
- 22 10 ԳՂ. դձ. ԼԱ. օր մեծ պահոց. Ղ 137
Տ. Մուհարրեւ եւ սարեւնոս 1588 քուակակնին:
74° Տարեդ. ծնն. Կիյօս Ա. Թազաւորին Բրուսիոյ:

ՀԱՆԵԼՈՒԿ ՍՄՐԱՆ

Թիւ 8

1868 ին այս քուով հանելուկն ան-
լոյծ մնալուն համար՝ Տարեցոյցիս
վերջը կրկնեցին գայն, նուէրն ալ 20
Քռանկնոց գրի հանելով : **Ճ. Ա.**

ՄՈՒՀԱՐԲԷՄ

Տ Գ

1	0			
23	11	Եջ. ղկ. 1Բ. օր մեծ պհց. Հր. Նիսանի, որե առա- ջին ամիս ըստ Աստու- ծաշնչին :	5	137
24	12	Ուր. ամ 1Գ. օր մեծ պհց	5	138
25	13	Շր. ակ. 1Դ. օր մեծ պհց. Սրբոյ Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչին մուան ի վիրապն: Լ. Աւետումն:	2	139
26	14	✠ Կիր. թձ. 2. Քառասնոր- դաց պհց: — Գարսեան —:	0	140
27	15	Բջ. թկ. 1Զ. օր մեծ պահոց. Հր. Ապիպ, (Գարեւնիւսաւոչ Տօմ. Արեֆ:	7	141
28	16	Գջ. զձ. 1Է. օր մեծ պհց. Ա. Աւելիաց:	7	142
29	17	Գջ. զկ. 1Ը. օր մեծ պհց.	8	143
		Սն. Քն. ժ. 14, ր. 20. Յրսախառն պարգուքիւնք		
30	18	Եջ. ղձ. 1Թ. օր մեծ պհց.	9	144
31	19	Ուր. ղկ. 10. օր մեծ պհց. Տ. Աշուրե կիւնիւ .	10	145
1	20	Շր. ամ. Յիշատակ յարու- թեան Ղազարու: Լ. Ապրիլ:	11	146

1 0

2 21

✠ Կիր. ակ. Մաղկազարդ.
եւ Յ. եւ Լ.Ա. Շարն եւ սարեւնոս
256. քուակակին :

3 22

Աւագ երկուշաբթի. քճ.

4 23

Աւագ երեքշաբթի. քկ.
Յիշատակ սասն կուսա-
նաց:

5 24

Աւագ չորեքշաբթի. գճ. Լ.
Վիչեկցիոսի Ֆերերեան:⊗ Աւագ յոռնն յուսնի,
ի ծամ 21, ր. 52.

Պարզութիւն օրոց

6 25

✠ Աւագ հինգշաբթի. գկ.
Տոն Հաղորդութեան ևՅիշատակ Ոտնալուային:
Հո. Հյ. եւ Յ Աւետուան.Հր. Պատեխ, (Խաւնուրսուզ
Պայրաւր.) ուրն օր:

7 26

Աւագ ուրբաթ. դճ. Յիշա-
տակ չարչարանաց, խա-
չելութեան եւ Թաղման
Տեառնմերոյ Յիսուսի Քր-
իստոսի:39⁰ Տար. զան. Փետր
Բ. Կայսեր Պրագիլիոյ :

- 8 27 Աւագ շարած. ղկ. ճրագալոյժ Զատկի: Նաւակասիֆ յերեկոյիև: 18 107
- 9 28 ✠ Ա.Կ. աճ. ԶԱՍԻԿ. ԷԷՅ. Է ԷՏ: Ուսիֆ Է մեզ միևչեւ ցՀամբարցուև. ԽսկՅ. միևչեւ ցՆոր կիրակ: Տօն ի Թի արհմնի ևաւստեղևաց. ի Գռմգարու Է ի Պեյօղլու: (Բաւնայիր ի Պեյօղլու:) 19 108
- 10 29 ✠ ԱԲ. Բ. Է. սկ. Բ. օր Զատ. Է ԷՅ: Յիշատակ մեռելոց: 20 100
- 11 30 ✠ ԱԳ. Գ. ԲԱ. Գ. օր Զատ. 21 107

L 0

ՄԱՐՏ

Տ Գ

12 31

Լու Յ: Հր. ք. օր Պատեֆիկի:
 Ար. Դ. ք. օր Զատկի:
 Քվրջ. ֆառ. Ժ. 13. ր. 12.
 Պայծառ. Լիպնակ

ԿՄ 107

Ս. ՊՐԻԼ

30

Տճ. Նիսան.

13

1 ԱԵ. Եջ. գճ. Ե. օր Զատկի: Ի ԿՄ 108
 ֆադասսիկից եւ Ի գիւղորեւ
 Տօնի վասնի արտօրեից :

14

2 ԱԶ. Աւր. գի. Զ. օր Զատ. ԿՄ 109
 3* Տօնի Պարսիք Այազի:

15

3 ԱԵ. Եր. դճ. Ե. օր Զատկի. ԿՄ 110
 եւ իշատակ գլխատման
 Յովհաննու Մկրտչին:

16

4 * ԲԿ. Նոր Կիրակէ. դի. ԿՄ 111
 Ը. օր Զատկի. (Բանայի
 Ի Խաւզիւղ):

ՍԷՖԷՐ

Լ	Ո		Տ	Գ
17	5	ԲԲ. Բ2. աձ. Թ. օր յինանց:	17	175
18	6	ԲԳ. Գ2. աղ. ծ. օր յին:	18	177
19	7	ՃԲԳ. Գ2. քձ. ծԱ. օր յին. Ս. Լեւոնու ին Ս. Աստուածած.	19	178
20	8	ԲԵ. Ե2. քղ. ծԲ. օր յին. Յայս. Անկկանի : Տ. Սեղիտ : ⊗ Ծն. Լու. ծ. 2, ր. 17. Գարնանի գեփիւոք ⊙ ի ցուղն. ծ. 20, ր. 35.	20	170
21	9	ԲԶ. Ուր. գձ. ծԳ. օր յին. Տ. Սեղիտ :	21	177
22	10	ԲԷ. Եր. գղ. ծԴ. օր յ. Հր. Եսառ :	22	177
23	11	ՃԳ. Գ. Ա. Ա. շխարհամատրան Կիր. դձ. — Կանաչ Կիր — (Բանայր ի Բալանրշ). Լ. Ս. Դեռոգ .	23	178
24	12	ԳԲ. Բ2. դղ. ծԶ. օր յինանց	24	179
25	13	ԳԳ. Գ2. աձ. ծԷ. օր յին. Լ. Մարկոսի աւեստրանից : Տօմ. Անկկանի :	25	170
26	14	ԳԴ. Գ2. աղ. ծԸ. օր յին. Անկասեղ :	26	171
27	15	ԳԵ. Ե2. քձ. ծԹ. օր յին	27	172
28	16	ԳԶ. Ուր. քղ. Ի. օր յին. Ս. Բն. ծամ 6, ր. 56. Գարնանային օղ	28	172

		ԱՊՐԻԼ	Տ	Խ
1	0			
29	17	ԳԷ. ՇՐ. զձ. ԻԱ. օր յի՛ն. 53° Տարեդ. ծննդ. Ալէֆ. սանդր Կայսեր Ռուսիոյ.		
30	18	✱ ԳԿ. Չօրրորդ Կիրակէ զկ. — Կարմիր Կիրակէ — :	9	172
			10	170
1	19	ԳԲ. ԲԶ. դձ. ԻԳ. օր յի՛նանց: Լ. Տօն Մայիս եւ առա- ջեղոցն. Փիլիպպոսի եւ Յակոբայ: Հր. Ծով վասն մահուան Հեղեայ եւ գե- րուքեան Տապաւնակի:	11	177
2	20	ԳԳ. ԳԶ. դկ. ԻԴ. օր յի՛ն. Ա. Ադամ:	12	178
3	21	ԳԴ. ԳԷ. աձ. ԻԵ. օր յի՛նանց: Յ*. Կիսապեղծեղծ: Լ. Գիւն խաչ:	12	179
4	22	ԳԵ. ԵԶ. ակ. ԻԶ. օր յի՛ն. 44° Տարեդ ծննդ. Շառլ ԺԵ. Թագաւորին Շուէթի եւ Նորվեկիոյ.		
5	23	ԳԶ. Ուր. զձ. ԻԷ. օր յի՛ն. Յ. Ս. Գեորգ: Տ. Խրսրեղեզ. Հր. երկրորդ Խամուրունգ: ⊕ Լր. Լս. ժմ. 5, ր. 28. Անձրեա արեւ հողմու նի:	10	1
6	24	ԳԷ. ՇՐ. զկ. ԻԸ. օր յի՛նանց.	17	20

ՍԷՅԵՐ

1	0		S	Խ
7	25	✠ ԵԿ. Հինգեր. Կիրակէ. գձ. Տօն Երեւման Թաշին: ԅ.* Մարկոսի Աւետարանից:	Մ	Բ
8	26	ԵԲ. ԲԶ. զԿ. 1. օր յին.	ՄԱ	Հ
9	27	ԵԳ. ԳԶ. ղձ. 1Ա. օր յին.	ՄԳ	Օ
10	28	ԵԴ. ԴԶ. ղԿ. 1Բ. օր յին.	Բ.	Դ
11	29	ԵԵ. ԵԶ. աձ. 1Գ. օր յին. Ձ Վ. Բն. Ժ. 21, ր. 14. Աւագայիկի	ԲԱ	Վ
12	30	ԵԶ. Ուր. աԿ. 1Դ. օր յին.	ԲԲ	Ա

Մ Ա Յ Ի Ս

51

ՏՃ. Մայրու.

13	1	ԵԵ. Շք. քձ. 1Ե. օր յինանց:	ԲԲ	Գ
14	2	✠ ԶԿ. Վեց Կիրակէ. քԿ.	ԲԲ	Վ.
15	3	ԶԲ. ԲԶ. գձ. 1Ե. օր յին:	ԲԵ	ՎԱ
16	4	ԶԳ. ԳԶ. զԿ. 1Ը. օր յինանց:	ԲԶ	ՎԲ
17	5	ԶԴ. ԴԶ. ղձ. 1Թ. օր յին.	ԲԷ	ՎԳ
18	6	✠ ԶԵ. ԵԶ. ղԿ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒ-	ԲԸ	ՎԴ

		ՄԱՅԻՍ			
1	0	ՄԸՆ ՔՔԻՍՏՈՍԻ. Խ. օր յին. Եւ Յ. Լւ 1: Վիճակ:		S	10
19	7	22. Ուր. աձ. ԽԱ. օր յին: Պահր: Յայաւ. Մարտի: Հր. Սիվակ:		29	10
		☉ Ծ. 1. Ժամ. 17, ր. 29. Պարզ եւ բարեխառն			
20	8	23. Շր. ակ. ԽԲ. օր յինանց: Յ* Յովհաննու Աւեսարակ- չին: Տ. Քայիշէ կիվիշէ:		1	17
21	9	✠ ԷՎ. ԵօՅնէրորդ Կիրա- կէ. քձ. Երկրորդ Ծաղ- կազարդ: Հր. Սիվակ: ☉ Երկաւորն. Ժմ. 19, ր. 58. Տ. Ճկվաւ:		5	17
22	10	ԷԲ. Բ2. քկ. ԽԳ. օր յին:		3	18
23	11	ԷԳ. Գ2. գձ. ԽԴ. օր յին:		2	19
24	12	ԷԴ. Գ2. գկ. ԽԵ. օր յին. Պահր. 52 ⁰ Տարեդ. Ծննդ. Վիքթօ- րիա քազու հոյն Անգլիոյ:		0	20
25	13	ԷԵ. Ե2. դձ. ԽԶ. օր յին. Երկնային վիճակ, ի յիշ. քնիւր. Մասսիայ առաք: Տօւ. Մարտի.		7	21

L	0	ԲԵՊԻՒԼ ԷՎՎԷԼ	S	Խ
26	14	ԷԶ. Ուր. ղկ. ԽԸ. օր յին. Պահք: Հր. Սաւիօր, կամ Պիլիստինսկ, (Կիւղ Պայրաւր) :	Կ	ԿԿ
27	15	ԷԷ. Շր. աճ. ԽԹ. օր յին. Յ Ա. Ք. Լ. ժամ 19, ր. 39. Պարգուքիւն օղոց .	Ը	ԿԿ
28	16	✠ Կիր. աղ. Հոգեգաւորութս, Պիլիստինսկ. եւս Յ. եւ Լ. Կիւղ solimulmար : Soli ի Պէյօղոն : Բարեկենդ. Եղիական պից :	Գ	ԿԶ
29	17	ԲԶ. ղճ. Բ. օր Հոգ. եւ պիք.	Վ	ԿԾ
30	18	ԳԶ. ղկ. Գ. օր Հոգ. Պահք:	ՎՎ	ԿՇ
31	19	ԴԶ. ղճ. Դ. օր Հոգ. Պահք: Տ. Մկվրուս :	ՎՐ	ԿՄ
1	20	ԵԶ. ղկ. Ե. օր Հոգ. Պահք : Լ. Յունիս. Ա. Շրար :	ՎՐ	ԿԸ
2	21	Ուր. ղճ. Զ. օր Հոգ. Պահք: Յ. Կոստանդիանուսի եւ Հեղիսեայ .	ՎՅ	ԿԹ
3	22	Շր. ղկ. Ե. օր Հոգեգալստ. ⊕ Լր. Լս. ժամ. 12. ր. 58. Պարգ եւ զերս	ՎԾ	ԿՐ
4	23	✠ Կիր. աճ. Ա. Կիրակէ Յարութեան, և յիշատակ Եղիայի մարգարէին : Soli	ՎՇ	ԿՐ

		ՄԱՅԻՍ			
1	0	Եկեղեցւոյն յէյիպ : Ա- նաջին պսակ. Հարսանիք Յ. Բարեկեցեալ Առաքե- լոց : Լ. Տօն Ս. Երրորդուք.		Տ	10
5	24	Բ2. ակ. Սրբոց Կուսանացն Հոփսիմեանց : Տօն ի Պոյճիսքերե : Յ. պսակ Առաքելոց. առևրս 39 : Բանայիւ ի Գօզու :	Մ	15	
6	25	11 ⁰ Տարեդ Ա.գգ. Սան- մանադրութեան Հայոց : Գ2. ղձ. Սրբոց Կուսանցն Գայիանեանց :	Մ	18	15
7	26	8 ⁰ Տարեդ. զան. Ժօրժ Ա. Թազաւորին Հելլենացոց :	Մ	19	12
8	27	Գ2. ղկ. Պահր : Ե2. ղձ. Սրբոցն Յովհաննու Կարապետին, Ա.Թանա- գինեայ եպիսկոպոսին : Տօն ի Սրկեայ : Լ. Տօն Հաղորդութեան :	Մ	20	10
9	28	Ուր. ղկ. Պհր :	Մ	21	17
10	29	Շր. ղձ. Սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ ելն ի վիրապէն : Տօն ի Գուգ- կունճուգ :	Մ	22	17

1 0

ԲԵՊԻԼ ԷՎՎԷԼ

Տ Խ

Ձ Վ. Բ. Լս. ժամ. 7, ր. 3.

Մերք պարզ մերք անձեռն:

11 30

✠ Կիր. 74 Բ. Տոն Կ. սթողիկէ
Եկեղ. Ս. Էջմիածնի Հարսնի:
Լ. Բառնաքայան ասկոյն:

ՏԻ ԲԸ

12 31

Բ. 2. աճ. Մանկանցն Բեթլէ-
նէ՛մի և Սկակիտուի վկային,
Մովկիմայ բահանային, և
Կողբատիտուի զինաւորին:

ՏԻ ԲԳ

Յ Ո Ի Ն Ի Ս

50

Տճ. Հագիրան.

13

1

Բ. 2. աղ. Ս. Կուսանացն Նու-
նեայ և Մանեայ: Լ. Անտ-
նի Պատուացոյն:

ՏՉ Զ.

14

2

Բ. 2. քճ. Պեր.

ՏԿ ԶԸ

15

3

Ե. 2. քկ. Ս. Բշխանացն Սա-
հակայ և Յովսէփայ, և Ս.
վկայիցն Սարգսի և Բագոսի:

ՏՎ ԶԹ

		ՅՈՒՆԻՍ			
Լ	Օ			Տ	Խ
16	4	Ուր. զձ. Պահր :		28	27
		23 ⁰ Տար. զան. Պիոսի Թ.			
		Պապին Հռովմայ :			
17	5	Շր. զկ. Սրբոյ Մեծին Ներ-		29	22
		սէսի Հայրապետին Հայոց,			
		և Խաթայ եպիսկոպոսին.			
18	6	✠ Կիր. դձ. Գ. Հք. ա. Տ.		30	20
		Բարեկենդան Լուսաւորչին			
		⊕ Ծն. Լս. Ժամ 8, ր. 41.			
		ՈՐՆՏՄՈՒՆԻ			
19	7	Բշ. զկ. Պահր. Սրբոցն Ե-		31	27
		պիսիանաւ Կիպրացոյն,			
		Բարեբայ հայրապետին և			
		Երից աշակերտաց նորին :			
		Յայալ Մարգաց Տ. Բե-			
		պիւշ ախր :			
20	8	Գշ. աձ. Պահր. Կոստան-		32	27
		դիանոսի Թագաւորին, և			
		Ժօր նորա Հեղինեայ : Հր.			
		Թամուզ :			
		34 ⁰ Տարեդ. զան. Վիկդօ-			
		րիա Թագուն. Բրիսանիոյ :			
21	9	Գշ. ալ. Պահր :		33	28
22	10	Եշ. դձ. պահր : Սրբոցն		34	29
		Թէոդիտոնի զաղատաց-			
		ոյն, և Թալիլեայ բժշկին,			

և եօթն կուսանացն՝ որ
 յԱնկիւրիա կատարեցան:
 Անտուարնոս եւ Արեւա-
 դարձ Յերեկն սկսի կար-
 անալ եւ գիշերն երկա-
 րիչ. S. Զասչի Սայփ Սկիգ-
 րըն առաստօրեան ջուրց
 Նեղոսի:

☉ ի եկեղեցիկն: Ճմ. 4,
 ր. 11. S. Սերկրան:

23 11 Աւր. քի. Պեր: Յ Առասկո-
 ցըն Բարբոնդիսեոսի եւ
 Բանկարայ:

24 12 ✠ Շք. գձ. Գիւտ նշխա-
 րաց Սրբոյ Հօրն մերոյ
 Գրիգորի Լուսաւորչին:
 Տօն իՂարաքիա եւ ի Գր-
 նայր կողիկ. Լ. Ծնունդ
 Յովհաննէն Մկրտչիկն:

Տօն. Մարգար:

25 13 ✠ Կիր. գկ. Դ. Հք. ա. Տ. Վ
 Հարսանիփ:

10°. Տարեղ. գան. Սուլթան
 Ապս — իւլ — Ագիգ Կայսեր

ՀԱՆԵԼՈՒԿ ԱՄՐԱՆ

Թիւ 10

ՅԱՆԷից ես յիմէ կայի,
Բայց մինչ յայնժամ շինուած չէի՝
Երբ Զինակիր մ'իս էացուց,
Այրն ստեղծեալ՝ զիմս ինձ եցուց:

ԵՆ ԻՆՖՆԱԿՅԱՂԻՆ ԹՈՒՐԲԻՈՅ :

26 14 Բ₂. դձ. Սրբոց վկայիցն Անտոնինոսի Թեոփիլոսի, Անիքստոսի, և Փոտինոսի: Լ օԻ

Ս Ա. Բ. ժամ. 5, ր. 5.
Փոփոխական օղբ

27 15 Գ₂. ղկ. Սրբոցն Դանիէլի մարգարէին, և երից մանկանցն՝ Սեղրաբայ, Միսաբայ և Աբէթնաբովի: Գ օԷ

28 16 Դ₂. աձ. Պահբ: Կ օԸ

34⁰ Տար. քազադր. Վիկդօ

ԲԻԱ ԹՎԱԳՈՒՆԼՈՅԻՆ ԱՆԳՎԻՈՅ:

29	17	Եջ. ակ. Արքոց Թարգ-
մանչացն մերոց Սահակայ
և Մեսրոպայ:	11	07
		Լ. *Առաքելոցն Պետրոսի
և Պողոսի:		
50	18	Ուր. թճ. Պահք:	15	07
1	19	Շք. թկ. Ս. Տրդատայ Թագա-
ւորին մերոյ և Աշխէնտիկ
նոջն, և Ծոսրովիդիատոյն:	17	08
		Ս. Նախայ: Լ. Յուշիս:		
2	20	* Կիր. զճ. Ե. Գիւտ տը-
փոյ Ս. Սատուածաճնի:	12	09
		Հարսնիք: Տօն յԵկեղիզի
և յԵյիպ: Լ. Այցելու-
քիւն Ս. Կուսիկ:		

1 0

8 10

☹ Լր. Լս. ժամ 19, ր. 57.

Փառաստան

3 21

10 7.

Բշ. գկ. Սրբոյն Կալիստ-
րատոսի, և քառասուն և
ինն Վկայիցն, և Ղուն
կիանոսի քահանային:

4 22

17 71

Գշ. դձ. Զարարիայ մար-
գարէին:

95⁰ Տարեդ. Անկախութեան
Միացեալ — Կահանգացն:

5 23

14 72

Գշ. դկ. Պահք:

6 24

18 73

Եշ. աձ. Սրբոյն Եղիսէի
մարգարէին: Հո. Հյ. և
Յ. Ծնն. Յովհաննու Կա-
րայեթին: (Բանայիր ի
Բայկեսի): Հր. Ծոմ վասն

առմանն Երուսաղեմի :

7 25 Ուր. ակ. Պահր:

19 75

8 26 Շք. ղձ. Սրբոց Երկոսա-
ւան Ս. Ռաբելոցն Քրիս-
տոսի, և սրբոյն Պօղոսի
Երկբտասաներորդ առա-
քելոյն :

20 70

12, Տար. զահ. Շառլ ժԵ.
Թագ. Շուլ. Տի—Նորվեկիոյ:

9 27 ✱ Կիր. ղկ 2. Հք. ա. Տ.

21 77

Բարեկենդան Վարդավա-
ռի պահոց :

L 0

ԲԷՊԻԻԼ ԱԽԸՐ

S 10

Ք Վ. Բն. ժամ. 19, ր. 32.

Պարզ

10 28 Բ₂. գձ. Ա. օր պհց. Վարդ. 22 7711 29 Գ₂. զկ Բ. օր պհց. Վարդ. 22 78Յ.* Առաքելոցն Պետրոսի և
Պողոսի:12 30 Դ₂. դձ. Գ. օր պհց. Վարդ. 22 79

Յ. Երկոսասան Առաքելոց:

ՅՈՒԼԻՍ

31

Տճ. Թեմնուզ.

13 1 Ե₂. ղկ. Դ. օր պհց. Վարդ. 20 70

14 2 Ուր. աձ. Ե. օր պհց. Վար. 26 71

Յ.* Գիւն Տփոյ Ս. Ասուռա-
ծածկի:

15 3 Եբ. ալ. Յիշատակ Տապա- 27 72

նակին հնոյ և տօն նորոյս
Սուրբ Եկեղեցւոյ.

L	0	ՅՈՒԼԻՍ	S	Խ
16	4	✠ Կիր. թձ. ՎԱՐԳԱՎԱՌ. <i>Soli յիշակիւսար. (Կիւ- վերձիւն թաւալորր) : Լ. Soli նաւնդերձից Ս. Աս շաժաժնի :</i>	ԴԱ	ՎԳ
17	5	✠ ԲՂ. թկ. Բ. օր Վարդա. <i>Յիշաս. վնեւոց :</i> ☉ Ծն. Լս. ժաւ 23 ր. 53. Պարզ եւ Ձերս	ԴԲ	ՎԷ
18	6	ԳՂ. զձ. Գ. օր Վարդ. <i>Տձ. ձեւագիւղ կվկի :</i> 30 ^o Տար. Թազար. Փեղո Բ. Կայսեր Պրագիլիոյ :	Կ	ՎԸ
19	7	ԳՂ. զկ. Պահր : Յ. * Ս. Կի- <i>րակեայ : Յայաւ. Հրոսից :</i>	Զ	ՎԹ
20	8	ԵՂ. դձ. Սրբոյն Եսայեայ <i>Տարգարէին : Լ. Մար- գարիսայ կուսիւն :</i>	Է	ՎՃ
21	9	Ուր. դկ Պահր :	Ը	ՎԿ
22	10	Շբ. աձ. Սրբոցն Թաղէոսի <i>Սաաքելոյն, եւ Սանդրիս- տոյ կուսին : Լ. Մարիամնու Մագրաղենուցչոյն :</i>	Թ	ՎԵ
23	11	✠ Կիր. ակ. Բ. զկնի Վար. <i>Հարսանի Բ. * Եւփիւնայ կուսիւն : Բնիւր. Ի Ծեկեր :</i>	Կ	ՎԶ

1 0

S 10

☉ յԱռիւծն ժ. 15, 3.
S. Luks.

24 12

Բշ. թձ. Սրբոցն Կիպրիանոսի եպիսկոպոսին, և քառասուն և հինգ վկայիցն, և սրբոց կուսանացն Յուստիանեայ, Եւփիժեայ և Քրիստինեայ : Տօւ՛. Հրրոսից :

V 11

25 13

Գշ. թկ. Սրբոցն ԱԹանագինեայ եպիսկոպոսին, և տասն Սշակերտացն, և հինգ վկայից : Լ. Յակովբայ առաքելոյն :

Λ 12

Պ Ա. Բռ. Ժաւ՛. 12, ր. 27.

Պարզ և քոսմունի

26 14

Գշ. զձ. Պահր : Լ. Աննայի վօր Ս. Կռուսին

Ϟ 13

27 15

Եշ. զկ. Սրբոց նախահարցն Աղամայ, Աբելի, Սեթայ, Ենտիսայ, Ենովբայ, Նոյի, Մելքիսեղեկի, Աբրահամու, Իսահակայ, Յակովբայ, Յովսէփայ, Մովսէսի, Ահարոնի, Եղիազարու, Յեսուայ, Սամուէլի,

ν 14

Սամփսոնի, Յեփթայեայ,
Բարակայ, Գէղէօնի, և
այլոց սրբոց Նախահարց :
Հր. ծով փասն զերուքեան
և աւերման Երուսաղէմի
(Գարս Պայրաւ) :

28 46 Ուր. դձ. պահք : 11 10

29 47 Շք. ղկ. Սրբոց Որդւոց և 12 17
Թողանց սրբոյն Գրիգորի
Լուսաւորչին մերոյ Սրիս-
տակէսի, Վրթանէսի,
Յուսկան, Գրիգորի և Գա-
նիէլի : Յ.* Մարիանեայ
Կոչսիւն : 1. Մարքայի սեռն
Ղազարու : Տ. Լիվիէի եյաւը
պահուր. Սկիզբն աշուրց
Շնիկ աստղն :

30 48 ✠ Կիր. աճ. Գ. զկնի Վար. 13 17
Հարսանիք :

31 49 Բշ. աղ. Սրբոց Մակարա- 12 18
յեցւոցն՝ Եղիազարու քա-
հանային, Շմաւոնեայ, և
Եօթն որդւոց նորին : Ա.
Ղաւսար :

1 20 Գշ. ղձ. Սրբոց Երկոտասան 10 19
Մարգարէիցն Ոսկայ,

Ամովսայ, Միքիայ, Յովել-
եայ, Աբդիու, Նաուումայ,
Ամբակումայ, Յովնանու,
Սոփոնիայ, Անգեայ, Զա-
բարիայ և Մաղաքեայ:
Յ. Եղիայի մարգարէի և:
Բանայի և Առնայի և զիւր
Լ. Օգոստոս:

⊕ Լր. Լս. ժամ. 3, ր. 58.

Տօրագիւն աւուրք:

2	21	Գշ. թկ. Պնք:	17	90
3	22	Եշ. գձ. Սրբոց Սոփիայ և
Երից դստերացն Պիստոսի,
Ելպիսի և Ազապի:	18	91
4	23	Աւր. գկ. պահք. Լ. Սրբոյնի
Դովիկիկոսի:	18	92
5	24	Շք դձ. Ա. Անտոնի ճգնաւո-
րին: Տ. Ախրրը Էյաւր
պահուր: Վերջ աւուրց
շնիկ աւսեղն:	19	93
6	25	✠ Կիր. ղկ. Դ. զկնի վար.
Հարասնիք:
Յ.* Աննայի մօր Ս. Աս-
ւածածնի: Լ.* Այրապետ
թիւն Տեառն:	20	94
7	26	Բշ. աձ. Սրբոցն Թէոդոսի	21	95

		ՅՈՒՆԻՍ		
1.	0	և Թագաւորին Մանկանցն Եփեսոսի : 3. Սրբոյն Պարասցելեւայ : (Քանայիւր յենի գիւղ) :	8	10
8	27	Գշ. ակ. Սրբոցն Կիրակոսի և մօրն Յուզիսայ : 3. *Պանդայեռնի բժշկին : Փանայիւր ի Դուզկուռնոսի եւ Նիկոմիդիոյ վանուց :	25	97
		Ք Վ. Քն. Ժ. 11 , ր. 14 :		
		Տօրագին :		
9	28	Գշ. քձ. պահր :	25	97
10	29	Եշ. քկ. Սրբոց Վահանայ Գողթնացւոյն, Գորդիտսի, Պօղիբտոսի և Գրիգորիսի : Լ. Լաւրենիսիոսի վկային :	25	98
11	30	Ուր. գձ. պհր. Լ. Ֆիլիսկեւայ կուշին :	20	99
12	31	Շք գկ. Սրբոց Հայրապե- տացն Ս. Թանասի, Կիւրղի և Գրրգորի աստուածա- բանին : 3. Բարեկենդան Ս. Աստուածածնի :	27	100

ՕԳՐՍՏՐՅ

51

Տճ. Աւօստոս.

- 43 1 ✱ Կիր. դձ. Ե. գկնի Վար.
 Հարսանիիք : Յ. Սկիզբն ԿՄ 101
 պանոցն. Աստուածածնի.
- 44 2 Բշ. ղկ. Սրբոցն Ազգինեայ
 կուսին, և հօր նորա և Փի. ԿՄ 102
 լիպպոսի, մօրն Աղօղեայ,
 և երկուց երարցն Սեր-
 գեայ և Ապիստոնի և եր-
 կուց ներքինեացն :
- 45 3 Գշ. աձ. Սրբոցն Տրիսիոնի,
 Պարսամայ և Ռոմիրիոսի ԿՄ 103
 ճգնաւորացն : Լ. Վերափո-
 խուշն. Ս. Աստուածածնի.
- 46 4 Գշ. աղ. պհք : Լ. սրբոյն ԿՄ 104
 Ռոմիոսի պաշտպանիսն ի
 ծանխիսիս :

		⊕ Ծ. Լ. ժամ 14, ր. 3. Անձրեւաբեր զերմութիւն :		
17	5	Եջ թձ. Սրբոց Եւզինէոսի, Մակարիոսի, Վաղերիոսի Կանդիտոնի և Սկիւղա- սայ : Տ. Ճեմազիչ Ախրր :	Պ	100
18	6	Ուր. թկ. պահք: 3-* Այրա- կերպոչքիւն Տեառն : Ա. Յայաւ. Աւշեաց : Հր. Իյոչ :	Մ	107
19	7	Շր. գձ. Եփեսոսի սուրբ Ժողողովոյն երկու հարիւր Հայրապետացն :	Մ	107
20	8	✠ Կիր. գկ. 2. զկնի Վար. Բարեկենդան Ս. Աստուա- ծածնի պահցն :	Ջ	108
21	9	Բջ. դձ. Ա. օր պհց Սուրբ Աստուածածնի :	Օ	109
22	10	Գջ. դկ. Բ. օր պհց. Սուրբ Աստուած.	Ն	110
23	11	Գջ. աձ. Գ. օր պահոց Ս. Աստուածածնի. Յայաւ. Նաւասարդ. Տօմ. Աւելց : Տճ. Սիւնպիւշի : Ծ Ա. Բ. ժամ. 18, ր. 46. Պայծառ և պարգ :	Վ	111

1	0	○ ի Կոյսն ժմ. 22, ր 17.	S	10
24	12	Եջ. աղ. Գ. օր պհց. Ս. Ա. ստ: Ա. Շամս: Լ. * Բարբռչի- վեռսի առաջեղոյն:	8	115
25	13	Ուր. ղձ. Ե. օր պհց. Ս. Ա. ստ. 26 ⁰ Տար. ծն. Լուի Օրոն Թագաւորին Պալիւրայի:	9	115
26	14	Եբ. ղկ. Տօն Շողակաթի Ս. Էջմիածնի: Նաւակասիխ:	10	115
27	15	* Կիր. ղձ. ՎԵՐԱՓՈԹՈՒՄՆ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ: ԼԷ ՀՆ. Հյ. ԼԷՍՅ. Տօն ի Գոռմ-սա- րու. ի Ղասի գիւղ. ԼԷ Ս. Նշան յԱյիւմ սաղի:	11	110
28	16	* Բջ. ղկ. Բ. օր ՎԵՐԱ- փոխման: Յիշատակ Մե- ուելոց: Տօն. Նաւասարդ ԼԷ ՏԱՐԽԻՄՈՒՆՏ 1321 քու- ակակիկ: Լ. Ս. Օգոսի- կոսի:	15	115
29	17	Գջ. ղձ. Գ. օր ՎԵՐԱ. Լ. Գլխատուկն Յովհաննէ Մկրտչիկն:	15	115
30	18	Գջ. ղկ. Գ. օր ՎԵՐ. պահք: Ա. Նադար:	12	118
		⊕ Լր. Լ. ժմ. 13, ր. 41.		

Պարզ եւ Պայծառ

31	19	Եջ. աճ. Ե. օր Վերափոխ :	10	119
1	20	Ուր. աղ. 2. օր Վեր. պահք :	17	120
		Լ. Սեպտեմբեր :		
2	21	Շք. թճ. Ե. օր Վերափոխ.	17	121
3	22	✠ Կիր. թղ. Ը. օր Վերա.	18	122
4	23	Բջ. գճ. Թ. օր Վեր. եւս Յ.	19	123
5	24	Գջ. զղ. Յովակիմայ եւ Սն- նայի ծնողաց սուրբ Աստ- ւածածնի , եւ Կանանցն Իւղաբերից :	20	124
6	25	Դջ. դճ. Պհք :	21	125
7	26	Եջ. դղ. Սրբոյն Երեմիայ մարգարէին : 15 ⁰ Տարեդարձ թագադրու- թեան Ալեքսանդր Բ. Կայ- սեր Ռուսիոյ . Ձ Վ. Բն. Լա. Ժ. 5, ր. 43. Պարզ եւ ջերմ :	22	126
8	27	Ուր. աճ. Պահք : Լ. Ծնունդ Ս. Կուսիկ Մարիամնա :	23	127
9	28	Շք. աղ. Սրբոց առաքելոցն Թովմայի, Յակոբայ եւ Շք մաւոնի :	24	128
10	29	✠ Կիր. թճ. Գ. զկնի Վեր. Գիւտ գօտւոյ սուրբ Աստ-	25	129

Լաժաճնին : Հարսանիք :
 Տօն ի Պէշիքաշ : Յ* Գրչ-
 խասումն Յովհաննու
 Կարապետին ևւ պահի :
 1. Տօնանուան Ս. Կոշաիկ :

11 30

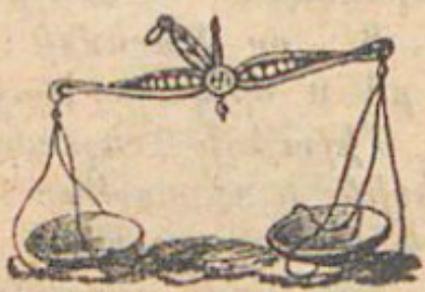
Բ2. թգ. Սրբոյն Ստեփան-
 նոսի Աւլնեցոյն, և սրբ-
 րոց վկայիցն Գոհարինեայ
 Ծամիղոսի, Տուքիկոսի, և
 Ռատիկոսի :

17 17

12 31

Գ2. գձ. Սրբ. մարգարէիցն
 Եզեկիէլի, Եզրի և Զաքա-
 րիայ՝ հօրն Յովհաննու
 Մկրտչին Յ.* Գիւս գօսուոյ
 Ս. Աստուածաճնին :

17 17

Ս Ե Պ Տ Ե Մ Բ Ե Բ

50

Տձ. Իլուղ.

13 1

Գ2. թգ. Պք : Յ* Սիսկոնի Սիւ-

18 17

Լ.	Օ		Տ	Խ
	0	ևսկեցւոյն ևւ ևկեղեցա կան սարեւոնս ևնցա :		
14	2	Եջ. դձ. Սրբոցն Յովհաննու Կարապետին և Յովբայ արդարոյն: Լ. Խաչվերաց:	ԿՂ	ԿԻԻ
15	3	Ուր. դկ. Պհր: ⊗ Ծն. Լս. ժ. 2. ր. 57. Խառն եղանակ	ԿԻ	ԿԻԷ
16	4	Շր. աձ. Նիկիոյ սուրբ ժո- ղովոյն, երեք հարիւր տա- սըն և ութ հարապետացն: Տ. Բհճկա (խջ այլար): Հր. Թշրի ևւ սարեւոնս 5652 քռակաւսի ևնցա:	Կ	ԿԻԾ
17	5	✠ Կիր. ալ. Գ. զկնի Վեր. Բարեկենդան Ս. Խաչին: Հր. Բ. or Տարեւնի:	Կ	ԿԻԿ
18	6	Բջ. դձ. Ա. օր պահոց Խաչի: Յ. Միսայեկի Հրեշտակա- պետին. ի գիւղօրեա: Տօն վասն արօրեից: Հր. ծոմ վասն սպաննան Գոթոդիւա որդւոյ Ափա- ւայ:	Կ	ԿԻԿ
19	7	Գջ. դկ. Բ. օր պհց. Խաչ:	Է	ԿԻԸ
20	8	✠ Գջ. գձ Գ. օր պհց Խաչի:	Ծ	ԿԻԹ

Ծն Ս. Ստողանձ, եւս Յ :

21 9 Եջ. գկ. Դ. օր պհց Խաչին.
Լ. Մասթեռնի Աւեստրանց:

Ն 120

22 10 Ուր. դձ. Ե. օր պհց Խաչի:
Յայտւ. Հոռի:

Մ 121

Ս. Բն. ժամ. 1. ր. 11.

Փոքորիկք .

23 11 Եր. դկ. Տօն եկեղեցւոյ ի

Ա 122

Նաւակատիսսրբոյ Խաչին:

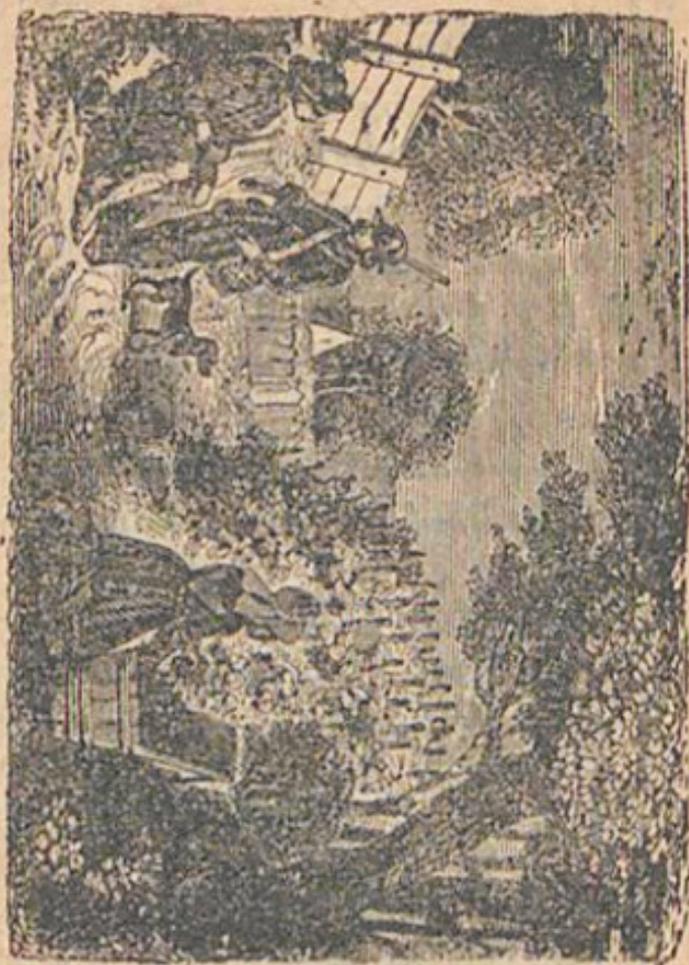
Աշնանանոս եւ Հասարակած , աշն կ սիւ եւ

գիշեր հաւասար: Տձ. Կիւզայրար, որ եւն աշնանայիկ

անիսք. եւ Սկիզբն նուագոսքեան ջուրց Նեղոսի:

Յի Կշիռն. ժ. 19 ր. 58.

ՀԱՆԵԼՈՎԿԿ ԱՇՆԱՆ

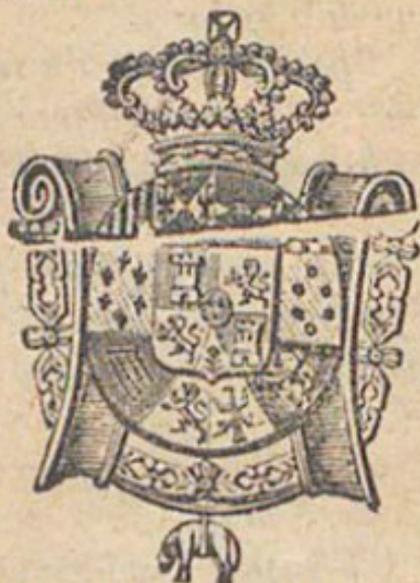
ԹԻՒ 12

Աչքս կրնիկ , գանգրս տափկիկ ,
Եւ անլեզու եւ անսօսիկ .

Խօսիւս քարեւմ զհոյս ի ձիգ,
Անդ , ուր դեռ չ'են հասած Մարդիկ :

- 1 0 *Soli U. Ausruad ad nisi u-*
liug U. r. u. z. n. : U. h. u. g
U. h. e. n. e. g. u. n. j. n. i. j. h. u. s. h. i. s. u. r.
- 25 13 ✠ Բ. 2. աղ. Տոն Խաչի : Յի 10 125
շառակ Մեռելոց.
Հր. Քիսիռն. soli Քառն,
քիսի, (Չորայ Պայրաւր)
և է lingua ծով սկծ :
- 26 14 Գ. 7. դձ. Տոն Եկեղեցոյ : 11 120
*Յ. * Խաչվերաց, սրահ է*
lingua աշուր :
- 27 15 Գ. 2. քղ. Պիք. Տոն Եկեղեց. 12 127
Soli h. n. n. j. :
- 28 16 Ե. 2. գձ. Տոն Եկեղեցոյ : 13 124
- 29 17 Ուր. զղ. Պաիք. Տոն Խաչ. 12 128
Լ. Միսայեղի Հրեշտակա-
պիսիկ : Ա. Թիւայ :
- ☉ Լ. Լ. u. d. u. 1, r. 55
 Անձրեւայիկ օղբ
- 30 18 Եր. դձ. Տոն Խաչի. Լ. Ս. 10 129
Գրիգորի Լուսաւորչիկ
սկրոյ և Հերոնիմոսի :
Հր. Սոսթո, Soli S. u.
դաւարաւորաց, (Լաւիշ
Պայրաւր) Թ. օր :

Սկիզբն յեղափոխութեան
Սպանիոյ՝ եւ անկումն
Թագուհւոյն Ելիզապէթի
ի գահէն

1	19	✱ Կիր. ղկ. Բ. զկնի Խաչի:	17	100
		Բարեկենդան Վարազայ
Խաչի: Լ. Հոկտեմբեր:		
2	20	Բշ. աճ. Պհր: Սրբոցն Մա-	17	101
		մասայ, Փիլիկտիմոնի, և
Սիմէօնի Սիւնակեցւոյն:		
		Յ. Եւսաստեոսի մարտիրոսի		
3	21	Գշ. աղ. Պահր: Սրբոց Կու-	18	102
		սանացն՝ Փեփրոնեայ, և
Մարիանեայ, և Շուշա		

1 0

նայ դատեր մեծին Վարդանայ :

4 22 Գշ. թձ. Պահք :

19 104

5 23 Եշ. թկ. Պահք: Սրբոց Հայրապետացն Բարադամու, Անթիմոսի, և Երանոսի: Յ.* Յդուքիւն Յովհաննու Կարապետի:

20 102

6 24 Ուր. գձ. Պահք :

21 100

Յ.* Գիւհ Պատկերի Ս. Աստուածածնի:

7 25 Շր. գկ. Սրբոցն Գէորգայ զօրաւարին, Ադոկոսոսի, և Ռոմանոսի երգեցողին, Տօնի Սարաքիա :

22 107

Յ Վր. Գն. ժ. 1, ր. 56.

Բարեխառն եղանակ

8 26 ✠ Կիր. դձ. Գ. զկնի Խաչի

23 104

Վարազայ սուրբ Խաչ: Ա. Կիրակի. եօթն շաբաթոց: Հարս: Յ.* Յովհաննու Աւետարանի:

9 27 Բշ. ղկ. Սրբոյն Գաւթի

24 101

Գիլետցւոյն, և սրբոց վկայիցն Ղամբէոսի, և Ղամբէուհւոյն:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

1	0		5	10
10	28	Գշ. աձ. Սրբոցն Եւստարէ- նոսի, և կնոջն Թէոփիստ եայ, և երկուց որդւոցն, և սրբոց կուսանացն՝ Երմո- նեայ և Ներսիսանեայ:	50	109
11	29	Գշ. ախ Պհր:	57	170
12	30	Եշ. դձ. Սրբոց իշխանացն Սահակայ և Համագրասայ Տ. Մի: աճ կեճեալի:	57	171

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

31

Տճ. Թշրիևի կվվեղ.

13	1	Ուր. ղկ Պահր:	58	172
14	2	Շր. գձ. Սրբոց Եօթանա- սուն և երկու աշակերտա- ցրն Քրիստոսի: Տ. Շապան Զր. Խեալանի: ⊕ Ծն. Լս. ժմ. 14, ր. 56. Հողմու և քանճեալսքի:	59	173

ՇԱՊԱՆ

1	0		S 10
15	3	✠ Կիր. զկ. Գ. զկնի Խաչի. Բ. Կիրակե եօրն շաբա- թոչց: Հարս. Լ. Թերեշայ Կուշիկն: Տճ. Շապան:	1 172
17	4	Բշ. դճ. Սրբոցն Փոկասու հայրապետին, և Երանոսի հետևողին Առաքելոց: Հր. Խեւման:	2 170
17	5	Գշ. դկ. Սրբոց Կուսանացն Խեկղի, և Վառվառեայ, և Պեղիգեայ.	3 177
18	6	Գշ. աճ. Պահք: Լ. Դոշկա- սու Ալեքսարանչիկն:	2 177
19	7	Եշ. սկ. Սրբոցն Պանդալէ- ոնի բժշկին. Երմողեայ քահանային, և Եւպրատ եայ կուսին.	0 178
20	8	Ուր. քճ. Պհք:	7 119
21	9	Շբ. քկ. Սրբոց Թարգման- չացն Մեսրոպայ, Եղիշէի Մովսէսի բերթողին, Գաւ- թիանյաղթ փիլիսոփային, Գրիգորի Նարեկացւոյն, Ներսէսի Շնորհալոյն, և Ներսէսի Լամբրոնացւոյն: Ս. Բ. ժամ. 8, ր. 40.	7 117

1	0		
		Պարզութիւն օղոց	
22	10	✠ Կիր. զձ. Ե. զկնի Խաչի: Գ. Կիրակե Ե. շաբաթոչգ. Հարսնիք: Յայս. Սահմի:	Վ 171
23	11	Բշ. զկ. Գիւտ նշխարաց սրբոյն Գրիգորիսի Աղուա նից համուղիկոսին, և սըր բոց Հարցն Թաթլոյ Վարո սի, Թովմասու, Անտօնի, և Կրօնիդեայ, և եօթն խոտա ճարակացն, որք յիննակ նեայ վանան կատարեցան:	Գ 172
24	12	Գշ. զձ. Սրբոց Առաքելոցն Անանիայի, Մատաթեայ, Բառնարայ, Փիլիպպոսի, Յովհաննու, Շիղայի, և Սիդուանոսի: © Ի Կարիճն. Ժ. 5, ր. 12. Տճ. Ագրեայ:	Վ. 173
25	13	Գշ. զկ. Պահք:	ՎՎ 172
26	14	Եշ. աձ. Սրբոցն Գիորնէսի ոսի Արիսպագացւոյն, Տի մոթէոսի և Տիտոսի.	ՎՄ 170
27	15	Ուր. աղ. Պահք: Տօմ. Սահմի:	ՎՄ 176
28	16	Շր. զձ Սրբ. Աւետարան-	ՎՄ 177

չացն Մատթէոսի, Մարկոսի, Ղուկասու և Յովհաննու : Տօն ի Նստոյր Գարու և ի կէտիկ քաշա :
 Լ. Սիմոնի և Յուդայ Առաքելոց :

☉ Լր. Լու. Ժ. 17. ր. 11.

ԱճՈՐԵԼԱՅԻՆ

29 17 ✠ Կիր. քկ. 2. զկնի Խաչի. 10 17A
 Դ. Կիրակի : եօրև շաքարոց : Հրակիք : Ա. Դամայ :
 S Պերաք կէճկի :

30 18 Բ2. զձ. Սրբոցն Ղուկկիա- 17 17A
 նոսի հարիւրապետին, և Յովսէփայ Աստուածահօրըն, և Յովսէփայ Արեմաճաղոյն, և բարեկամին Քրիստոսի Ղազարու և քերց նորա Մարիամու և Մարթայի : Յ. * Ղուկասու աւեսարան չիկն :

31 19 Գ2. զկ. Սրբոցն Թէոդիտոնի 17 17A
 քահանային, և Զենոնի զինաւորին, և Մակարայ, Եւդոկսեայ, և Ռամելայ : Տով Հոռի :

Լ	0	ՀՈՎՏԵՄԲԵՐ	Տ	Խ
		35 ⁰ Տարեդ. ծննդ. Լուիս. Թագաւորին Փորթուկալի:		
1	20	Դշ. դձ. Պահք. Լ. soli ա- մենայն Սրբոց եւ Նոյեմ- բեր: 3. Մասրոնայ կու- սիւն, soli ե Սաֆրզցոց:	18	181
2	21	Եշ. դկ. Սրբոց Խարիժ- եանց, ե Սրբոց վկայիցն՝ Արտեմեայ ե Քրիստափո- րի, ե երկուց կանանցն՝ Կա- լինիկեայ ե Ալիւլինեայ: Լ. Յիշատակ ննջեցելոց:	19	182
3	22	Ուր. աձ. Պահք:	20	183
4	23	Շք. ալ. Սրբոց երկուտա- սան վարդապետացն՝ Ռէ- թէոսի, Գիանեսիոսի, Սեդ- քեստրոսի, Աթանասի, Կիւրղի Երուսաղէմացւոյն Եփրեմի Խուրին ասորւոյ, Բարաղի Կեսարացւոյն, Գրիգորի Նիւսացւոյն, Գը- րիգորի Աստուածարանին, Եպիբանու Կիպրացւոյն, Յովնանու Ոսկերեւանին, ե Կիւրղի Աղեքսանդրա- ցւոյն:	21	184

2. Կիրակի, Է. շաբաթուց:
Հարսանիք:

ՆՈՅԵՄԲԵՐ

50

Տճ. Թեշրիկի սանի.

13 1 Բշ. թճ. Սրբոցն Ստեփան- ր. Կ
նոսի Հոովմայ հայրապե- Կ
տին, քահանայից, սար-
կաւազաց, և ժողովրդոց:
Յ. Կողեայի եւ Դամիա-
նոսի:

⊕ Ծ. Լս. ժմ. 2, ր. 23.

Խառնակ օղի.

10° Տարեդ. գահ. Լուի Ա.
Թագաւորին Փորթուկայի:

14

2

Գշ. քկ. Սրբոցն Ակիրսիմեայ եպիսկոպոսին և Յովսեփայ քահանային, Այլի-Թալայ սարկաւազին, և Պղատօնի վկային:

Տ. Բաւսգան: Հր. Քասդեւ:

A

15

3

Գշ. գճ. Պհր:

T

9

Լ	Օ	ՆՈՅՆԱՐԵՐ	Տ Գ
		8 ⁰ Տարեդ. զան. Քրիստի- ան Թագ. Տանքմարժայի.	
16	4	Եջ. զկ. Սրբոց Հայրապե- տացն Մեարութանոսի, և Աղեքսանդրոսի, և Պողո- սի խոստովանողին, և սրբոց նօտարացն Մար- կիանոսի և Մարտիրոսի.	Ի Կ
17	5	Ուր. դձ. Պեր:	Է ԿԿ
18	6	Շք. դկ. Սրբոց Հրեշտա- կապետացն Գաբրիէլի և Միքայէլի, և ամենայն երկնային զօրաց: Soli իՊաշտ:	Ը ԿԿ
19	7	✠ Կիր. աձ. Թ. զկնի Սաշ. Է. Կիր. եօրն շաքաքոռց: Հարսանիք: Ս Ա. Ք. Լ. Ժամ. 18, ր. 7. Հողմայից եղանակ	Կ ԿԿ
20	8	Բջ. ալկ. Սրբոցն Մելիտոսի Անտիոքայ եպիսկոպոսին, և Մինասայ եգիպտացւոյն և միւս Մելիտոսի եպիսկո- պոսին, Բուքայ քահանա- յին, և Նինու սարկաւագին: Յ* Միջայեղի հրեշտակաւ.	Կ ԿԷ

Ը	Թ		Տ	Գ
21	9	Գշ. քձ. Սրբոցն Գեմեարեայ վկային, և Բասիլիսկոսի քահանային: Լ. Ընծայոշմբև Ս. Ասոռածածնի: Յայլ. Տրէ:	8	10
22	10	Գշ. քկ. Պհբ. Լ. Չիչիլեայ կոշիկն:	9	11
23	11	Եշ. գձ. Սրբոցն Գուրիասայ, Սամոնասայ, և Սբիբայ սարկաւագին, Ռոմանոսի միայնակեցին, և մանկանն խոստովանողի, և Հիւսիբոսի զինաւորին: Օ յԱղեղնաւորն ժ. 2, ր. 30 Տձ. Գաշիս:	10	12
24	12	Ուր. գկ. Պհբ: Յ. Յով. ողորմածիկն: Տօն Քիւրֆանց:	11	13
25	13	Շբ. դձ. Սրբոց Առաքելոցն Անդրէի և Փիլիպպոսի: Յ.* Յովհաննէնոշ Ռակեքերակիկն: Լ. Կասարիկեայ կոշիկն:	12	14
26	14	Ճ Կիբ. դկ. ժ. զկնի Խաչի: Հարսակիս: Յ.* Փիլիպպոսի Առաքելոցն, և քարիկեղանի խոսակօրեայ	13	15

պահոց ծննդեան : Տօմ.
Տիէ :

27 15 Բ2. աճ Սրբոցն Սնորի ի զօ-
րավարին, և բանակի նո-
րին, և Կալինիկոսի և Գո-
մեռեայ վկայիցն :
Յ. Ակիզքն քառասուորեայ
պահոց :

⊕ Լ. Լ. Ժամ. 11, ր. 18

Հողմուհի և անձրեւ :

28 16 Գ2. ալ. Սրբոցն Սնորիա-
նոսի, և կնոջ նորա Սնա-
տուլայ, Թէոդորոսի և Ելեւ-
թիւրոսի վկայիցն : Յ. Մաս-
քեռ : ի Առևսա անյին : Ա.
Հաւի ալ :

29 17 Դ2. քճ պահք 17 27

30 18 Ե2. քկ. Սրբոցն Սրբահա-
մու Նորենայ և անարծաթ
բժշկացն Կոզմայի և Գա-
միանոսի և Սատուածա-
տրոյ վկային. Լ. Անդրեի
առաքելոյն :

1 19 Ուր. զճ. Պհր : Լ. Դեկտեմբ. 18 20
Մաքրոռնեայ կոռաին :

2 20 Ծբ. զկ. Ամենայն Սրբոց 19 27

հնոց և նորոց, յայտից
և անյայտից :

22⁰ Տար. զահ. Թո անտա
ժօղեճ Ա. Կայսեր Աւսրիոյ :

3 24

* Կիր. ժԱ. զկնի Խաչի .
Ընծայումն Սուրբ Աստ-
ուածածնի ի տաճարն Էռս
Յ : Բարեկենդան Յիսնա-
կաց պահոց :

25

27

4 22

Բ2. ղկ. Ա. օր պից. Յիսնկ.

26

28

5 23

Գ2. աճ. Բ. օր. պից. Յիսնակ.

27

29

Ձ Կ. Բ. ժամ. 16, ր. 12.

Տրսաբր օղք.

1	0		
6	24	ԴՂ. սկ. Գ. օր պհց. Յիսնակ. ԵՂ ԵՂ Լ. Նիկողայնուի հայրապ:	ԵՂ ԵՂ
7	25	ԵՂ. թձ. Գ. օր պհց. Յիսն. ԵՂ ԵՂ Յ* Նևսառիկեայ կուշիկ: Լ. Ս. քոցն Ա. քոսի քի:	ԵՂ ԵՂ
8	26	Ա. ք. թկ. Ե. օր պհց. Յիսն. ԵՂ ԵՂ Լ. Ա. կարս Յիդարիկ: Տ. Գասր կեճեպի: Հր. Խանուկայ, (Գակիի պայրաւր:)	ԵՂ ԵՂ
9	27	Շր. գկ. Սրբոցն Գրիգորի ԵՂ ԵՂ սքանչելագործին Նիկողայ. հայրապ. և Միւռոնայ եպ:	ԵՂ ԵՂ
10	28	✠ Կիր. գկ. Ա. Յիսնակայ ԵՂ ԵՂ Հարսանիք:	ԵՂ ԵՂ

6° Տարեդ. գահ. Լեօփոյս
Բ. Թագաւ. Պէլիփանց:

11 29 Բ2. դձ. Ս. կուսանացն Յու-
լիանեայ և Վասիլուհոյ.
և Ինդոսի և Դոմնայի :

28 30

12 30 Գ2. գկ. Սրբոյն Լուսկիա-
նոսի քահանային, և սրբ-
բոցն Տարագրոսի, Պրո-
բոսի, Անդրոնիկոսի, Ռնե-
սիմեայ, և այլոց աշակեր-
տացն սրբոյն Պողոսի :
Յ. *Անդրեի առաքելոյն :
Տ. Ա. իփե :

29 37

⊕ Ծն. Լ. ա. ժամ 15, ր. 27.
Ջիւնաքեւ աւուրք.

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

51

Տճ. Քեանուռնի եվփեշ.

13 1 Գ2. աձ. Պհք :
Լ. Լոռսիա կոռսին :

1 37

		ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ		
Լ	Օ		Տ	Գ.
		Տ. Շեկվիայ. Պայրաւ 3 օր Հր. Թեքեք :		
14	2	Եջ. սկ. Ս. Կղեմայ հայրապետին, Բագարատայ Տոռոմենայ եպիսկոպոսին :	Կ	ԳԼ
15	3	Ուր թձ. պհք.	Կ	ԳԳ
16	4	Շր թկ. Սրբոց. առաքելոցն և առաջին լուսաւորչացն մերոց Թադէոսի և Բար- Թուղիմէոսի : Յ. Վառվառեայ կոշիկն :	Ն	Հ*
17	5	✠ Կիր. Բ. Յիս. Հարսանիք : Յ.* Հօրն Սարայի :	Օ	ՀԿ
18	6	Եջ. զկ. Սրբոցն Գենարիոսի եպիսկոպոսին, և Մերկերիոսի զինաւորին : Եւ Յակովկայ և Իրաւափառայ : Յ.* Նիկողայոսի հայրապետին :	Զ	ՀԿ
19	7	Բջ. դձ. Ս. հարցն Եգիպտացւոց Պօղոսի, Պօղայ, Մակարայ, Եւագրի, Յովհաննու գրնեցւոյն, Յովհաննու կարճահասակին, Նեղոսի, Արսէնի, Սիսիանու, Գանիէլի, Սրա-	Կ	ՀԿ

պիտէ՛լ, Մակարիոսի, Պի-
մէնի, և այլոց սրբոց հարց:

Ս. Բ. Ժամ. 6, ր. 6.

ԱճճԵԼԱՔԵՐ ԽՈՂՄՈՒՏԲ.

20 8 ԴՂ. ղկ. Պհք:

Ն 22

21 9 ✠ ԵՂ. աճ. ՅզուԹիւն Ս.
Ս. ստուածածնի ի յ Ս. ննայէ.
Եւ Յ. Լ. Թոյմայի առա-
ջեղոյն: Յայսմ. Բաղոց:

Գ 20

22 10 Ուր. ախ. Պհք:

Վ 27

Զմեռնամուտս եւ Արեւա-
դարձ Յերեկն ակսի երկա-
րի, եւ գիշերն կարճանայ:
Տ. Զեմհերի կամ Գարա-
գըշ:

Հր. Ծով վասն պաշար-
մանն Երուսաղեմի ի Նա-
բուզոդոննսրայ:

© յԱյծեղջիւրն. Ժամ 15,
ր. 24: Տճ. ձկսի:

23 11 Եր. ղճ. Սրբոյն Նիկողա-
յոսի Զմիւռնիոյ սքանչե-
լագործ հայրապետին:

ՎՎ 27

24 12 ✠ Կիր. ղկ. Գ. Յիսնակաց:
Բարեկենդան Ս. Յակոբայ
պահոց:

Կ 28

ՀԱՆԵԼՈՒԿ ԶՄԵՐՈՆ

ԹԻՒ 13

Անդոցս յալերց' չիք ինչ իմ սան,
Փարսած փռներս' աօս անդ էփի սան,
Երբ հացն ուզեմ' սուր ինձ ցոյց սան.
Ով՞, կամ ինչ եմ, անունս թող սան:

1, 0

ՇԵՎՎԱԼ

Տ Գ

Յ.* Սպիրիդոնի եպիս-
կոպոսին:

25

13

Բշ. դձ. պհք. Ս. Մինասայ
Երմոքինեայ, Գրաբոսի և
կամաւոր աղքատացն Յով-
հանու և Ալէքսիանոս: Լ.
Ծնունդ Տեառն:

17

29

26

14

Գշ. աձ. Պհք: Սրբոցն Կուռ-
նելիոսի հարիւրապետին,
և Շմաւոնի ազգականին
Քրիստոսի, Պողիկարպոսի
հայրապետին Զմիւռնիոյ
և սրբոց վկայիցն, որ յարե-
ւելս կատարեցան:
Լ. Ստեփաննոսի նախապլ.
Տով. Բաղոց:

18

0.

27

15

Գշ. դձ. Պահք Լ. Յովհ.
աւեսարաւելիս:
⊕ Լր. Լս. ժ. 7, ր. 4.
Հողմուսն եւ ձիւն:

10

01

28

16

Եշ. դձ. պհք. Սրբոցն Եւստ-
րատիոսի, Օգսէնաիոսի,
Եւզինէոսի, Ովրէստէսի,
և Մարդարիոսի: Ման-
կանցն Բերշեհեմի: Լ. Ա.
Արամ:

17

05

			S	Գ
1	0			
29	17	Ուր. աճ. Պհր :	14	07
30	18	Շր. գճ. Սրբոցն Յակոբայ Մծբնայ հայրապետին Մարտէի Տգնաւորին, և Մե լիտոսի եպիսկոպոսին Տօն ի Գաւրճ թաշա և շԵՏի գուշի: Հռ. Հյ. Բարեկե ղան Յննդի ան :	18	02
31	19	Ճ Կիր. թճ. Գ. Յիսնակ : Լ. Սեղբևսրոսի Հռովմայ Հայրապետին :	19	00
1	20	Բշ. դճ. Սրբոցն Իգնատիոսի և Աղդէի հայրապետացն. Մարտիայի և Թէոպոմպայ եպիսկոպոսաց և Թէոմ նայ վկային, և չորից զին ւորացն Բասոսի, Եւսե բի, Եւտիբի, և Բասիլի դեայ : Լ. Յռնվար : րս Նոր Տօն. և շարեւոյժ 1872 ամին և Տօն Տևօր կոչքեան Քրիստոսի :	20	07
2	21	Գշ. գկ. Նախավկայ Թագա ւորին մերոյ սրբոյն Ար գարու :	21	04

10⁰ Տարեդարձ գանակալ.

Յրտեսրիկ Կիլլոս Ա. Թա-
գաւորին Բրուսիոյ :

3 22 Դշ. գկ. Պհր : 77 08

4 23 Եշ. դձ. Սրբոցն Գաւթի
մարգարէին, և Յակոբայ
առաքելոյն :

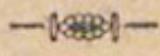
Ք Վջ. Բն. Ժ. 7. ր. 12.
Սառնաքեռ օղբ

5 24 Ուր. դկ. պհր : Հն. Հյ. և
Յ. ճրագայոյց Ծննդեան :

6 25 Շբ թձ. Սրբոյն Ստեփան-
նոսինախավկային Հն. Հյ.
և Յ. *Ծննդեկ Տեառնի :
Լ. Յայսնուքիւն :

7 26 * Կիր. թձ. Ե. Յիսնակաց : 77 75

		ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ		
1	0		S	Գ
		Յ. Բ. օր Ծննդեանն :		
8	27	Բշ. թճ. Ս. առաքելոցն Պետրոսի և Պողոսի: Յ *Գ. Ծննդեանն և Ստեփաննոսի և ախափկացիին :	ԴԿ	ԿԸ
9	28	Գշ. թկ. Սբց. սրբւոցն Արոսման Յակոբայ առաքելոյն, և Յովհաննու աւետարանչին. Բարեկենդան Ծննդեանն:	ԵԸ	ԶԷ
10	29	Դշ. զկ. Պահր:	ԵԳ	ԶԹ
11	30	Եշ. զկ. Ա. օր պհ. Ծննդեանն. Հր. Սկրարք :	ԵԴ	ԶԿ
		⊕ Ծն. Հս. Ժ. 0, ր. 4		
		Մբրիկ և և հողմուկ		
12	31	Ուր. թճ. Բ. պհց. Ծննդ: S. Չիզուսկ.	ԵԵ	ԶԿ

U.CE9.U.4U.3P.C U.U.T.U.F.F.U.U.U.C SURP.N3

2402	Shfir.	Or	30	Uyuh	Shshshshsh	30
2403	Uunfir.	»	31	»	Enshshsh	30
	Urrfir.	»	29, 30	»	shshshshsh	30
2404	Shrphfi.	»	31	»	U'arrsh	30
	Shrphfi.	»	30	»	shshshsh	30
2405	Uarqfi.	»	31	»	U'arqsh	30
	Shfir.	»	30	»	Enshsh	30
2406	Sopur.	»	31	»	Enshsh	30
	Urqur.	»	30	»	Ogrrrrrr	30
2407	Uposi.	»	31	»	U'ugshshshsh	30
	Omufosi	»	30	»	shshshshsh	30
2408	U'igosi	»	31	»	shshshshsh	30

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆԻ

ԵՐԵՒՆԻ ԱՆՑԻՑ

Ի սկզբ. տէր. Հայոց ի Հայկայ,	3978.
Ի սկզ. տէր. Արշ. ի Վաղարշակայ	2020.
Ի հաւատալոյ Արգարու Թագ.	1878.
Ի ծննդենէ Լուսաւորչին,	1613.
Ի շինութենէ Էջմիածնի,	1564.
Ի Նիկիոյ սուրբ ժողովոյն,	1546.
Ի Կ. Պօլսոյ սուրբ ժողովոյն	1477.
ՅԵփեսոսի սուրբ ժողովոյն,	1436.
Ի գիւտոյ Հայերէն տառից	1437.
Ի սկզբ. տէրու. Բագր. յԱշոտայ	986.
Յառմանէ Անի քաղքին ի Տաճկ.	841.
Ի սկզբ. տէրու. Ռուբի. ի Լեւոնէ,	675.
Ի սկզբ. տէրութեան Օսմանեան	571.
Ի բարձմանէ տէր. Ռուբինեանց	498.
Ի գիւտոյ Տպագրութեան	431.
Յառմանէ Կ. Պօլսոյ ի Տաճկ.	417.
Ի սկզբ. տպագրութեան ի Հայս	304.
Ի մեծ յեղափոխութենէ Յռանս.	82.
Ի բարձմանէ Եէնիչէրութեան	45.
Ի բաժանմանէ Հոովմէական Հայոց	41.
Ի հաստատութենէ Թանգիմաթի	32.
Ի բաժանմանէ Բողոքական Հայոց	24.
Ի գիւտոյ Թէլէկրաֆի	22.
Ի հաստատ. Սահմանադրութեան	11.

ԲԱՆԱՅԻՐԻ ԲՈՒՄԷԼԻԻ

Իզտին բանայրը	Մարտի	6
Գրմըշվար Սեպ. 18 Դեկ. 6		11
Թըռնովա	Ս.պր.	23
Ճումաա (ի Շումնու)		24
Նիբիաքա		50
Եափրաքը	Մայիս	3
Իսլիմեայ	Զատիկի	30
Գրմըշվար.	Մայիս	22
Մասհուրեայ	Յունիս	20
Գարատաղ		29
Քումբուլունեայ	Յուլ.	17
Շիշղով	Օգոս.	9
Սլասոնեայ		6
Եանեայ		18
Զաթալնա		20
Ուզուննաովա	Սեպ.	12
Օխրիա		9
Նիբիաքա		19
Թըռնովա.		9
Տօլեան	Հոկտ.	10

ԲԱՆԱՅԻՐԻ ԱՆԱՏՈՒՈՒԻ

Ճէմաաթ և Գօշու . Խրսրէլէզի		31
Պօղա շէհիր		34
Սարը քէօյ հանիսէսի		41
Տէօնիւլ		44
Ըլլնա		45
Պալլքէսէր		11

ԱՂԻՍԱԿ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ՄԱՍԱՆՑ

ԱՌՈՒՐՑ

ՅՈՒՆՎԱՐ				ԱՊՐԻԼ			
0	Ծ. Ա.	Կ. 0.	Ե. Տ.	0	Ծ. Ա.	Կ. 0.	Ե. Տ.
	ժ. ր.	ժ. ր.	ժ. ր.		ժ. ր.	ժ. ր.	ժ. ր.
1	14.42	7 21	9.18	1	11.00	5.30	13.00
7	14.34	7.17	9.26	7	10.45	5.23	13.15
13	14.22	7.11	9.38	13	10.28	5.14	13.32
19	14. 8	7. 4	9.52	19	10.12	5. 6	13.48
25	13.56	6.58	10. 4	25	9.58	4.59	14. 2

ՓԵՏՐՎԱՐ				ՄԱՅԻՍ			
1	13.37	6.49	10.23	1	9.46	4.53	14.14
7	13.23	6.42	10.37	7	9.34	4.47	14.26
14	13. 9	6.34	10.51	13	9.25	4.43	14.35
19	12.53	6.26	11. 7	19	9.17	4.39	14.43
25	12.31	6.17	11.26	25	9.11	4.36	14.49

ՄԱՐՏ				ՅՈՒՆԻՍ			
1	12.22	6.11	11.38	1	9. 6	4.33	14.54
7	12. 6	6. 3	11.54	7	9. 4	4.32	14.56
13	11.51	5.56	12. 9	13	9. 3	4.31	14.57
19	11.36	5.48	12.24	19	9. 7	4.33	14.53
25	11.19	5.39	12.41	25	9. 9	4.35	14.51

ԱՂԻՍԱԿ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ՄԱՍԱՆՑ

ԱՌՈՒՐՑ

ՅՈՒԿԻՍ

0	Յ. Ա.	Կ. Օ.	Ե. Տ.
	ժ. ր.	ժ. ր.	ժ. ր.
1	9.15	4.37	14.45
7	9.22	4.41	14.38
13	9.31	4.45	14.29
19	9.43	4.51	14.17
25	9.56	4.57	14. 4

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

0	Յ. Ա.	Կ. Օ.	Ե. Տ.
	ժ. ր.	ժ. ր.	ժ. ր.
1	12.55	6.27	11. 5
7	13.19	6.39	10.41
13	13.31	6.46	10.29
19	13.42	6.51	10.18
25	13.56	6.58	10. 4

ՕԴՈՍՏՈՍ

1	10.12	5. 6	13.48
7	10.26	5.13	13.34
13	10.38	5.19	13.22
19	10.52	5.26	13. 8
25	11.12	5.36	12.48

ՆՈՅՏԵՄԲԵՐ

1	14.12	7. 6	9.48
7	14.24	7.12	9.36
13	14.36	7.18	9.24
19	14.44	7.22	9.16
25	14.50	7.25	9.10

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

1	11.33	5.46	12.27
7	11.31	5.56	12. 9
13	12.37	6. 6	11.53
19	12. 22	6.11	11.39
25	12. 39	6.19	11.21

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

1	14.54	7.27	9. 6
7	14.57	7.28	9. 3
13	14.57	7.28	0. 3
19	14.54	7.27	9. 3
25	14.51	7.25	9. 9

ՀԱՅՈՑ	ՀՌՈՎՄԱՅՆ.	ՏԱՃԿԵՐԷՆ	ԱԶԱՐԻԱՅԻ	ՀՐԷԻՑ
Նաւասարդ	Յունկար 31	Քեանու. սա.	Շամա	Թշրի 50
Հոռի	Փետր. 28.29	Շուպաթ	Աղամ	Կէսու 29.30
Սահմի	Մարտ 31	Մարտ	Շքաթ	Քասղէ 29.30
Տրէ	Ապրիլ 30	Նիսան	Նախաւ	Թէրէթ 29
Քաղոց	Մայիս 31	Սայիս	Ղամար	Սէրաթ 30
Ս.բաց	Յունիս 30	Հազիրան	Շարար	Ս.գար 29.30
Մեհեկան	Յուլիս 31	Թէմուզ	Թիրբայ	Վէ աղար 29
Արեգ	Օգոստոս 31	Աւոստոս	Քամայ	Նիսան 30
Ահեկան	Սեպտեմբ. 30	Իլուլ	Համիրայ	Յաւ 29
Մարտրի	Հոկտեմբ. 31	Թշրինի էվկէլ	Արամ	Սիվան 30
Մարգաց	Նոյեմբեր 30	Թշրինի սաննի	Ռզրան	Յ. Թամուզ 29
Հրոտից	Դեկտեմբ. 31	Քեանուէնի էվ.	Նիրուս 50.31	Ս.բ 30
Աւելեաց	5.6		Աւելեաց	5 Իլուլ 29

ՅԱՆԿ ՏՕՆԵԼԻ ԱՆՈՒԱՆՑ

ԵՒ

ԱՒՈՒՐՔ ՏՕՆԱԽՄԲՈՒԹԵԱՆՑ ՆՈՅԱ

Ա.բգար	դեկտ.	21
Ա.բղմսենի	փետր.	1
Ա.բեդնագով	յունիս	15
Ա.բել	յուլիս	15
Ա.բիբա	նոյ.	11
Ա.բիսողոմ	յունվ.	16
Ա.բրահամ	յուլիս 15. նոյեմ.	18
Ա.գապի	յուլիս	22
Ա.դամ	յուլիս	15
Ա.դդէ	դեկտ.	20
Ա.թանազիհնէա	մայիս 27. յուլիս	13
Ա.թանաս	յուլիս	31
Ա.լեֆսիանոս	դեկտ.	13
Ա.կիւլիհնէա. կոյս	հոկտ.	21
Ա.կիւղաս	օգոստ.	5
Ա.կիսիսիմէ. Էպիսկ	նոյ.	2
Ա.ղեֆսանդրոս	նոյ.	4
Ա.հարօն	յուլիս	15
Ա.մբակունմ	յուլիս	20
Ա.մովս	յուլիս	20
Ա.նանիա	հոկտ.	12
Ա.նասաս	հոկտ.	25
Ա.նորէաս	նոյ. 13	15

Ա.նորէանոս	նոյ .	16
Ա.նոյիսնոս	սեպս .	23
Ա.նիֆսոս	յունիս	14
Ա.ննա	օգոս .	24
Ա.նսոնիսնոս	յունիս	14
Ա.նսօն	յուլիս	24
Ա.շիսեն . սիկիսն	յունիս	19
Ա.պիսոն	օգոս .	2
Ա.ռաֆել (առաֆելոց)	յունիս	26
Ա.սոսուսմասուր	նոյ .	18
Ա.սովմ	յունմ .	25
Ա.րիսասիկս	յուլիս	17
Ա.րսեն	դեկտ .	7
Ա.րսենիս	հոկտ .	21
Ա.ւէիս	ապրիլ	7
Բաբել	յունիս 7 հոկտ .	28
Բազարուս	դեկտ .	2
Բառնաբաս	հոկտ	12
Բասիլիդէս	դեկտ .	20
Բասիլիսկոս	նոյ .	9
Բարաղամ	սեպս .	23
Բարթոլոմէոս	դեկտ .	4
Բարսէղ	յունմ . 2. հոկտ .	23
Բենիամին	փետր .	1
Բուր	նոյ .	8
Գաբրիէլ	նոյ .	6
Գայեանէ , կոյս	մայիս	25

Գարեգին	փեճրվ.	4
Գեճարիսու	դեկս.	6
Գեղեճն	յուլիս	15
Գեորգ	սեպտ.	25
Գոճարիճե	օգոստ.	30
Գորդիսու	յուլիս.	29
Գուրիսու	նոյ.	11
Գրարսու	դեկս.	13
Գրիգոր Լուսաւորիչ	յունիս	12
Գամիսանու	նոյ.	18
Գանիէլ	յունիս 15 յուլիս 17	դեկս. 7
Գաւիթ Գվն	սեպտ. 27	դեկս. 23
Գաւիթ Փիլիս		հոկտ. 9
Գեմեճրիսու		նոյ. 9
Գիճնէսիսու	հոկտ. 14	եւ 23
Գոմէսու		նոյ. 15
Գոմնա կամ Գոմնի		նոյ. 29
Եզեկիէլ	օգոստ.	31
Եզր	օգոստ.	51
Ելէսիսու	նոյ.	16
Եղիս	մայիս	23
Եղիսազար	յուլիս	15
Եղիշէ	հոկտ.	9
Եղիսէ	յունիս	24
Ենովա եւ Ենով	յուլիս	15
Երանու	սեպտ. 23	հոկտ. 4
Եպիփան	յունիս 7.	հոկտ. 23

Եսայի	յուլիս	8
Եռանուհի	օգոս	15
Երեմիայ	օգոս.	26
Երմոգիենտ	դեկտ.	13
Երմոդտ	հոկտ.	7
Երմոնետա	սեպտ.	28
Եւագր	դեկտ.	7
Եւգիեն կոյս	օգոս.	2
Եւգիենտ	օգոս.	5
Եւդոկիոս	հոկտ.	19
Եւարաֆտ կոյս	հոկտ.	7
Եւսեբոս	դեկտ.	20
Եւսաֆտոս	սեպտ.	28
Եւսիֆոս	դեկտ.	20
Եւսոռասիոս	դեկտ.	16
Եւփիստ կամ Էժսիկ կոյս	յուլիս	12
Եփրեմ	յունվ. 2. հոկտ.	23
Զաֆար	յուլիս	20
Զաֆարիա	յունիս 22. օգոս.	31
Զենոն	հոկտ.	19
Էլպիս	յուլիս	22
Թազուհի	օգոս.	15
Թազուր	յունիս	8
Թադէոս Առաֆ	յուլիս 10. դեկտ.	4
Թէկէղ կոյս	հոկտ.	5
Թէոդոս	յուլիս	26
Թէոդորիսոս	հոկտ.	25

Թէոսերոս	փետրվ. 13	նոյ.	46
Թէոպոմպոս եւ Թէոզն		դէկտ.	20
Թէոփիլոս		յունիս	44
Թէոփիստէ սրբունի		սեպտ.	28
Թովմաս	օգոստ. 28	հոկտ.	41
Իգնատիոս		դէկտ.	20
Ինդոս կոյս		նոյ.	29
Իսահակ	յունվ. 30	յուլիս	45
Իսկուէի		օգոստ.	45
Իւղաբէր		օգոստ.	24
Խաթ		յունիս	5
Խաչատուր		սեպտ.	12
Խոսրովիդուխս սրբունի		յունիս	19
Խորեն		նոյ.	18
Կալիսիկէ կոյս		հոկտ.	21
Կալիսիկոս		նոյ.	45
Կանգիսոն		օգոստ.	5
Կարապէտ. յունվ. 44	մայիս 27.	սեպտ.	2
Կիպրիանոս		յուլիս	42
Կիրակոս		յուլիս.	27
Կիւրեղ	փետ. 1. 20.	հոկ.	3
Կղոզիա սրբունի		օգոստ.	2
Կղեմէս		դէկտ.	2
Կոզմա կամ Կոզմոս		նոյ.	18
Կոստանդիանոս թագ		յունիս	8
Կուռնելիոս		դէկտ.	43
Կրօնիդէս		հոկտ.	41

Համազասպ	սեպս.	30
Հայրապետ	յունվ.	10
Հեղինե	յունիս	8
Հիւսիֆու	նոյ.	11
Հռիփսիմէ կոյս	մայիս	24
Ղազարու	մարտ	20 հոկտ. 48
Ղեւոնդ	փետրվ.	2
Ղուկաս	հոկտ.	16
Ղունկիանու յունիս 21 հոկ. 18	նոյ.	30
Մակար	հոկտ. 19	դեկտ. 7
Մակարիոս	օգոս.	5 դեկտ. 7
Մադաթ	յուլիս	20
Մանիա կամ Մաննիկ, կոյս.	յունիս	4
Մանուկ	մարտ	6
Մասթէոս	հոկտ.	12. 16
Մարգարիոս	դեկտ.	16
Մարթա սրբունի	հոկտ.	18
Մարիամ	օգոս. 15	հոկտ. 18
Մարիանէ կոյս	սեպս.	21
Մարկիանու	նոյ.	4
Մարկոս	փետրվ. 1	հոկտ. 16
Մարոթ	դեկտ.	20
Մարուգէ	դեկտ.	18
Մարտիրոն	նոյ.	4
Մարտիրոս	յունվ.	23
Մաքրունի	օգոս.	15
Մելիսնու	նոյ. 8	դեկտ. 18

Մելփսեդէկ	յուլիս	15
Մեսրոպ	յունիս 17.	հոկտ. 9
Մեսրոփանոս	նոյ.	4
Մերկերիոս	դեկտ.	6
Մինաս	նոյ. 8	դեկտ. 13
Միսաֆ	յունիս	15
Միսոռն	նոյ.	27
Միֆայէլ	նոյ.	6
Միֆէ	յուլիս	20
Մկրտիչ Յովհաննէս .	յունիւ. 14	ապրիլ 3
Մովսէս	յուլիս 5	հոկտ. 9
Յակոբ	յուլիս 15	դեկտ. 6—18—23—28
Յակովբոս		օգոստ. 28
Յեան	յուլիս	15
Յոր		սեպտ. 2
Յովակիմ		օգոստ. 24
Յովէլ	յուլիս	20
Յովհաննէս . Աւետ. հոկտ. 16.		դեկտ. 28
Յովհաննէս Մկրտիչ	յունիւ. 14	
Յովնան	յուլիս	20
Յովսէփ . յունիս 3 յուլիս 15	հոկ. 18.	նոյ. 2
Յուլիանէ կոյս	նոյ.	29
Յուդիսա սրբունի	յուլիս	27
Յուսիկ	յուլիս	17
Յուսիանէ կոյս	յուլիս	12
Նաում	յուլիս	20
Նեղոս	դեկտ.	7

Ներսէս Մեծ	յունիս	5
Ներսէս Շնորհալի	հոկտ.	9
Նեֆսառիսէ կոյս	սեպտ.	28
Նիկողայոս	նոյ.	27
Նիւան	սեպտ.	42
Նոյ	յուլիս	15
Նունեա կամ Նունիկ	յունիս	4
Շամուէ սրբունի	յուլիս	19
Շիղա	հոկտ.	12
Շմաւոն	օգոստ. 28	դեկտ. 14
Շողակաթ (իգ.)	օգոստ.	14
Շուան կոյս	սեպտ.	24
Ոսկեան	յունիւլ.	28
Ովսէ	յուլիս	20
Ովրեադէս	դեկտ.	16
Ռմզդան	փետրվ.	4
Պանդալէոն	հոկտ.	7
Պարթէ. Իսահակ. հայրապ.	յունիւլ.	30
Պարսամ	օգոստ.	3
Պէսրոս	յունիւլ. 16.	դեկտ. 27
Պեղիգէ կոյս	հոկտ.	5
Պիսէն	դեկտ.	7
Պիոն	փետրվ.	4
Պիւսոս սրբունի	յուլիս	22
Պլասոն	նոյ.	2
Պողիկոս ս	յուլիս	29
Պողիկարայոս	դեկտ.	44

Պօղոս	դէկտ. 27
Ռամէլ	հոկտ. 17
Ռէքէնս	հոգտ. 23
Ռոմանոս սեպտ. 25	նոյ. 11
Սահակ յունիս 17.	սեպտ. 30
Սամոնաս	նոյ. 11
Սամուէլ	յուլիս 15
Սայէն	փետր. 1
Սանդուխտ կոյս լ. . .	յուլիս 10
Սամիսոն	յուլիս 15
Սարգիս յունվ. 23	յունիս 3
Սեդրաֆ	յունիս 15
Սէք	յուլիս 15
Սեդրէսրոս յունվ. 2	հոկտ. 23
Սիդուանոս	հոկտ. 12
Սերգիոս	օգոստ. 2
Սիստօն փետրվ. 14	սեպտ. 20
Սիսիանոս	դէկտ. 7
Սէւերիանոս	հոկտ. 28
Սուֆեաս	յունվ. 26
Սոփիա կամ Սօճիկ	յուլիս 22
Ստեփաննոս	դէկտ. 25
Սրապիօն	դէկտ. 7
Սրբուհի	օգոստ. 15
Վահան	յուլիս 29
Վաղերիոս	օգոստ. 5
Վառվառիա կոյս	հոկտ. 5

Վասիլունի կոյս	նոյ.	29
Վարդան	փեսրվ.	4
Վարդունի կամ Վարդենի	փեսրվ.	4
Վրթանէս	յուլիս	17
Տիմոթէոս	նոկս.	14
Տիսնս	նոկս.	14
Տիրունի	օգոս.	15
Տրդատ	յունիս	19
Տրիփոն	օգոս.	3
Փեբրոնէ կոյս	սեպտ.	21
Փիլիպպոս	օգոս. 2.—	նոյ. 13
Փոկաս	նոկս.	4
Քրիստափոր	նոկս.	21
Քրիստինէ կոյս	յուլիս	12
Օգոստիսիոս	դեկտ.	16

ՆՈՒԷՐԻ ՀԱՆՆԵԼՈՒԿԱՅ

Անցեալ տարուան չօրս հանելուկաց մին միայն լուծուելուն համար, մնացորդ երեքը դարձեալ դրինք, և ինչպէս 1868 ի 8⁰ թուոյն, նոյնպէս և ասոնց ամէն մէկը լուծողին պատրաստ եմք նուիրել 20 ֆուանքի զիւրք ի Գրատանէն Փարիզու: **Ճ. Ա.**

Վ. ԻՃԱ. ԿԱԳԻՐ

Թ Ո Ի Ր Ք Ի Ո Յ

Միասնական Կառավարութիւն

ԿԱՅՍՐ. Սուլթան Ա. ՊՏ-ԻՒՂ-ԱՋԻՋ
Խան. Ծնեալ ի 28 յունվ. 9 փետրվ. 1830.
(ԿՅ Շապյան ԿԵՕ) Որդի Սուլթան Մահմուտի
Բ. Եւ 32⁰ Ինքնակալ Օսմանեանց. — Գա-
հակալէ ի վախն. Եղբոր իւրում, Սուլթան
Ապս-Իւլ-Մէհիսի, ի 43/25 յունիս 1864.

ԿԱՅՍՐ ՈՐԴԻՐ

Յուսուճ-Իզէսսի Էճէնիսի, ծնեալ ի 27
Սեպտ. 9 հոկտ. 1857. — Սալիհէ Սուլթան,
ծն. ի 29 յուլ. 40 Օգոստ. 1862. — Մու-
համմէտ-Ճէմիլ-Էսսիս Էճ. ծն. յ 18/20 նոյ.
1862. — Մուհամմէտ-Սէլիմ Էճէնիսի, ծն.
ի 26 սեպտ. 8 հոկտ 1866. — Էմինէ Սուլ-
թան, ծն. յ 2/14 փետրվ. 1867. — Ապս-Իւլ-
Մէհիս Էճ. ծն. ի 22 մայ. 3-յունիս 1868.

ԱՐԲԱՅԱԶՈՒՆԻՐ

(Որդիք Սուլթան Մէհիսի)

Մէհմէտ-Վաւրա Էճ. Գահաժարանց
Իբիսան Ծն. յ 9/21 սեպտ. 1840. — Ապս-
Իւլ-Համիս Էճէնիսի, ծն. ի 40/22 սեպտ.
1842. — Մուհամմէտ-Րէշա Էճէնիսի, ծն.

ի 21 հոկտ. 3 նոյ. 1844. — Ահմէտ Քէմալ-էսսին Էփէնի, ծն. ի 21 նոյ. - 3 դեկտ. 1847. — Մէհմէտ-Պուրհան Էսսին Էփէնի, ծն. ի 11/23 մայիս 1849. — Նուր-էսսին Էփէնի. ծն. ի 2/14 ապրիլ 1851. — Սուլէյման Էփէնի, ծն. յ 31 դեկտ. 1860-12 յունվ. 1861.

— Դրօց. Կայսերականն է Կարմիր վրան ճանանչաւոր Թուրաշով. — Պատերազմականն ու Վանառականը Կարմիր եւ սասղն-ի-մէջ կիսալուսնով.

ԱՌԱՋԻՆ ՊԱՇՏՕՆԱՏԱՐՔ

Ա.Ա.Լ.Ք Փաւա, Սատրապաւ և Հարիճիէ նազրը: — Հասան Ֆեհմի Էփ, Շէյխ-Իւլ-Իսլամ: — Քեամիլ Փաւա, Նախագահ Շուրայի-Տէօվլէթի: — Էքհեմ Փաւա, Նախագահ Տիվանը Ահրեամը Ատլիյէի: — Հիւսէին-Ավնի Փաւա, Սէրասըէր: — Մահմուտ-Նէշիմ Փաւա, Պահրիյէ: — Մեհմէտ-Քիւլէշի Փաւա, (Շիրվանիզատէ) Տախիլիէ: — Ֆազիլ-Մուսաբա Փաւա, Մալիյէ: — Հալիլ Փաւա, Թօփհանէ: — Քալուլի Փաւա, Թիճարէթ: — Սաճվէթ Փաւա,

Մէարիֆ : — Տափուք Փաւա, Նաֆիէ :
 — Հիւսնի Փաւա, Զապթիյէ : — Քէմալ
 Փաւա, Էվրաֆ : — Քեանի Փաւա,
 Կէօմրիւկ : —

Հ Ա Յ Պ Ա Շ Տ Օ Ն Ա Տ Ա Ր Ք

Անդամք Ահեւամք Ասլիէյի

Գասպար Պէյ	Գասպարեան
Յովսէփ Պէյ	Վարդանեան
Օհաննէս Էժէնի	Վահանեան

Անդամք Շուրայի-Տէօզլէրի

Արթին Գ.	Էժէնի.	Տաւեան
Միհրան	Պէյ	Տիւզեան
Պօղոս	Պէյ	Մըսրլեան
Սարգիս	Էժ.	Աղաբէկեան
Օհաննէս	»	Թրկըրեան
Օհաննէս	»	Սաֆըգեան

Խ Ա Ր Ի Ճ Ի Տ Է Ի

Սարգիս Էժ. Համամեան. Ընդհանուր
 Բարսուդ. Արսաֆին թղթակցութեանց.

Գրասենեակ

Արսաֆին Թղթակցութեանց

Օհաննէս Էժէնի.	Խուրասանեան.
Խաչիկ	» Օսեան անդ.
Կարապէտ	» Տաղտեան »

Ղազար	Էժ.	Օվակիմեան	անդ.
Միխայէլ	»	Մախուսեան	Արձանգր.
Միխայէլ	»	Կիլլասպեան	անդ.
Միխայէլ	»	Փէսքմայնեան	»
Նաշիր	»	Թօփհանելեան,	»
Նեան	»	Մարգարեան	»
Նեան	»	Սէճէրեան	»
Տիգրան	»	Տիգեան	»
Տիգրան	»	Սօճեալեան	»
Սողոմոն	»	Հիւնիեարպէյէնեան	
Վ. իշէնօժ	»	Հոգոցեան .	»
Օհաննէս	»	Կեօյէեան	»

Գրասենեակ Արձանագրութեանց

Եւլեաս	Էժ.	Չայեան , Տեսուչ .
Ստեփան	»	Չայեան Օգնական Տեսչի
Արքին	»	Ֆէսճէպեան անդամ .
Գրիգոր	»	Մանուկեան
Պողոս	»	Յիննանեան

Գրասենեակ Տօմարակալութեան

Գրիգոր	Էժ.	Խրքրեան Դիւանապետ
Օհան	»	Պաղտասլեան Օգնական .

Գրասենեակ Թարգմանութեանց

Անդրանիկ	Էժ.	Մ. Նառլեան
Գասպար	»	Թօփասլեան Ա. Արձանագր
Մկրտիչ	»	Թեօմպէֆիմեան անդ.
Յակոբ	»	Տիվիքիեան
Յովսէփ	»	Թընկըրեան

Նիկողոս էժ. Ս. Պարոնեան անդ.
Պետրոս » Տէր Երեմեան »

Գրասենեակ Տպագրութեան

Պողոս էժ. Պառնասեան անդ.
Ա. քահանա » Ալքունքարմախ »
Բարթիկ » Հիւնեարայէլէն. »
Գասպար » Չերազ »
Իլիաս » Տէմիրնիպաւեան »
Սիւրան » Քարամանեան »
Յովակիմ » Ռէիսեան »
Վարդան » Գամերեան »

Գ. Ս. Օսեան էժէնիփ

Քարսուղար Դասային գործոց

Օգսէն էժէնիփ Շահաւեան Արձանգր.
Օննիկ » Երկանեան

Յովային առեւտրոց Դասարան

Օհաննէս էժ. Յովակիմեան, Անդամ
Պողոս » Պոյանեան օգնական
Օհաննէս » Թօփասլեան »

Թօփասնէ և Թէրսեանէ

Թորոս Պէյ Կիսակ Առաջին Թարգման.
Չէնոբ էժէնիփ Թարգման
Առաքել Պէյ Տասեան Վարտոյապէս.
Մ. Միքայէլ էժ. Մամիկոնեան Ա. Թարգ.

Անդամք Զանազան Ժողովոց

ՄՈՒՍՐԻՅ

Փերթէժ էժ. Օգնական Նախագահի

Սիմօն	Պէյ	»	անդամ.
Արթին	Էժ.	Սարաճեան Բննիչ Գրոց	
Գէորգ	»	Բազարասեան ,	իՆաճիէ
Գալիք	»	Կեօննեան Բարս.	իՆաճիէ

ԹԻՃԱՐԷԹ

Օհաննէս	Էժ	Սուրենեան Նախ. Գ. ասեն.	
Թովմաս	»	Խորասանն. անդ. Ա. ասեն.	
Սիմօն	»	Նարինեան, անդ.	»
Տիգրան	»	Եուսուճեան	» Բ. »
Օհաննէս	»	Էմինեան անդ. սննկ. Ժող.	
Ստեփան	»	Գարազաճեան, Բանչէլէր	
Գաբրիէլ	»	Գաբրիէլեան, օգնական	
Պօղոս	»	Պէզնեան, Հաւաքիչ դաշի	

Մ. Ա. դարան Էճէնի

Նախագահ Առեւտրական Ասենին
ի Զմիւռնիա.

ՄԱՆԻՅԷԻ

Օհաննէս	Էժ.	Զանչեան Բնդ. Վերասե-	
		նույ հաշուակալութեանց	
Տիրան	Պէյ	Ալեքսանեան անդ. Հաւու. Ժող.	

ԶԱՆԱԶԱՆՔ

Միքայէլ	Էժ.	Փոքրուֆալ Տեսուչ Ղալա-	
		քիոյ Մաքսասան .	
Մկրտիչ	»	Քերէստէնեան Բրս. իՄաքս	
Պէտրոս	»	»	»
Գրիգոր	»	Վիչենեան Բննիչ Ապրնց.	
Ներսէս	»	Տոսեան անդ. Զապր. Ժող.	

Գրիգոր Էջ.	Մարկոսեան դիւանապետ
Արքիւն »	Ա. Թարգմ. Գր. Սեւաստերի Խանսանեան, Գր. Անդամ

Մայրաքաղաքի և Պոլսի — Բնակիչի խումբ.

Թուրք	482,000	} 954,364
Հայ	193,123	
Յոյն	154,364	
Հրեայ	34,655	
Այլեւայլ	111,122	
Շոգեմալ Զրահաւոր	13	
» Հասարակ	19	
Նաև Առաքաւսաւոր	26	Գում. 58

Թիւ Բնակչաց Երկրին

Ռուսի	10,510,000	} 16,437,510
Սոսլովալաքիա	4,605,510	
Սերիա	1,222,000	
Գարասաղ	100,000	

Լիբանան, փոքր Ասիա և	
Սիքազէս	11,187,000
Հայաստան և Քիւրծիստան	5,465,490
Եգիպտոս և Ափրիկէի	4,840,000

Գումար 37,930,000

Հ Ե Ռ Ս Գ Ր Ս Տ ՈՒՆ

Ի Կ. ՊՕԼԻՍ

ՁԷՅՁԻ ՊԷՅ

Ընդհանուր գերատեսուչ

Մուսաճա	ԷՃ.	Փոխանորդ	Տեսչի,
Գեորգ	»	Սերբոսեան.	Ս. Բար.
Էմիլ Լաֆոէն	»	Խորհ. եւ Հրահանգիչ,	
Պօղոս	ԷՃ.	Նաճիլեան	Բարս.
Մէլֆօն	»	Իւզպաշեան	»
Ս.Նաֆել	»	Մօմնեան	»
Մարտիկ	»	Հիւնֆեարպէլէնս.	»
Մկրտիչ	»	Սելֆիտքեան, համար.	
Թովմաս	»	Ապսուլլան. հաշուէկ.	
Յովսէփ	»	Իսկէնսերեան	»
Օհաննէս	»	Ապսուլլանեան	»
Կարապետ	»	Բեաքիպեան	»

Հ Ե Ռ Ս Գ Ր Ս Տ ՈՒՆ

Ի ԲԷՐՍ.

Մկրտիչ	ԷՅ.	Անէմեան Փոխ.	Տեսչի,
Միքայէլ	»	Էնֆարտլեան Ս.	Գործակ.
Պէտրոս	»	Հասունեան	»
Միհրդատ	»	Պէկեան Բ.	»
Պօղոս	»	Տուրունեան	»
Մկրտիչ	»	Խաչատրեան	»

ՅՈՒՅԱԿ ԳՆՈՅ ՀԵՌԱԳՐՈՒԹԵԱՆՅ

Ի Թուրքիոյ յԵրուսա եւ յայլուր

	ՅԵՐՈՍԱԿԱՆ ԹՈՒՐԿԻՈՅ	ՄԱՍԻԱԿԱՆ ՍՈՒԿԵՐԵՆԵՅԿ	ՄԱՍԻԱԿԱՆ ՄԷԵՆԵՐԵՆԵՅԿ
Աւարիա, Իտալիա, Հել- լադա, Հոմա, Հօհէնցօ- լերն, Հօլանտա, Հօնկրիա, Պատ, Պաւիէոա, Վիւր- Քէմպերկ եւ Ի Քորֆու. Քրկ.	7	11	15
Զվիցերա, Պէլնիֆա եւ Ի Տանրսարֆ. Քր.	8	12	16
Շուէս »	9,50	13,50	17,50
Սպանեա »	12,50	16,50	20,50
Անգլիա, Ալեքիա, Թունիս եւ Ի Կովկ »	12	16	20
Նորվէկիա, Քօրսի- ֆա եւ Ի Ֆռանսա, »	10	14	18
Երուսակ. Ռուսիա »	9	13	17
Ա. » »	17	21	25
Բ. » »	25	29	33
Փօրթոկալ »	13,50	17,50	21,50
Մօլտովալաիֆա եւ Սերպիա »	4	8	12
Ալեքսանդրիա »	35	39	43
Թարապլուս »	18,50	22,50	26,50
Պէնկագի »	27	31	35
Գանիլրէ »	40	44	48
Սիւէիք »	42,50	46,50	50,50
Պարսկաստան »	27,50	34,50	35,50

Յ Ո Ւ Յ Ա Կ

ԳՆՈՅ ՀԵՌՍ.ԳՐՈՒԹԵԱՆՅ (1)

Կ. Պօլսոյ Գաւառէ ի Գաւառ Կ. Պօլսոյ (2)

և յայլևայլ Գաւառս Թուրքիոյ

Կ. ՊՕԼԻՍԷՆ

Կ. Պօլիս (3) դո.	5	Հալէպ	35
Այսրն	25	Հիւսալէնիկեար	45
Ասալար (Ա. ֆսէնիգ)	45	Պաղսաս	45
Գուսա	25	Պօսնա	35
Եանեա	35	Սէլանիկ	25
Էնկիւրի	25	Սըվազ	35
Էսիրնէ	45	Տիւրպէֆի	45
Էրզրում	45	Տրապիզոն	35
Ըփօսնա	35	Քասսանալօլու	25
Սիրիս	45	Քօնեա	25

(1) Նշանակեալ գները 20 բառի համար են, բայց 20 են աւելորդ ամեն մէկ տասը բառին համար բուն գնոյն կէսը կը վերադրուի.

(2) Ամեն Գաւառ իր սահմանին մէջ 20 բառին համար 10 դ. գին ունի (բաց ի Կ. Պօլիսէն որ 5 դ. է) իսկ զարնուած հեռագրին գինը գաւառէ Գաւառ 10 ալան դ. կաւելնայ, այսինքն, Պօլիսէն Հիւսալէնիկեար 45 դ. Էնկիւրի 25 դ. Սըվազ 35 դ. Էրզրում 45 դ. և այլ. այսպէս:

(3) Ասոնք Թրքաստանի 20 գաւառաց անուանք են.

ԱՅՏԸՆԻ ԳԱԻԱՌԷՆ (1)

Այսրն Գալ. դժ. 40	Հալէպ	30
Ասալար(Ա.ֆսէնիգ) 45	Հիւսալէնիսիկեար	45
Գոււնա 40	Պաղտաս	40
Եանեա 50	Պօսնա	50
Էնկիւրի 30	Սէլանիկ	40
Էսիրնէ 30	Սրվազ	40
Էրզրում 50	Տիարալէֆիր	50
Ըսֆօսնա 50	Տրապիզոն	40
Կ. Պօլիս 25	Քասսանապօլու	30
Սիրիա 40	Քօնեա	15

ԱՏԱԼԱՐԷՆ (ԱՐՔԻՊԵՂԱՔՈՍ)

Ասալար Գալ. դժ. 40	Հիւսալէնիսիկեար	45
Գոււնա 30	Պաղտաս	40
Եանեա 40	Պօսնա	40
Էնկիւրի 45	Սէլանիկ	30
Էսիրնէ 45	Սրվազ	30
Էրզրում 40	Տրապիզոն	30
Ըսֆօսնա 40	Տիարալէֆիր	50
Կ. Պօլիս 45	Քասսանապօլու	45
Սիրիա 40	Քօնեա	45
Հալէպ 30	Այսրն	15

(1) Գաւառներն Այ-Քէ-Գի կարգաւ նշանակուած են: Հետագիր զարնողն ուր որ գտնուի այն էլը պէտք է բանայ, ուր կրնայ գտնել թէ Հետագիր զարնելու Գաւառը և թէ անոր համար վճարելիք զինը որ նայն իսկ Գաւառի տողին դէմ նշանակուած է:

ԴՈՒՆԱՅԻ ԳԱՒԱՌԷՆ

Դունա	դե. 10	Պաղսաս	60
Եանեա	30	Պօսնա	15
Էնկիւրի	40	Սէլանիկ	15
Էսիրնէ	15	Սրվազ	50
Էրզրում	60	Տիարպէֆիր	60
Ըճօսնա	30	Տրապիզոն	50
Կ. Պօլիս	25	Քասսանապօլու	40
Սիրիա	60	Քօնեա	40
Հալէպ	50	Այսրն	40
Հիւսապէնսիկեար	30	Ասալար	30

ԵԱՆԵԱՅԻ ԳԱՒԱՌԷՆ

Եանեա	դե. 10	Պօսնա	30
Էնկիւրի	50	Սէլանիկ	15
Էսիրնէ	30	Սրվազ	60
Էրզրում	70	Տիարպէֆիր	70
Ըճօսնա	15	Տրապիզոն	60
Կ. Պօլիս	35	Քասսանապօլու	50
Սիրիա	70	Քօնեա	50
Հալէպ	60	Այսրն	50
Հիւսապէնսիկեար	40	Ասալար	40
Պաղսաս	70	Դունա	30

ԷՆԿԻՒՐԻՅԻ ԳԱՒԱՌԷՆ

Էնկիւրի	դ՞. 10	Սէլանիկ	40
Էսիրնէ	30	Սըվազ	45
Էրզրում	30	Տիարալէփր	30
Ըճօսնա	50	Տրապիզոն	50
Կ. Պօլիս	25	Ֆասսանապօլու	45
Սիրիա	30	Ֆօնէա	45
Հալէպ	45	Այսրն	30
Հիւսալէնսիկէար	45	Ասալար	45
Պաղսս	30	Դունա	40
Պօսնա	45	Եանէա	50

ԷՏԻՐՆԷՅԻ ԳԱՒԱՌԷՆ

Էսիրնէ	դ՞. 10	Սըվազ	դ՞. 40
Էրզրում	50	Տիարալէփր	50
Ըճօսնա	30	Տրապիզոն	40
Կ. Պօլիս	45	Ֆասսանապօլու	30
Սիրիա	50	Ֆօնէա	30
Հալէպ	40	Այսրն	30
Հիւսալէնսիկէար	45	Ասալար	45
Պաղսս	50	Դունա	45
Պօսնա	30	Եանէա	30
Սէլանիկ	45	Էնկիւրի	30

ԷՐԶՐՈՒՄԻ ԳԱՒԱՌԷՆ

Էրզրում	դե. 40	Տիարպէֆիր	դե. 45
Ըժօսնա	70	Տրապիզոն	45
Կ. Պօլիս	45	Քասանապօլու	30
Սիրիա	30	Քօնեա	40
Հալէպ	30	Այսքն	50
Հիւսալէնիսիկեար	40	Ասալար	40
Պաղսաւս	45	Դունա	60
Պօսնա	70	Եանեա	70
Սելանիկ	60	Էնկիւրի	30
Սրվազ	45	Էսիրնէ	50

ԸՇՔՕՏՌԱՅԻ ԳԱՒԱՌԷՆ

Ըժօսնա	դե. 40	Տրապիզոն	դե. 60
Կ. Պօլիս	35	Քասանապօլու	50
Սիրիա	70	Քօնեա	50
Հալէպ	60	Այսքն	50
Հիւսալէնիսիկեար	40	Ասալար	40
Պաղսաւս	70	Դունա	30
Պօսնա	45	Եանեա	45
Սելանիկ	45	Էնկիւրի	50
Սրվազ	60	Էսիրնէ	30
Տիարպէֆիր	70	Էրզրում	70

ՍԻՐԻԱՅԻ ԳԱՒԱՌԷՆ

Սիրիա	դե. 40	Քօնեա	դե. 30
Հալեպ	45	Այսրն	40
Հիւսապէնսիկեար	40	Ասալար	40
Պաղսաս	45	Դունա	60
Պօսնա	70	Եանեա	70
Սէլանիկ	60	Էնկիւրի	30
Սքվազ	30	Էսիրնէ	50
Տիւրպէֆիր	30	Էրզրում	30
Տրապիզոն	40	Ըբօսոսա	70
Քասսանապօլու	40	Կ. Պօլիս	45

ՀԱԼԷՊԻ ԳԱՒԱՌԷՆ

Հալեպ	դե. 40	Այսրն	դե. 30
Հիւսապէնսիկեար	30	Ասալար	30
Պաղսաս	45	Դունա	50
Պօսնա	60	Եանեա	60
Սէլանիկ	50	Էնկիւրի	45
Սքվազ	45	Էսիրնէ	40
Տիւրպէֆիր	45	Էրզրում	30
Տրապիզոն	30	Ըբօսոսա	60
Քասսանապօլու	30	Կ. Պօլիս	35
Քօնեա	45	Սիրիա	45

ՀԻՏԱՎԷՆՏԻԿԵԱՐԻ ԳԱԻԱՌԷՆ

Հիւսավէցիս.	դԵ. 40	Ասալար	դԵ. 45
Պաղսաս	40	Գունա	30
Պօսնա	40	Եանեա	40
Սէլանիկ	30	Էնկիրի	45
Սըվազ	50	Էսիրնէ	45
Տիարպէֆիր	40	Էրզրում	40
Տրապիզոն	30	Ըճֆօսնա	40
Քասանապօլու	45	Կ. Պօլիս	45
Քօնեա	45	Սիրիս	40
Այսրն	45	Հալեպ	30

ՊԱՂՏԱՏԻ ԳԱԻԱՌԷՆ

Պաղսաս	դԵ. 40	Գունա	դԵ. 60
Պօսնա	70	Եանեա	70
Սէլանիկ	60	Էնկիրի	50
Սըվազ	30	Էսիրնէ	50
Տիարպէֆիր	15	Էրզրում	15
Տրապիզոն	30	Ըճֆօսնա	70
Քասանապօլու	40	Կ. Պօլիս	45
Քօնեա	30	Սիրիս	45
Այսրն	40	Հալեպ	45
Ասալար	40	Հիւսավէցիկեար	40

ՊՕՍՆԱՅԻ ԳԱՒԱՌԷՆ

Պօսնա	դե. 10	Եանեա	դե. 30
Սէլանիկ	30	Էնկիւրի	50
Սըվազ	60	Էսիրնէ	30
Տիարպէֆիր	70	Էրզրում	70
Տրապիզոն	60	Ըճօսնա	15
Քասսանպօլու	50	Կ. Պօլիս	55
Քօնեա	50	Սիրիա	70
Այսրն	50	Հալայ	60
Ասպար	50	Հիւսապէնսիկեար	40
Դունա	15	Պաղսաւս	70

ՍԷԼԱՆԻԿԻ ԳԱՒԱՌԷՆ

Սէլանիկ	դե. 40	Էնկիւրի	դե. 40
Սըվազ	50	Էսիրնէ	15
Տիարպէֆիր	60	Էրզրում	60
Տրապիզոն	50	Ըճօսնա	15
Քասսանպօլու	40	Կ. Պօլիս	25
Քօնեա	40	Սիրիա	60
Այսրն	40	Հալայ	50
Ասպար	30	Հիւսապէնսիկեար	50
Դունա	15	Պաղսաւս	60
Եանեա	15	Պօսնա	30

ՍԸՎԱԶԻ ԳԱԻԱՌԷՆ

Սրվազ	դե. 40	Էսիրնէ	դե. 40
Տիարալէֆիր	15	Էրզրում	15
Տրապիզոն	15	Ըսփոսա	60
Քասանապօլու	15	Կ. Պօլիս	35
Քօնէա	30	Սիրիա	30
Այսրն	40	Հալէպ	15
Ասալար	50	Հիւսալէնսիկէար	30
Գունա	50	Պաղսաս	30
Եանէա	60	Պօսնա	60
Էնկիւրի	15	Սելանիկ	50

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ ԳԱԻԱՌԷՆ

Տիարալէֆիր	դե. 40	Էրզրում	դե. 15
Տրապիզոն	30	Ըսփոսա	70
Քասանապօլու	30	Կ. Պօլիս	45
Քօնէա	30	Սիրիա	30
Այսրն	40	Հալէպ	15
Ասալար	40	Հիւսալէնսիկէար	40
Գունա	60	Պաղսաս	15
Եանէա	70	Պօսնա	70
Էնկիւրի	30	Սելանիկ	60
Էսիրնէ	50	Սրվազ	45

ՏՐԱՊԻՋՈՆԻ ԳԱՒԱՌԷՆ

Տրապիզոն	դե. 10	Ըճօսնա	դե. 60
Քասանապոլ	15	Կ. Պօլիս	35
Քօնեա	40	Սիրիա	40
Այսրն	40	Հալէպ	30
Ասալար	30	Հիւսամէնսիկեար	30
Դունա	50	Պաղսաւս	30
Եանեա	60	Պօսնա	60
Էնկիւրի	30	Սէլանիկ	50
Էսիրնէ	40	Սրվազ	15
Էրզրում	15	Տիարպէֆիր	30

ՔԱՍՏԱՆՊՈԼԻ ԳԱՒԱՌԷՆ

Քասանապոլ	դե. 10	Կ. Պօլիս	դե. 25
Քօնեա	30	Սիրիա	40
Այսրն	50	Հալէպ	50
Ասալար	15	Հիւսամէնսիկեար	15
Դունա	40	Պաղսաւս	40
Եանեա	50	Պօսնա	50
Էնկիւրի	15	Սէլանիկ	40
Էսիրնէ	30	Սրվազ	15
Էրզրում	30	Իարպէֆիր	30
Ըճօսնա	50	Տրապիզոն	15

ՔՕՆԵԱՅԻ ԳԱՒԱՌԷՆ

Քօնեա	դԵ. 10	Սիրիա	դԵ. 30
Այսրն	45	Հալէպ	45
Ասալար	45	Հիւսալէնիկեար	15
Գոււնա	40	Պաղսաւս	30
Եանեա	50	Պօսուա	50
Էնկիւրի	15	Սելանիկ	40
Էսիրնէ	30	Սըվազ	30
Էրզրում	40	Տիարալէփր	30
Ըօֆօսուա	50	Տրապիզոն	40
Կ. Պօլիս	25	Քասաւնալօլու	30

ԱՐՀԵՍՏԻ ԴՊՐՈՅ (ՄԷՔԹԷՊԻ ՍԱՆԱԻ)

Ի Կ. Պօլիս. ի Թաղ Սոչրան Անիէսի.

Էշեհմ Պէյ (Սիրալայ), ընդ. Տեաւչ.
Հանի Հիւսէյին Էճէնի, փոխան. Տեւչի.
Մէհմէտ Էճէնի, Ա. Քարսուղար. Յակոբ
Էճէնի, Խանսանեան. Բժեկապէտ.

ԱՆՎԵՐՏԻ

Թուրք. 428. Սինէալի. 2=430
Հայ. 84. Հն.-Հայ 1. Բող.-Հայ 3=88
Յոյն. 50. Պուլղար. 9. Հրեայ. 5=64

Գումար Աւակերտաց 582

Միջնադարի Փաշայի մասնաւոր ջանիւքնհաստատուած է 1868 թն, Կառավարութեան կողմանէ, ուր աղբարտ տղայք զխումբեան սկզբունք և արհեստ կ'ուսանին:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԲԱՍՏԱՆԻ ԹՂԹԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ

—

Նաևակի. Երեք տրամի ծանրութիւն ունեցող նամակաց վճարքն է, 2 ղշ. 60 ժամի հեռաւորութեան համար: — 61 ժամէն մինչ 120 ժամի համար, 4 ղշ: — 121էն մինչ 200 ժամի, 6 ղշ: — 201էն աւելին, 9 ղշ: Իսկ երեք տրամէն աւելի կշռող նամակաց ամէն մէկ տրամին կամ տրամական կոտորակներու համար կէս կէս վճարք կը վերադրուի:

Տպագրեալ քերթեր. Թրքաստանի մէջ ամէն տեղերու համար, Թէ ցամաքային և Թէ ծովային Թղթատարութեան վճարուելիքն են, Մասիս Օրաքերքի մեծութեամբ լրագրաց համար, հատին 5 փրյ. Մասիսի և Մանգուսկէի էփսեարի մեծութեամբ լրագրաց համար, հատին 10 փարայ: — Աւելի մեծերուն և ութաձալ տետրերուն համար, հատին 20 փարայ: Մէկէն աւելի Թերթ պարունակող Թէ Հանդես և Թէ Գիրք, մէկ ժամին համար, օրուային 10 փարայ վճարք ունին:

Ճերմակ դրամ, հազար դուրուշին համար
ժամին 12 փարայ :

Ոսկի, Դրամսրոշոթ, Անդամանդ և
այլ Ծանրագին նիւթեր, ժամին 2 փարայ :

Օրինակցոշ նիւթեր. մէկ ժամին համար
օխային 40 փարայ :

Ապահովութիւն (Սըկուրիթա). Ինչարժէ-
քով նիւթ որ ըլլայ, ապահովութեան տրուած
ատեն, նոյն խակ նիւթին արժէից հաշւով՝
հազար դուրուշին համար ժամին 6 փարայ
պէտք է վճարել, (Թղթատարութեան վը-
ճարքէն զատ) իբրև ապահովութեան գին :

ՅՈՒՅԱԿ ՔԱՂԱՔԱՅՆ ԱՍԻՈՅ

	ժամք		ժամք
Ալանեա	170	Աբէէհիր	104
Ամասիա	144	Գանդրի	105
Այաւ	78	Գասթամայօլ	120
Այինթապ	291	Գարամուլ.	13
Այսրն	118	Գօզան	167
Անթաթեա	245	Երուսաղէմ	433
Ասարազարի	30	Եօզղակ	127
Ասալեա	134	Զամրանայօլ.	90
Ասանա	303	Էկիբն	258
Արաքիր	252	Էնկիարի	87
Արդրնի մաս.	268	Էսկիէէհիր	53
Աթեա	401	Էրզիննան	148

Էրզրում	ժ. 158	Հէնսէֆ	ժ. 36
Ըսպարթա	110	Ղարբուք	250
Թարապլուս	396	Ղուրս	114
Թարանս	214	Ճէզրէ	346
Թօփաք	164	Մալաքիա	638
Թօսիա	108	Մաղլա	490
Իզմիս	18	Մանիսա	85
Իզմիր	95	Մարաշ	236
Իզնիֆ	24	Մարշի	298
Իննէսու	143	Մարսըվան	136
Իջիլ	167	Մուհալին	44
Իսկիլիպ	124	Մուշ	182
Իւրֆուպ	137	Մուսուլ	366
Լաւփլէ	291	Մուսուրլու	51
Լէճֆէ	30	Նալլիսան	60
Կէյվէ	30	Նալլիս	435
Կէպան մաս.	240	Նէվէէհիր	133
Կէշիս	79	Նիյսէ	184
Կէրէսէ		Շամ	350
Կէոյնիֆ	43	Ուշաֆ	83
Կէօրհէոյ	403	Ուրճա	309
Հալէպ	267	Չէրֆէ	84
Հանիսէոյ մս.	133	Չրլսր	218
Համա	305	Չօռում	156
Համիս	317	Պալլֆէսէր	60
Հաֆեարի	242	Պաղսաս	464

Պայէզիս Ժ.	200	Տիարալէփր Ժ.	280
Պատրա	564	Տիւրիփ	316
Պէյբազարի	74	Տէր էլ ֆէմէր	382
Պէյրուք	374	Տրապիզոն	100
Պիլէնիկ	38	Րապանսրզ	396
Պիրիենիկ	391	Րէյհանիյէ	253
Պուրսուր	146	Քայսերի	449
Պրուսա	22	Քարահիսար	83
Պօլու	58	Քարանալար	87
Սանսրփլը	95	Քարանալիքան	90
Սէօյիւս	44	Քէսերսէ	80
Սրվազ	492	Քէօքանէա	65
Սիւրիփ	298	Քըրէէիքի	417
Սիւլէյմանիյէ	435	Քօլա	107
Վան	248	Քօնէա	154
Տարափլը	36	Քօչհիսար	98
Տէնիզի	438	Օսմանըփ	124

Ժամփ

Ժամփ

Ագուրնիփ	255	Գըզանլըփ	75
Ալիֆսաննէ	142	Գըրփ Գիլիսէ	28
Անլուն	153	Եանէա	183
Արկրի	494	Եաւ	195
Գալաս	164	Եէնիքազար	469
Գալաստէլէն	145	Եէնիենէ	74
Գալալա	83	Եէնիէլիքի Թէն	146

Նեմիսարոս Ժ.	185	Լիւմ	Ժ.	155
Չրխնա	94	Լուծյա		103
Չօղրայի արիփ	69	Կէլիպօլու		48
Էլպասան	173	Կիւսիւրնինէ		66
Էսիրնէ	44	Հաստօյ		62
Ըսօսուա	307	Հէգարկրս		100
Թաթարբազարի	84	Ղանկա		259
Թաւրնա	190	Ղապրօվա		83
Թէրապին	259	Ղուլուս		198
Թէփրսաղի	34	Ճումայր արիփ		86
Թրինալա	157	Մալգար		36
Թիրան	185	Մանասքր		143
Թուլչա	184	Մաչին		163
Թրավնիփ	133	Մէնիփ		110
Թրնօլա	91	Մէփրի		56
Իյէնպօլի	63	Մօսքար		241
Ինօս	48	Նարսա		194
Իպրայիլ	164	Նէվէսին		247
Իսաֆչի	176	Նիս		136
Իսրուլչա	237	Նիփպօլու		125
Իսլիմեա	66	Շէնիր փօյիւ		124
Իվրանիյէ	153	Շիքրօվա		119
Իւսփուպ	157	Շուսֆու		92
Իւփէփ	159	Չօրլու		20
Լէսօճյա	144	Պար		213
Լիպէպուրկսի	30	Պասպասաղի		150

Պէլիցնէ	241	Տրամա	90
Պէլիքաւ	484	Րանգա	433
Պէնէ	235	Րուսնուք	415
Պէրաք	198	Փանայունք	244
Պէրֆօնա	424	Փէրզէրին	253
Պուրէ՛	425	Փէրէճրին	453
Սամաֆօ	98	Փէրլէփէ	457
Սէլանիք	414	Փլօնա	441
Սէրայր-Պօսնա	517	Փրալօճքա	86
Սէրլի	99	Քէճան	40
Սիլիսքէ	410	Քէտէրիէ	455
Սիլիպի	43	Քէօփրիլի	445
Սինիչէ	479	Քէօսքէնիլ	444
Սիքօզ	98	Քրզզան	485
Սօճիա	408	Քիսքէննէ	438
Վարնա	412	Օխրի	455
Վիչկրաք	201	Օսմանքազար	83
Վիսին	445	Ֆէրէնիք	48
Տիմիքօֆա	450	Ֆիլիպէ	78
Տուպնիցնէ	405		

Անկլիա ամէն տեղ գին նամակի 6 քէնս.
 Աւսրիա » » » » 4 դ. 20փ.
 Ռուսիա (Թիմիլիզ) » » 5 դ. 10փ.
 Ֆրանսա » » » » 40 սանքիք

ԴԵՍՊԱՆՍՏՈՒՆԻՔ

Ի Կ. ՊՕԼԻՍ

Ամերիգայի. Վոյն Մաք Ուէյ Դեսպան. (Սնուանեալ 8 օգոս. 1880).

—**Ժ. Բ. Պրրուն,** Բարսուղար եւ Թարգմ.

Անգլիոյ. Հէնրի Կ. Էլլիօղ, Դեսպան, (Սնուանեալ 6 յուլիս 1867).

—Հէնրի Բ. Դ. Պարրոն, Ա. Բարս.

Աւստրիոյ. Պարօն սր Փռօֆէ-Օսթր, Դեսպան. (Սնուանեալ 27. յուլ. 1867.)

—Հ. Հէյմէռլէ Խորհրդական եւ Ա. Բարս.

Քրուսիոյ. Բօնօ սր Բայսերլինկ Դեսպան (Սնուանեալ 24 հոկ. 1869.)

—Ուպէլ, Խորհրդական եւ Բարսուղար.

Իսպանիոյ. Բօնօ Եւլիս Պարպօլանի Դեսպան, (Սնուանեալ 18 օգոս. 1869).

—Հ. սր Նիդդօ Խորհրդական.

Հելլադայի, Ռանկապէ Դեսպան, (Սնուանեալ 20 մարտ. 1869).

Հօլանտիսի. Պէարօն վօն Միսսըլ-պուրի Դեսպան (Սնուանեալ. 1866).

—Ռ. Ժ. Բէօն, Խորհրդ. եւ Ա. Թարգ.

Շուէթ-Նարվէկիոյ, Տ. Տէրէն-հօֆ, Դեսպան. (Սնուան. 10 օգոս. 1869).

—Թիսօնի, Թարգման.

Պարսկի. Միրզա Հիւսէյին Խան,

Դեսպան. (Անուանեալ 10 յուլիս 1859).

— *Միրզա Ահմէտ*, Առժամ. Գործակատար

Պէլլիբայի, Հէլմանի սր Կոնսուլերիս
Դեսպան. (Անուան. 23 օգոստ. 1869).

— Ալէ. Պառպանսօն. Ա. Բարս.

Ռուսիոյ. Զօրապետ Իգնատիէ. Դես-
պան (Անուանեալ 26 յուլիս 1864).

— Սթաալ, Խորհրդական.

— Բալէրնի Ա. Բարս.

Ճառանգայի. Ռուսէ Դեսպանական
փոխանորդ.

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՉՐԻ ԴԱՐՄԱՆԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

Ի Կ. ՊՕԼԻՍ

Արեւոյնի Բժշկական դպրոցի կողմանէ
Այս-Սօժեայի Իմարտքին մէջ մասնաւոր
սեղ յատկացած է, ուր կը գտնուին ամէն
օր (բաց ի Ուր. եւ Կիր. օրերէն) կէսօրէն
ցժամ 9ր' անոր յատկ Բժիշկն, Գա-
յեակն ու Վիրաբոյժն, հիւանդաց ձրի-
ապէս դարմանատրութիւն քնելու համար:
— Տօքթօն. Յակոբ Էժ. Խանսանեան Գ2.
օրեր, եւ Տօքթ. Ֆերիսի պէյ Թերնիսանեան
Գ2. օրեր, դարմանատրութեան նոյնապէս
եւ մասաղ մանկանձողկի պատուասի
պատօնը կը կատարեն:

Հ Ա Յ Ք

Գ Լ Ե Ռ Բ Գ Դ.

ԾԱՅՐԱԳՈՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏ ԵՒ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ
Ա. Անայն Հայոց. Նախագահ Միւննոդո-
սին Ս. Էջմիածնի. Ծնեալ ի Կ. Պօլիս յա-
մի Տեառն 1813. ի 5/17 Յուլ.

— Ընտրեալ Կաթողիկոս ամենայն Հա-
յոց, յԸնդհանուր ժողովոյ Կոստանդ-
նուպօլսոյ ի 17/29 Սեպտեմբեր 1866 :

ՏԷՐ ՄԿՐՏԻՉ Ա. ԽՐԻՄԵԱՆ

ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՏԱՐՕՆՈՅ

Պ Ա Տ Ր Ի Ա Ր Ք Կ . Պ Յ Լ Ս Ո Յ

Նախագահն Կրօնական ժողովոյն և Ազգ. Վարչութեան: Ծնեալ ի Վան (յԱյգեատան) ի 5 Ապրիլ 1820.— Չեռնադրի նախկոպոս Տարօնոյ ի Գէորգ Գ. Կաթողիկոսէ ի 20 Հոկտ. 1868.— Ընտրի Պատրիարք յԸնդհանուր ժողովոյ Կ. Պօլսոյ ի 4 Սեպտեմբեր 1869:

ՏԷՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Քահանայ ՄԿՐԵԱՆ Պարտիզակցի Պատրիարքական Փոխանորդ և Նախագահն Դատաստանական Խորհրդոյ .

ՍԻՄՕՆ Եպ. Խորհրդական Պատրիարքի.
ԵՐԵՄԻԱ Նախագ. Դաւառ. Մանդղկոյ.

ԳԻՆԱՄԱՏՈՒՆ Պատրիարքարանի

Ալեքսան Է.Փ. Սագաեան Գործակատար
Թովմաս » Փափագեան Դիւանապետ.
Բարձուղ » Թէլեան Դիւանադպիր.
Տիգրան » Սէթեան Գրագիր.
Մանուկ » Պաղտատլեան »
Կարապետ » Խաչատրեան Գր. Տաճկ.
Յակոբ » Անտոնեան. » »

ՊԱՏԿԵՐ

Ա.ԶԳ.Ա.ՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱՑ

—

Հին Երեսփոխանք Կ. Պօլսոյ

Եկեղեցականք

Արիսագէտ	Եպիսկոպոս	Իւսկիւսարի
Յովհաննէս	»	Կապուսիկեան
»	»	Սէթեան
Գարեգին	Վարդապէս	Թաքարեան
Կարապէս	»	Սէրոբեան
Յովհաննէս	»	Փափագեան
Արիսագէտ	Քահանայ	Մամբրէեան
Յարութիւն	»	Պալասու
»	»	Սէրովբեան
Յովհաննէս	»	Հիւրմիւզեան
Սահակ	»	Տ. Սարգսեան
Սուփաս	»	Մայր Եկեղեցոյ

Ա.Շխարհականք

Աղաքեկեան	Սարգիս	Էճէնի
Ապրօեան	Սահակ	»
Ապանեան	Սեփաւն	Փաշա
Արշակ	Յակոբ	Էճէնի
Գարակեօզեան	Գրիգոր	»
Եազմանեան	Աւետիս	»
Զարդարեան	Գեորգ	»
Իկիսպաշեան	Ասապա	»
Իրփիւնեան	Կարապէս	Էճէնի

Խօնասարեան	Օգսէն	Էճէնի
Միսնէնիսիսեան	Մարտիրոս	»
»	Յովհաննէս	»
Ներսէսեան	Գրիգոր	»
Նէվրուզեան	Յակոբիկ	»
Զարագլեան	Յակոբ	»
Ռուսիներեան	Տօֆ.	»
Սահակեան	Սիոս	»
Սէրվիչէն	Տօֆ.	»
Սուլուխանեան	Նիկողոս	»
Տէմիրնիպաշեան	Յարութիւն	»
Քեարքիպեան	Տօֆ.	»
Օսեան	Նշան	»

Նորքնիք Եկեղեցականք

Երեսիայ	Եպիսկոպոս	
Ներսէս	»	Վարժապետեան
Սիմէօն	»	Սէճէրեան
Սմբրոսիոս	Վարդապետ	Բերայի
Մէլիփսեղոս	»	Մուրաշեան
Գեորգ	Քահանայ	Արժրունեան
Եղիշէ	»	Մայր Եկեղեցւոյ
Յովհաննէս	»	Մկրեան

Աւստրիականք

Ալեանաբեան	Խաչիկ	Էճէնի
Ալթուն Տիրրիւ	Առաքել	»
Այվասեան	Մասթէոս	»
Բարսղամեան	Տիգրան	Էճէնի

Գարակեօզեան	Կարապետ	Էճէնիփ
Ե՛ւմէնիհեան	Յակոբ	»
Եուսուճեան	Տիգրան	»
Զարպիանէցի	Միհրան	»
Թորգոմեան	Պօղոս	»
Թորոս	Գիսակ	Պէյ
Թորոսեան	Գրիգոր	Էճէնիփ
Ժամակոչեան	Պօղոս	»
Իբէկեան	Համբարձում	»
Իւրիւնեան	Կարապետ	»
Խօրասաննեան	Ալեքսան	»
Կիւմիւշկէրեան	Ռուբէն եւ Տիգրան	»
Կրնիկեան	Յովհաննէս	»
Հովեան	Ղազարոս	»
Ղազարոսեան	Խաչատուր	»
»	Սահակ	»
»	Քրիստոսուր	»
Ճարտարապետ	Սինեֆէրիմ	»
Մազրմեան	Յովսէփ	»
Մանուկեան	Սինեֆէրիմ	»
Մէրէէմզուլի	Յարուքիւն	»
Մօսնեան	Միֆայէլ	»
Յակոբեան	Միֆայէլ	»
Յակոբ	Ռսկան	»
Նորասունկեան	Յակոբ	»
Ուննեան	Աբիկ	»
Պալեան	Յակոբ	Պէյ

Պոյանեան	Յովհաննէս	Էժէնսի
Ռաժայլեան	Տօք.	»
Սարուխանեան	Յարութիւն	»
Սախան	Ալեքսան	»
Սէքեան	Միհրան	»
Սրվանեան	Յարութիւն	»
Փափազեան	Կարապէտ	»
»	Սեփան	»
Քազազեան	Յակոբ	»
Քիւրքնիպաշեան	Բարթոլ	»
Քօլօլեան	Աւէսիս	»
Օսեան	Գրիգոր	»
Ֆէլէկեան	Սիմօն	»
Ֆրէնկեան	Յակոբ	»

ԳԱՆՈՒԿԱՆԻՔ

Ալանանեան	Համբարձում	Էժ. Ամասիա
Ալանանեան	Յովսէփ	» Պրուսա
Ալիանեան	Մեւրոպ	» Քեօքսիեա
Ալանեան	Մանուկ	» Եղոկիա
Հիւրմիզեան	Ղարիպիան	» Բաղէշ
Մկրտիչեան	Գեորգ	» Կարին
Նիկոլեան	Վարդան	» Շապ. Ղար.
Չրաբեան	Գասպար	» Արապկէր
Պարոնեան	Աւէսիս	» Ակն
Պէնկլեան	Յովհաննէս	» Էսիրնէ
Ջրաբաշխեան	Գրիգոր	» Սուշ
Տէրօյէնց	Յովհաննէս	» Պալքէտր

ՅՈՒՅՍԿ

ՆՇԱՆՏՈՒՔԻ ԵՒ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԵԱՆՑ

ՀԱՅՈՑ, Ի Կ. ՊՕԼԻԹ

Ի 1 Հոկտեմբերի 1869, յ3 Սեպտեմբ. 1870

Հոկտ.	Նշանաւ.	71.	Ամբաստան.	74.
Նոյ.	»	53.	»	55.
Դեկտ.	»	40.	»	39.
Յունիլ.	»	57.	»	27.
Փետր.	»	68.	»	97.
Մարտ.	»	29.	»	00.
Ապրիլ	»	44.	»	00.
Մայիս	»	44.	»	00.
Յունիս	»	45.	»	51.
Յուլիս	»	55.	»	51.
Օգոստ.	»	47.	»	41.
Սեպտ.	»	51.	»	22.
Գումար.		568.	Գումար.	457.

Կոստ. Պօլիս

30 Հոկ. 1870.

Վաւերացեալ ի Պատրիարքարանէ Հայոց.

Sofporf	Տիփլով	Թաղ
Աղասեան էճէնի	Ֆռանս	Իւսկիւսար
Այվագեան »	Իսալիո	Իւսկիւսար
Ասլանեան Ս. Փառ.	Թուրքի	Գուզկուննգ.
Գալստեան էճէնի	Ամերիգ	Գումգաբու
Իւրիւնեան »	Ֆռանս	Գումգաբու
Խանսանեան պէյ.	Թուրքի	Խաւզիւղ
Խորասաննեան էճ	Ֆռանս	Բերայ
Կրնիկեան Ա. պէյ	Թուրքի	Պէշկիթառ
Մասթնոսեան էճ.	Ամերիգ	Բերայ
Մինասեան »	Ամերիգ	Խաւզիւղ
Մօզեան Գ. »	Ֆռանս	Օրքազիւղ
Նաճիլեան »	Ֆռանս	Եէնի Բէոյ
Ներկարեան »	Անգլիո	Կ. Պօլիս
Նուրիւնան »	Ֆռանս	Բերայ
Շիւսանեան »	Իսալիո	Օրքազիւղ
Չայեան »	Ֆռանս	Գասր-Բէոյ
Պեսան պէյ	Իսալիո	Օրքա-Բէոյ
Ռափայէլեան »	Ֆռանս	Պէոյիւք-Տէրէ.
Ռուսիւնեան »	Ֆռանս	Բերայ
Սերոբեան »	Ամերիգ	Գումգաբու
Սերլիչէն »	Իսալիո	Բերայ
Սինապեան Գ. պէյ	Իսալիո	Բերայ
Փէսմալնեան էճ.	Ֆռանս	Բերայ
Քեաթիպեան »	Ֆռանս	Բերայ
Քէշիշեան Ա. պէյ	Թուրքի	Ֆէնէր

Փողոց	Թիւ	Ձրի	Ժամ
Սէլամիէ հաստէսի Իհասիյէ			
Եէնի փողոց	5		
Գասիրկա-Մէյսանր			
Մուսալլա հաստէսի			
Պաստնիիք Ֆայիզ Եօզլը		Գ.Ե.	(Իմարէթ (Այասու- ֆիայի)
Եէնի չարք	64		
Եէնի մահալլէ	42		
Գուլէ-Գաբու	41	Գ.Ե.	5— 8
Բարմազ-Գաբու			
Թաւ Եւրսիլէն	18		
Սէբէթնի-Խան			
Տէրէ պօյու	410		
Թահսիմ Մէյսան	49		
Մուսալլա			
Պուրսա փող.	29		
Պուրսա փող.	18	Ե.Ե.	6.—10
Գուլէ-Գաբու	42		
Սէֆէպ փող.	6		

ՀՈՌՎՄԷՍԿԱՆ ՀԱՅԲ

ԳԵՐ. ՏԷՐ ԱՆՏՈՆ ՀԱՍՈՒՆԵԱՆ
Հոգեւոր գլուխ Պապական Հայոց
Թուրքիոյ.

- Հ. Ստեփան վ. Ազարեան Փոխանորդ.
- Հ. Յովհաննէս վ. Հօլասեան Ատենդպ.
- Հ. Մկրտիչ վ. Աշճեան Դիւանապետ.

ՏԻՐԱՆ ՊԷՅ ԱՂԵՔՍԱՆԵԱՆ

Ատենապետ Առժամ . վարչութեան
Արևելեան Կաթոլիկ Հայոց

Հ. Ղեւոնդ վ. Զըրաճեան Քարտուղ.

Թիւ Ամենայն Եպիսկոպոսաց 19

Թիւ Եկեղեցեաց ի Կ. Պօլիս 11

Թիւ Դպրոցաց ի Կ. Պօլիս 9

Թիւ Բնակչաց ի Կ. Պօլիս 13220

ԲՈՂՈՒՄԿԱՆ ՀԱՅԲ

ՅԱԿՈՒԲ ԷՖԷՆՏԻ ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

Վ.Է.Բիւ Բող. Հայոց

Ստեփան Է.Ֆ. Անտոնեան Տեղապահ.
Թիւ սոցա ի Կ. Պօլիս (քնիկ և գաւ.) 525

» » յԱյլևայլ գաւառս 15690

Գումար ամենեցուն 16,245

ՅՈՅՆՔ

ՂՐԻՂՈՐԻՈՍ Զ.

Ի ԲՕՄԷՆԻՔՍ Յայրագոյն Պատրիարք
 և Նախագահ Սիւննոդոսին Կ. Պօլսոյ.
 ԵՒՍՏԱՓԷՈՍ Քլէմէնտէան Յայր. Վար-
 դապետ, Պատրիարքական փոխանորդ.

Անդամք Սիւնոդոսի

Նիգոտիմոս Արքեպիսկոպոս	էրտէքի
Նէոֆիղոս	» Թէրասլիոյ
Ղրիզորիոս	» Թըրնօվայի
Ակամանկէլոս	» Տրամ յի
Մէլէղիոս	» Իզմիրի
Տօրօթէոս	» Նարտայի
Փրօզոմիոս	» Սիւզէպօլսի
Գալինիգոս	» Նիշի
Եննադիոս	» Կրէվէնայի

Անդամք Դիւանասան

Եօագիս	էֆ. Գօգօտիս Ա. Քարտուղար
Եուվանարի	» Փախագօլլու Ա. Քարտ.
Սօղիրարի	» Պրուսալի Բ. »
Միխալարի	» Ա.Թօնիտիա, Կրօնագէտ
Անարիքօ	» Ա. Գործակատար
Ճէսան	» Բ. »
Ստավոարի	» Եուվանիտիա Գարու օղ.
Տիմիղրարի	» Պաքալօղլու »

ՊՈՒԼՂԱՐԲ

ԻԼԱՐԻՅՈՆ ՄԱՔԱՐՕՓՈԼԷՈՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿ.

(Որ յիշատակի յԵկեղեցիս)

ԻԼԱՐԻՅՈՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿ. ԼՕՖՃԱՅԻ

Ազգային Գլուխ և Նախագահ Կրօնական ժողովոյ, (Կարգեալ ի պաշտօնէ) :

ՀՐԵԱՅԲ

ՖԱՔՕ ԷՖԷՆՏԻ, ԲԱԲՈՒՆԱՊԵՏ

(Հրաժարեալ ի պաշտօնէ)

ԵԱՔԸՐ ԷՖԷՆՏԻ

Բարունի և Տեղապահ Բարունապետի
և Նախագահ Ազգային ժողովոյն .

Անդամք Ազգ. ժողովոյ

Տավրիզօն Էֆէնտի Շապճի (Անդամ Շուրայը Տէօվլէթի) Ատենապետ . — Կոմս Քամօնտօ, Ավուամ : — Ավուամ Էֆէնտի Պէն Զօնանա . — Շիմօն Էֆէնտի, Սալմօնա . — Եասխէլ Էֆ. Խանանել . — Մենասխէմ Էֆ. Եաբար . — Սամուէլ Էֆ. Մօլխօս . — Եահասխէլ Էֆ. (Անդամ Մուարիֆի ժող.) — Սավէթօյ Էֆ. Անաֆ . — Տավրիթ Էֆ. Սատօբ . — Ռաֆայէլ Էֆ. Ամօն . — Իսխակ Էֆ. Իսքանազի : —

ՎԻՃԱԿԱԳԻՐ

Տ Է Ր Ո Ի Թ Ե Ա Ն Յ

Ա.ՄԵՐԻԳ.Ա. (Միացեալ Նահանգք)

Հանրապետական Կառավարութիւն
Նախագահ **Կրանք** (*) Ծնեալ. 15 ապր.
1822. Ընտրեալ Նախագահ 4 մարտ 1869.
Մայրաքաղաք **Վաշինգտոն**. — Բնակիչ
61,622. — Գրօակ, կարմիր-սպիտակ
բազմաւերեայ, հորիզոնական դրիւք,
եւ դրօակալին վերի կապտագոյն ան-
կեան մէջ 37 մասեղօք :

Թիւ Բնակչաց 38,422,995

Շոգենաւ զբահաւոր 199.

» հասարակ 33. Գում. 232

Ա.Ն.Գ.Լ.Ի.Ա.

Սահմանադր. Կառավարութ.

Թագուհի. **Վիկտորիա Ա.** Ծն. 24 մայիս
1819. — Գահակ. 20 յունիս 1837. — Թա-
գադր. 28 յունիս 1838. — Ամուսնացեալ
ընդ **Ալպերդ Իսխանին** Սաֆա—Քօպուրկի
— Այրիացեալ 14 դէկտ. 1864.

Որդին, **Ալպերդ Էդուարդ** Գահաժառանգ
Իսխան. ծն. 9 նոյ. 1841.

Մայրաք. **Լօնսօն**. Բնակիչ 2,805,989.

(*) Ամսոց օրերն ըստ Նոր Տօմարի նշանակեալ են .

— Գրոց , Կարմիր եւ դրօշակալին վերի անկեան հառակուսի սպիտակին վրյ խաչ .	
Թիւ Բնակչաց Երկրին	29,321,288
» Գաղթականաց	10,794,626
» Հնդկաց	150,747,851
	Գումար. 190,863,765
Շոգեհատ գրահատր	23
» հասարակ	347
» առազաւսատր	19 Գում 489

ԱՆՍՏՐԻԱ.

Սահմանադր. Կառավար.

Կայսր. Ընտնաւում—ժողովք Ա. Ծն.
18 օգոս. 1830.—Գահակալ. 2 դեկ. 1848.
—Ամուսն. ընդ *Էլիզապէթի* (Բսուսիւոյն
Մաթա.—Պատերիոյ. ծն. 24 դեկտ. 1837)
ի 24 սպրիլ 1854. —Թագաւոր . որպէս
Թագաւոր Հոնկարիոյ , 8 յունիս 1867. —
Որդին Աօսօլէ Գահաւստանագ Եթիան.
Ծն. 21 օգոս. 1858. —Գրոց. Երկազոյն ,
հորիզօնական դրիւք. Երկակողմեայ կար-
միր եւ մէջն սպիտակ , վրան երկգլխեայ
արծուի նշանաւ .

Մայրաքաղաք **Վիէնա** . Բնակիչ 578,525
Թիւ Բնակ. 35,553,000.

Շոգեհատ գրահատր	7
» հասարակ	39

Նալ առազաւսատր 171 Գում. 217

ԲՐՈՒՍԻԱ.

Սահմանադր. Կառավար.

Թագաւոր. Վիլյամ Ա. Ծն. 22 մարտ. 1797.

— Գահակ. 2 յունիլ. 1861. — Թագաւոր. 18

հոկ. 1861. — Ս.մուսն. ընդ Օկիլուսայ Իշ-

խանուսնոյն Սախի (ծն. 30 սեպ. 1811)

ի 11 յունիս 1829.

Ռոյին. Յրէսէրիք Ուիլեամ, Գահաժա-

ռանգ Եսխան. Ծն. 18 հոկ. 1831.

Սայրաւ. Պէռլին, Բնակիչ 702, 457.

— Բրոս, Տէրուակաճն է սպիտակ սե-

ւազոյն արծուէնտ, Է Պաւստրալականն

է սպիտակ Է երկերեւայ սեւա քոջանաւ.

Թիւ Բնակչաց Երկրին 24,039,545.

Շոգէնաւ. գրահաւոր 2

» հասարակ 42

Նաւ առաքանաւոր 16 Գում. 60.

ԻՏԱԼԻԱ.

Սահմանադր. Կառավար.

Թագաւոր. Վիկտոր—Էմմանուէլ Բ.

Ծն. 14 մարտ. 1820. — Ս.աւջին Գահակ.

23 մարտ 1849 իբրեւ Թագ. Սարսէնիոյ.

— Երկրորդ Գահակ. 17 մարտ 1861 —

Ս.մուսն. ընդ Ասէլայայ 12 ապր. 1842.

— Ս.յիւացեալ. ի 20 յունիլ. 1855

Ռոյին. Հումպէրդ Գահաժառանգ Ես-

խան Ծնեալ. 14 մարտ. 1844

Մայրաք. **Ճլորէնցա**, Բնակիչ, 414, 363.
 — Գրօժ. Եռագոյն, կանաչ, ներմակ եւ
 կարմիր, ուղահայեաց դրիւք .

Թիւ բնակչաց Երկրին 25, 527, 915.

Շոգեմաւ զրահաւոր 22

» հասարակ 76

Նաւ առազասաւոր 8 Գում. 106

ՀՆԼԼԱԳՍ.

Սահմանադր. Կառավար.

Թագաւոր. **Ճէորժ Ա.** Ծն. 24 դեկ. 1845.
 — Գահակ. 6 յունիս 1863. Ամուսն. քնդ
 Օլկայ Կոստանդինովնայ Մեծի դիսուհւոյն
 Ռուսիոյ (ծն. 22 օգոս. 3 սեպտ. 1854) Ի
 27 հոկտ. 1867.

Որդին. **Կոնստանդինոս** Գահաժառանգ
 Եւթան. Ծն. 2 Օգոս. 1868.

Մայրաքաղաք **Աթինա**. Բնակիչ 41,298.
 — Գրօժ. Տէրունականը կապոյս ու վրան
 սպիտակ խաչիւ եւ խաչին վրայ Տէրունա-
 կան նշանաւ : Պատերազմական սպիտակ
 եւ կապոյս շերտաւոր, հորիզօնական դր-
 րիւք, եւ դրօշակալին վերի անկեան սպի-
 տակ խաչին վրայ դարձեալ Տէրունական
 նշան. իսկ վահառակ. առանց նշանի.

Թիւ բնակչաց Երկրին 4,348,522

Շոգ. զր. 2, հաս. 9, առգ. 26—Գում. 37

ՀՕԼԱՆՏԱ.

Սահմ. Կառավարութիւն

Թագաւոր. Կիլյոմ Գ. Ծն. 19 փետր. 1817.

— Գահ. 12 մայ. 1849. — Ամսն. ընդ Սօֆիա

(ծն. 17 յունիս 1819) ի 18 յունիս 1839.

Որդին. Կիլյոմ-Նիքոլա Գահաժառ. Եփսան.

Ծն. 4 սեպ. 1840.

Մայրաք. Ամստերամ, Բնակ. 271,764

» Հայ, » 90,058

— Գրոց. Կարմիր, սպիտակ եւ կապոյս,

բազմաւեռ եւ հորիզոնական դրիւք.

Թիւ Բնակչաց Երկրին 3,628,468

» » Հնդկաց 20,728,228

24,156,696

Նոգեմալ գրահաւոր 2

հասարակ 65

Նաւ առաքանսաւոր 92 Գում. 159

ՇՈՒԷՏ—ՆՈՐԱԿԿԻՍ.

Սահմ. Կառավար.

Թագաւոր Շառլ Ժ. Ծն. 3 մայ. 1826.

— Գահ. 8 յուլ. 1859. — Ամուսն. ընդ

Վիլհելմինայ. (ծն. 5 օգոս. 1828) ի 19

յունիս 1850. Եղբ. Օսքար, Գահաժ. Եփս.

Ծն. 9 յուլ. 1836

Մայրաք. Սթոկհոլմ. Բնակչիչ, 140, 251

— Գրօժ. Կապոյս վրան դեղին խաչիւ.
 դրօշակալին վերի անկիւնը Բառակուսի
 կարմիր եւ վրան դրանկիւն սպիտակ խաչ
 թիւ Բնակչացն. (1) Շուէսայ 4,173,080
 » » Նորվեկիոյ 4,701,756

Գում. 5,874,836

Շոգենաւ հասարակ 16

Սուազասաւոր փոքր մեծ 103 Գում. 119

ՊԵՂՃԻՔԱ.

Սահմանադր. Կառավարութիւն

Թագաւոր. Լէօփօլտ Բ. Ծն. 9 ապրիլ
 1835, որդի Լէօփօլտի Ա. — Գահակ. 10
 դեկ. 1865. — Սմուսնաց. քնդ Մարի Հան-
 րիէդ (ծն. 23 օգոս. 1836) ի 22 օգոս. 1853:
 Որդին. Լէօփօլտ-Ֆէրսինան, Գահաժառ.
 Էռիւ. Ծն. 12 յունիս 1859. — Գրօժ Եռա-
 գոյն ուղահայեաց դրիւք, սեաւ, դեղին եւ
 կարմիր, սեաւը դրօշակալին կից.

Մայրաքաղ. Պրուսիա, Բնակ. 163,434
 թիւ Բնակչաց Երկրին 4,897,794

ՊՈՍՏՊԵՂՆԱ.

Սահմանադր. Կառավարութիւն

Կայսր. Փէրօ Բ. Ծն. 2 դեկ. 1825. —

Բնակչաց սակահաշիւն սպանառնէ զաղջակա-
 նութիւնն, որ 1868 ինը միայն՝ 9000 ի էլած է:

Գահակ. 7 ապրիլ 1831. — Ամուսն. քնդ
Թէրէզա-Քրիսթինա (ծն. 14 մայ 1822)
ի 4 սեպ. 1843.

Մայրամաղախ **Ռիչո—Սանկլյո**, Բնա-
կիչ 396, 136. — Գրոց. Կանաչ եւ մէջն
նսկեգոյն յասակի վրայ Տերունակ. նիւան.
Թիւ Բնակչաց Երկրին 11,780,000
Շոգեմաւ 52 եւ առագաս. 41. Գում. 63

ՌՈՒՍԻԱ.

Միապետական Կառավարութիւն

Կայսր Ալեքսանդր Բ. Ծն. 17/29 ապրիլ
1818. — Գահակ. 2/14 մարտ 1855. — 1^ժ ա-
գաղ. 26 օգոս. -7 սեպտ. 1856. — Ամուսն.
քնդ Մարիա Ալեքսանդրովնայ, Մեծի
ղխուհույն Զէսսէի (ծն. 27 յուլ. -8 օգոս.
1824) ի 16/28 ապր. 1841

Որդին. Ալեքսանդր Ալեքսանդրովիչ, Գա-
հաժառանգ Եւրասն. Ծն. 26 փետր. -10
մարտ 1845.

Մայրամաղախ Պէթերզպուրկ, Բնակիչ
559, 475. — Գրոց. Տերունականն է դեղին,
վրան սեաւ արծուէնուա: Պատերազմա.
կանն է ստիպակ եւ դրանկեայ կապոյտ
խաչիւ. իսկ հասարակն է սպիտակ, կա-
պոյտ եւ կարմիր, հորիզոնական դրիւֆ

Թիւ Բնակչաց երկ.	78,490.000
Շոգեճառ գրահատր	24
» հասարակ	276
Նաւ առաքասաւոր	37 Գում. 337

ՍՊԱՆԻԱ.

Սահմանադր. Կառավարութ.

Խնամապէտ. Սէռանօ Ի Տօսիկէզ	
Նորբնիք Թագաւոր. Ամէսէ Ֆէրսինանս,	
Տիւր ս'Ա.օսք. Ծնեալ 30 Մայիս 1845.	
Մայրաքաղաք Մասրիս, Բնակիչ 298,426	
Թիւ Բնակչաց երկրին	16,302,625
Շոգեճառ գրահատր	7
» հասարակ	28
Նաւ առաքասաւոր	84 Գում. 419

ՏԱՆԸՄԱՐԻ

Թագաւոր. Բրիսթիան Թ. Ծն. 8 ապ.
1818. — Գահակ. 15 հոյ. 1863. — Ամուսն.
ընդ Լուիզ—Վիհէլմին (ծն. 7 սեպ. 1817)
ի 26 մայ. 1843.

Մայրաք. Քօթէնիակ, Բնակիչ 155,443
— Գրօք. Կարմիր, վրան սպիտակ խաչիւ.
Թիւ Բնակչաց երկրին 1,753,787.

ՓՕՐԹՈՒԿԱԼ

Սահմանադր. Կառավարութիւն

Թագաւոր. Լուի Ա. Ծն. 31 հոկ. 1838.

— Գահակ. 11 հոյ. 1861. — Ամուսն. քնդ
Պրայ (ծն. 16 հոկ. 1847) Իշխանահայոյն
Իսայիոյ, ի 6 հոկ. 1862.

Որդին. Ալֆօնս, Գահաժառանգ. Իշխան.
Ծն. 31 յուլ. 1865.

Մայրաքաղաք Ալիքսանդր, Բնակ. 224,063

— Գրոց. Կապոյս եւ սպիտակ, Տերուսա.
Կան նշանաւ .

Թիւ Բնակչաց Երկրին 4,347,444

Շոգ. 18. Առազուս. 24. Գում. 42

ՃՈՒՆՍՍ.

Հանրապետական Կառավարութ .

Վարչ. Առժամանակեայ

Առաջին պաշտօնեայ Կամպերրա.

Արսաբիկ գործ. » Ժիւլ-Ճաւրք.

Գրոց. Եռագոյն, կապոյս, սպիտակ եւ
կարմիր, ուղահայեաց դիւս, կապոյսք
գրոցակալին կից.

Մայրաքաղաք, Փարիզ. Բնկ. 1,825,274.

Թիւ Բնակչաց Երկրին 38,192,064

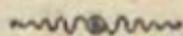
Շոգեկան գրահաւոր 63

» հասարակ 274

Նաւ առազուսաւոր 199 Գում. 536

Ժ Ա Մ Ա Ն Ա Կ Ա Գ Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Կ Ա Ն

Յուլիս 1868

1. Անգլիա. Սքոչիոյ և Իռլանտիոյ բարեկարգական խնդիրը Թագուհւոյն կողմանէ հաստատութիւն գտնելով՝ բարեկարգիչ անուն խորհուրդն ալ կը դադարի:

» Ամերիգա. Հայիթիոյ նախագահ Սալնավ կը յաղթուի ասպտամբներէն, Փոսթուսթի մօտ. իսկ վերստին կ'ամրանայ Փոսթ օ Փոէնսի մէջ:

» Ամերիգա. Սէն-Տոմիսկ. ժողովուրդը վերստին կ'ասպտամբի ընդդէմ Պայէզ նախագահին և կը յաղթէ զնա Սայտօի մէջ. ուրիշ տեղերէ դէպ ի Սայտօ ճամբու հանուած զինուորները չեն ուզեր նաւ մտնել և ժողովրդեան դէմ պատերազմիլը կը մերժեն:

3. Հիւսիսային Գերմանիա. Բրուսիոյ Թագաւորն հրաման կընէ զինուորաց, որ Սատովայի պատերազմին Տաբեզարձը հրապարակաւ չտօնեն:

7. Սպանիա. Մօնփանսիէի դքսոյն հրաման կը տրուի կառավարութեան կողմանէ, որ Սպանիոյ սահմաններէն դուրս ելնէ բոլոր ընտանեօք : Նոյն ատենին՝ Սէռանօ սպարապետն ու բազմաթիւ զօրապետներ ձերբակալ լինելով՝ Քանարեան կղզիները կ'աքսորուին :

12. Հիւս. Գերմ. Ռուսաց Կայսրն ու Ռուսիոյ Թագաւորն ի Չըվալպախ կը հասնին, զիրար դիմաւորելու :

15. Տանքմարտ. Արքայազն իշխանը կը նշանուի Շուէտի և Նորվէկիոյ Արքայազին իշխանուհւոյն Լուիզի հետ :

17. Սէրպիա. Թուրքիոյ կառավարութիւնը հաւանութիւն տալով Երեսփոխանաց բռէի արդեանց, Միլանօ նորընտիր իշխանն իր Գահուն վրայ կը հաստատէ :

21. Պելճիա. Իտալիոյ Արքայազն իշխանն ու իշխանուհին ի Պրուքսէլ կը ժամանեն Թագաւորին այցելութիւն ընելու :

25. Հիւս. Գերմ. Համպուրկի մէջ Գերմանացի գործաւորաց ընկերութեան ընդհանուր ժողով մի տեղի կունենայ, ուր կ'որոշուի որ Գերմանացի գործաւորաց կողմանէ յատուկ Երեսփոխաններ ընտրուին, որոց ժողովին միջոցաւ ընդհանուր բարեկարգութեան հիմնարկութիւն մ'ըլլայ,

ի նպատտ ընդհանուր գործաւորացն Եւրոպիոյ :

30. Իսպիա. Հոռմէն Իտալիոյ անցած Քաւառներուն վերաբերեալ հասարակաց պարտուց տարեկան շահերը հատուցանելու համար՝ որոշումն կը տրուի, որ Իտալիան 17,000,000 ֆր. տարեկան վճարէ առ Պապն. վճարքն ալ Ֆռանսայի միջնորդութեամբն ի գործ կրուելու պայմանաւ :

Օգոստոս 1868

1. Ամերիգա. Հայիթի, Ապստամբաց բանակն երկրին ամէն հաղորդակցութիւնը կտրելով՝ դարձեալ կը յաղթէ: զՍալնավ, որ կըստիպուի իր բանակը ետ բաշել: Սէն-Տովինկի բնակչաց բոլորն ալ Սալնավի դէմ կ'ապստամբին: Այս ծովային՝ միանգամայն ցամաքային ճակատամարտները կը տեսն մինչև տարւոյն վերջերն, և ապստամբաց ուժին ու պաշարին սպառման հետ խաղաղութիւնն ալ կըտիրէ:

» Ֆռանսա. Ռօշֆօն՝ իր խմբագրած Լանժէոն (Լապտեր) անուն շաբաթական Հանդիսին պատճառաւ՝ կըդատապարտուի և կը փախի դէպ ի Պէլճիքա :

» Ամերիգա. Փէրմ. Պալժա անուն

զօրավարը Նախագահ ընտրուելով՝ իր պաշտօնական ուխտը կը կատարէ :

2. Հելլասա. Օլկոս Թագուհին արուզաւակ մի կը ծնի, որ Սեպտ. 3 ին մկրտով ելելով ի Կաթողիկէ յեկեղեցւոջ՝ Արքայազն Իշխանին անունը Կոստանդին կը կոչուի :

3. Սպանիա. Մօնիանաիէի դուքսն ու Դքսուհին՝ Լիզպօնէն զիր մի կուղղեն առ Թագուհին, բողոքելով անոր մէջ՝ ընդդէմ իրենց արտօման :

» Ամերիգա. Քիլի. Կառավարութիւնըն իր այս աւուր վճռով կը ջնջէ այն օրէնքը որ մարդը բանտարկութեան կը դատապարտէր պարտքի համար :

8. Աւստրիա. Քարաճօրճովիչ իշխանը՝ Փէշտայի մէջ ձերբակալ կընեն, Սէրպիոյ Միքայէլ իշխանին սպանման առթիւ :

22. Հարաւային Գերմանիա. Պավիէրոյի Գաթօլիկ կղերին կողմանէ յարձակումըն կըլլայ, ընդդէմ դպրոցական նոր օրինաց և պաշտօնէից աւագ Ժողովոյ Նախագահ Հօնէնլօնէ Իշխանին :

31. Չուիցերա. Երկրիս արեւելեան գաւառաց մէջ հեղեղ կը պատահի, որոյ ջրերն ամէն տեղ կը ծածկեն ու մեծամեծ վնասներ կը պատճառեն :

Սեպտեմբեր 1868

1. Ռուսիա. Լեհաստանի Կուսակալ Փոթաթով Իշխանն արգելք կը դնէ, որ Թաարոնաց, Կերակրատանց և ամէն հասարակաց վերաբերեալ տեղեաց մէջ Լեհերէն լեզուն չգործածուի: Նոյն արգելքը կը դնէ նաև Եկեղեցեաց և Դպրոցաց մէջ և աղօթից գրքերն ալ Ռուսերէնի դարձնելու հրաման կուտայ:

—Արդևօք Փրկեսցէ զիս Տէր ի Թշնամեաց իմոց հզօրացին Ռուսերենն ինչպէս է—:

3. Ամերիգա. Միացեալ Նահանգք. Ճօրճիայի Երեսփոխանական ժողովոյն մէջ կ'որոշուի որ Խափշիկներն անդամակցութեան իրաւունքէ զրկուին. Այս որոշման վրայ 25 Խափշիկ անդամք՝ երեսփոխանական սրահէն դուրս կ'ելնէն:

7. Հիւս. Գերմ. Բրուսիոյ Թագաւորն ի Տրէստ կը ժամանէ, Սաքսօնիոյ զօրաբանակին ընդհանուր կրթութեան ներկայ գտ'ուելու համար:

8. Հոռնա. Արևելեան բոլոր եպիսկոպոսունք կը հրաւիրուին Պապին կողմանէ, որպէսզի Առաքելական գահուն հետ միանալով՝ Տիեզերական ժողովոյն մասնակցին: Նոյն հրաւերքը կըլլայ, ամսոյս

13 ին, Գաթօլիկ չեղող եպիսկոպոսաց :

9. Ամերիգա. Միաց. Նահ. Ճօրճիայի կուսակալն՝ Երեսփոխանաց ամսոյս 3ին ըրած որոշման դէմ կը բողոքէ, իսկ ժողովն իր որոշման վրայ հաստատ մնալով՝ պատասխան կուտայ նաև՝ Թէ անդամակցութեան խնդրոց իրաւունքն իրեն միայն կը պատկանի :

11. Անգլիա. Իռլանտիոյ Գաթօլիկ եպիսկոպոսունք Քօրքի մէջ ժողով կը կազմեն, Կլասթընի նուիրակութիւնը (քանտիտամիւր) պաշտպանելու համար :

» Ֆռանսա. Կայսրն իր որդւոյն հետ՝ ամսոյս 3 էն մինչև ցայսօր՝ Շալօնի բանակին այց ընելէն յետոյ՝ դէպ ի Պիարից կը մեկնի :

12. Ամերիգա. Միաց. Նահ. Ճօրճիայի Ծերակոյտն ալ իր որոշումը կուտայ Խափշիկներն ընտրելեաց ցանկէն դուրս ձգելու :

» Սպանիա. Փրիմ, Սէռանօ և այլ արքորեալ սպարապետք ի Սպանեայ կը դառնան, յեղափոխութեան (ռէվօլիւսիօն) միտումը զօրացնելու, որով և Էլիզապէթի գահուն վերջնական հարուած մի տալու նպատակաւ :

16. Հիւս. Գերմ. Սաքսօնիոյ ոստիկա-

նութիւնը Սարսի մէջ գտնուած Գերմանացի գործաւորաց ընկերութեան ճիւղը (որ յուլիս 23 ին Համպուրկի մէջ ընդհանուր ժողով մ'ըրաւ) բոլորովին կը քայքայէ : — Անշուշտ, որովհետեւ գործնական կամ ժողովրդային միութիւնը մեղանշանք կը համարուի կառավարութեան առջև . . . ինչպէս որ յիմար գործարանապետաց առջև գործաւորաց միութիւնն ու զարգացումն (փոխանակ առաւելութեան և զարգացման իւրեանց գործարանի) ըստ ամենայնի վընասակար կը համարուի — :

17. Ս.Աերիզա. Միաց. Նասն. Ճորճիայի Երեսփոխանական ժողովն կը գրկէ գիտափշիկս նաև դատաւորական պաշտօնի իրաւունքէն :

» Սպանիա. Սկիզբն հեղափոխութեան. Թօփէք ծովապետն յայտարար մի կը հըրտարակէ (Սարակոս անուն պատերազմական նաւէն որ յերկամի կեցած էր Քատիբսի նաւահանգստին մէջ) խոստանալով զլուխ կենալ յեղափոխութեան : Փրիմ սպարապետն ալ նոյն իսկ նաւն ելնելով անմիջապէս կը միանայ Թօփէթի հետ :

18. Սպանիա, Քատիբսի մէջ գտնուող արքունի և քաղաքական զինուորք կը միանան Թօփէթի և Փրիմի հետ :

19. Սպանիա. Փրիմ' յորդորելով բոլոր զՍպանիացիս' հրաւիրէ զանոնք յեղափոխական դրօշին տակ : Նոյն ատենին արտորեալ զօրապետաց բոլորն ալ կը ժամանեն ի Քատիքս ու (Թօփէթի և Փրիմի հետ միախորհուրդ) յայտագիր մի կը հրատարակեն, ասելով' Թէ ապստամբութեան նպատակն ուրիշ բան չէ' բայց եթէ Սպանիոյ ընկերական ու քաղաքական վիճակը վերանորոգել : Նոյն աւուր մէջ Անտալուզիոյ (Հին Լուսիտանիա) բնակչաց մեծագոյն մասն ապստամբական դրօշը կը բարձրացնէ առանց արեան կամ սկզբնաւորութեան պատերազմի :

20. Սպանիա. Մատրիա քաղաքը զինուորական տեսչութեան կ'ենծարկուի. Նովալիքէս (Թագուհւոյ մարդն) սպարապետն իր բանակաւն յԱնտալուզիայ կը դիմէ պատերազմելու համար, ընդէմ ապստամբութեան :

21. Հաւաւային. Գերմանիա. Պափիէրայի, Վիլրթէմպէրկի և Պատի կառավարութիւնք, միաբան խորհրդով, զինուորական խորհրդարան մի կը հաստատեն Հաւաւային Գերմանիոյ բերդերուն խնդիրը կոկելու նպատակաւ :

22. Սպանիա. Ապստամբութիւնը Հին.

Գասթէլիոյ և այլ տեղեաց մէջ կը պայծի՝ Սէռանօ՝ բանակին գլուխն անցած՝ կ'արշաւէ դէպ ի Գօտովա (Մատրիտէն 72 մը-դոն հեռի), ճակատամարտելու ընդդէմ Նովալիբէսի: Նոյն աւուր մէջ՝ պատերազմական նաւերն կը մեկնին Սան-Սէպասթիէնի նաւահանգստէն՝ առանց Թագուհւոյ հրամանին:

24. Հիւս. Գերմ. Հէսի իշխանն շրջաբերական կը դրկէ Եւրոպիոյ բոլոր աէրումեանց, բողոք բառնալով ընդդէմ ընծացիցն Բրուսիոյ որոյ կառավարութիւնն ուրիշ բան ըրած չէ, 1866 էն ի վեր, բայց եթէ յափշտակութիւն իրաւանց:

— Բան չունի նէ Թող գրէ Պիզմարբիականջն (քէօզ տիյնէմիշ) այդպիսի Թըմբուկներու սովորած է —:

25. Սպանիա. Նովալիբէսի բանակին առաջապահ մասը Սէռանօի բանակին հետ կը միանայ:

26. Սպանիա. Անտալուզիոյ ծովեզերեայ բնակչաց բոլորն ալ Փրիմի կը յարին, նոյնպէս Գարթակէնացիք, երբ մանաւանդ Փրիմ իր նաւատորմովն այնտեղ կը ժամանէ:

27. Հիւս. Գերմ. Ռուսիոյ Կայսրն Փօթըտամ կը ժամանէ, յայցելութիւն Բրուսիոյ

Թագաւորին և կը մեկնի հետևեալ աւուր
երկոյնին :

28. Սպանիա. Սէռանոյին ու Նովալի-
քէսի բանակներն Ալքոլիայի մօտ կը պա-
տերազմին. Սեռանոյի մասն յաղթող կը
հանդիսանայ. և Նովալիքէս վտանգաւոր
վէրք մի կ'ընդունի :

—Պռնիօ. Նափօլէօնին երեսը սեւ կենայ—:

29. Սպանիա. Մատրիտ մայրաքաղաքն
ալ ապստամբաց հետ կը միանայ և առ-
ժամանակեայ ժողով կը կազմէ ընդ նախա-
զահուծեամբ Մարտագի :

30. Սպանիա. Պարչէլօնա (Մատր. 124
մղ.) և Զարակօզա (Մատր. 69 մղ.) քա-
ղաքներն ալ ապստամբաց հետ կը միանան:
Մատրիտի առժամանակեայ ժողովոյն կող-
մանէ պաշտօնական յայտագիր մի կը ծա-
նուցանէ բոլոր Սպանիացոց՝ Թէ Թագու-
հին անկեալ է Սպանիոյ զահէն, և Թէ
Պուրպօնեան ցեղն անկարող համարուած է
կառավարել զՍպանիա : Սոյն աւուր մէջ՝
Թագուհին կը մեկնի ի Սան-Սէպասթիէնէ
դէպ ի Զռանսա :

» Զռանսա. Էլիզապէթ գահագուրկ
Թագուհւոյն դէպ ի Փօ ճամբորդութիւն
ըրած ատեն՝ Կայսերական գերդաստանն
կը դիմաւորէ զնա ի կայանն Պիարիցի :

Հոկտեմբեր 1868

1. Անգլիա. Կլամօրն իր առաջադրութեան մէջ յայտարարութիւն կրնէ, ասելով, թէ ինորոց մէջ ամենէն կարևորն իռլանտիոյ վերաբերեալն է, ուր խաղաղութիւնն ուրիշ միջոցաւ չը կրնար հաստատուիլ բայց եթէ Պետութեան կրօնքը ջնջուելով:

» Իսպիա. Կառավարութեան կողմանէ երկրորդ անգամ առաջարկութիւն կըրլայ Ֆռանսային, որ Հռոմի զօրքը յետ կոչէ. բայց Ֆռանսան (Մարքի տը Մուծիէն) կը մերժէ զայն:

» Սպանիա. Սահմանադրական ժողովոյ մը բուէարկութիւնը կը կատարուի, այս ժողովն առժամանակեայ Կառավարութեան կը յաջորդէ:

3. Սպանիա. Էլիզաւէթ՝ Սպանիոյ գահազուրկ Թագուհին՝ բողոքագիր մի կը հրատարակէ ընդդէմ գահազրկողութեան:

4. Սպանիա. Սեանս մարաշախառն առժամանակեայ Կառավարութեան գլուկանուանի:

9. Սպանիա. Միացեալ նահանգներու պանն Սպանիական նոր կառավարութիւնը կը ճանաչէ ի պաշտօնէ:

11. Սպանիա. Ժողովուրդն Հռոմի դ

զայրացած՝ Քահանայապետական դաշնադրրագիրը կայրէ, պտպական Նուիրակատան հրատարակին վրայ :

16. Ամերիգա. Միաց. Նահ. Քառօրինա նահանգին Ծերակուտի տնդամ՝ միանգամաւն քարոզչութեան պաշտօն ունեցող Ռանտօլֆ անուն խափշիկ մի՝ հրացանաւ կապանաւի Քօրէսվիլի մէջ : — Երևի թէ խափշիկ ծնելն ու թերորդ մահացու մեղք կամ առաջին յանցանք համարուած է — :

19. Սպանիա. Մենարան, Կուսաստան, Փակարան և այլ սոցա նման հաստատութեանց բոլորն ալ պաշտօնապէս կը ջընջուին և նոցա կալուածներն Ազգային սեպհականութիւն կը դառնան :

— Մեր վանքերն ի վաղուց Ազգային սեպհականութիւն համարուած են, և երևի թէ անոր համար է որ Հայերն յեղափոխութեան կարօտութիւն չունինք կըսեն — :

21. Ամերիգա. Քալիֆօռնիոյ մէջ սաստիկ գետնաշարժ մը կը լինի :

23. Սպանիա. Կատարեալ և անասնման ազատութիւն կը տրուի Տալադրութեան կամ Մամլոյ, պաշտօնական յայտարարութեամբ :

24. Ամերիգա Միաց. Նահ. Նուվէլ-Օռլէանսի սպիտակներն ու խափշիկներն

իրենց խօսարանաց ակումբներով դէմ առ
դէմ կը պատերազմին սաստկապէս :

— Այս ըսել է շէնք շնորհք իրարու զլուխ
պատուել . Խափշկաց բազմաթիւ յանցանաց
երկուքն առաջին կարգի համարուած են .
մին սեաւ ծնելնին , երկրորդն ալ մարդու
իրաւունք վայելելու փափաքնին : Այսպիսի
մահացու յանցանքն երեւի թէ սպիտակաց
ջղերուն սաստկապէս կը զպի — :

26. Զուիցէրա . Երկրիս արևելեան գա-
ւառաց մէջ ամենասաստիկ հեղեղ պատու-
հելով՝ մեծամեծ փեսաներ կը պատճառի :

» Սպանիա . Առժամանակեայ կառա-
վարութիւնն յայտարար մի հրատարակե-
լով՝ յեղափոխութեան բուն նպատակին
բացատրութիւն կուտայ , խնդիրն այս կեր-
պիւ եզրակացնելով ,

Ազատութիւն Կրօնից .

Ազատութիւն Ուսման .

Ազատութիւն Մամլոյ .

Յարումն ընելով՝ ասէ նաև , թէ Առժա-
մանակեայ կառավարութեան փափաքն է՝
սահմանադրական Միապետութեան մը հիմ-
նարկութիւնն ընել : — Ուրեմն էլ իզապէ՞ծն
ինչ ունէր . և մի՞թէ գալիք Միապետն եր-
կինքէն պիտի իջնէ : Այդ ըսել է յեղափո-

խուժիւն մի ևս պատրաստել . դարձեալ արիւն . . . Աստուանձ կարողութիւն տայ—:

Նոյեմբեր 1868

1. Ամերիգա. Մէքսիքայի հարաւային արեւմտեան կողմերը մրրկայոյզ փոթորիկ մի սկսաւ ու երեք օր անդադար փչելով զիւղեր ու փոքր քաղաքներ կործանեց:

3. Ամերիգա. Միաց. Նահ. Նախագահութեան քուէարկութիւնը լրանալով՝ Կոանձ զօրապետն Նախագահ և Կօլֆէքս Փոխանորդ Նախագահի կ'ընտրուին:

9. Չինաստան. Անգլիական տորմիդն ի Նանքէն ժամանելով՝ Շոնկ-Չուի մէջ՝ քարոզչաց դէմ ի գործ դրուած անիրաւութեանց համար՝ կառավարութենէ լիովին հատուցումն և փոխարինութիւն կ'ստանայ:

9. Ամերիգա. Միաց. Նահ. Արքանդաս նահանգի ապստամբական յուզմունքն օրըստօրէ զօրանալուն և սպառնալից դիրք մ'առնելուն պատճառաւ՝ Սայթըն անուն զաւառապետն կը պարտաւորի բանակ մի կազմել, 60,000 զինուորէ բաղկացեալ:

11. Ամերիգա. Միացեալ Նահանգաց և Անգլիոյ կառավարութիւնք որոշումն կուտան՝ Ալապամայի խնդրոյն լուծումը իրաւադատ ատենի մը ենթարկելոյ:

18. Ճափօն. Գահաժառանք Իշխանն ի կատարելութեան հասանելով՝ Միգանո (Կայսր) կը հրատարակի :

20. Ամերիգա. Միաց. Նահ. Արքան-գասի Քիւ Քլիւքս կոչուած ապստամբաց խմբին ու կառավարութեան զօրաց մէջ ճակատամարտ մի տեղի կունենայ և Քիւ Քլիւքս կոչուածները կը յաղթուին :

21. Հելլասա. Արտաքին գործոց Պաշտօնեայն՝ յայտարարութիւն կընէ Երեսփոխանաց ժողովոյն թէ կառավարութեան փափարն է՝ Յունաստանի կցել զԿրետէ :

24. Հոռնա. Մօնթի և Թօնիէթի ի մահ կը դատապարտուին :

29. Աւստրիա. Հոնկարիոյ Երեսփոխանական ժողովոյն կողմանէ վճիռ կըարուի որ Հոնկարացոց լեզուն օրինաց և պաշտօնական գրութեանց մէջ գործածուի, որով որոշոր Հոնկարացիք անով ալ բաղաբաղանապէս կըմիանան :

Գեկեմբեր 1868

1. Ամերիգա. Փէրու. Ազատութիւն կըարուի բոլոր օտարական նաւերու, որ երկրին ամէն նաւահանգիսները կարենան ելլամտել :

2. Ամերիգա. Քալիֆորնիոյ մէջ՝ քա

նի մը գիւղ ու գիւղաքաղաք հիմնա-
յատակ կըլլան Գետնաշարժի ցնցմամբ :

3. Ֆռանսա. 1851 Դեկտ 3 ին Փարի-
զի յեղափոխական բարակուտից վրայ
սպաննուող Պօտէն անուն Երեսփոխանի
Տարեդարձին պատճառաւ՝ կառավարու-
թիւնն իր զգուշութիւնները կ'առնու ընդ
դէմ ժողովրդեան :

5. Աւստրիա. Պարօն տը Պայսթ (Աւրս-
տրիոյ կառավարութեան առաջին Պաշ-
տօնեայն) Կոմսութեան տիտղոս կըստանայ :

» Թուրքիա. Բարձրագոյն Գուռը՝ տես-
նելով որ Հելլենական կառավարութիւնն
անդադար օգնութեան կը հասնի Կրետէի
ապստամբութեան՝ որոշումն կուտայ զօ-
րաւոր միջոցի դիմելու և նաւատորմը ճամ-
բու կը հանէ դէպի Միջերկրականծով, ընդ
հրամանատարութեամբ Հօպարթ Փաշայի :

11. Հելլասա. Թուրքիոյ Դեսպանին կող-
մանէ վերջնագիր կըտրուի կառավարու-
թեան, որով կը պահանջուի՝ Թէ Էնօսիս
անուն շոգենաւի երթեկեկութեան դադար-
ութեամբ և Թէ Կրետացւոց օգնութեան եր-
թալու համար կազմուած կամաւորաց
խմբին եղծանութեամբ :

14. Թուրքիա. Հօպարթ Փաշան զէնօսիս
հալածելով՝ մինչև Շիրայի նաւահանգիստը

կը բշէ զայն, Օմէր Փաշան ալ Թէսալիոյ կողմերը կը կեդրոնանայ իր բանակաւ :

15. Թուրքիա. Հելլենացի կառավարութեան կողմանէ առ Բարձրագոյն դուռն ուղեալ վերջնագիրը կը մերժուի, և բոլոր Հելլենական հպատակները Թուրքիայէն արտաքսելու որոշումն կը տրուի :

18. Ֆռանսա. Մարքի տը Լավալէթ արտաքին գործոց Պաշտօնեայ կանուանի, վախճանեալ Մարքի տը Մութիէին տեղ :

20. Իտալիա. Տէլլա Ռօքքա զօրապետն Արքայի կողմանէ Պապին ներկայանալով կը խնդրէ որ մահու դատապարտեալ Մօնթի և Մօնիէթի անձանց կեանքը շնորհէ. Պապն զԶօրապետ կընդունի շնորհալի կերպիւ. բայց կենաց շնորհքը կը մերժէ :

23. Ֆռանսա. Մօնիթէօու անուն Լրագիրը պաշտօնական լինելէն կը դադրի և անոր տեղ Վէռիթէ անուամբ նոր Լրագիր մի կըսկսի հրատարակիլ, Պաշտօնական տիտղոսով. — Տըլապուլէի Փռէնս Բանիշ վերնագրով գրքին մէջ Վէռիթէ Օֆիսիէլ (Պաշտօնական ճշմարտութիւն) անուն Լրագրոյ մը խնդիր կը տեսնուի, որոյ մէջ ստուծիւնը մըջման պէս կը վխտայ. . . Մի գուցէ Տըլապուլէի ակնարկութիւնն այս նոր Վէռիթէին համար եղած լինի — :

24. Ֆռանսա. Թուլուզի արդարութեան Ատենին Տէրունական փոխանորդ Պարօն տը Սէկիէ՝ իր պաշտօնէն կը ձգուի՝ տըպագրութեան վերաբերեալ դատերուն մէջ մեղմութեամբ վարուելուն պատճառաւ : — Միապետք՝ եթէ գերբնական կարողութիւն ունենային, տարակոյս չկայ որ պիտի աշխատէին ժողովրդեան շրթանց վրայ մըսեղէն կղանք մի դնել, կամ անոնց լեզուներն երկամեղինէ շինել և կամ աղիլարով (քիրիշ) հիւսել զանոնք, որպէսզի Հն ըսած ատեննին կարենային զանոնք պապնձեցնել կամ ուզած եղանակնին անոնց չալել տալ —

25. Ամերիգա. Միաց. Նահ. Նախագահ ձօնարն ընդհանուր ներողութիւն կը հրատարակէ :

26 Չինաստան. Անգլիացիք իրենց հրպատակաց դէմ եղած անպատուութեան օրինաւոր հատուցման համար երկար ժամանակ սպասելէն և Ֆու-Չիուէն ալ նըպատաւոր պատասխան մի չառնելէն յետոյ՝ Թայվան-Ֆուի նաւահանգիստը կը ռըմբակոծեն ու Ջելանտիա անուն բերդին կը տիրեն : Այս դէպքէն յետոյ՝ Չինաստանցիք Անգլիացոց պահանջքը լիուրի կատարելով՝ Ֆու Չիուի կուսակալն ալ պաշտօնէ կը ձգեն :

Յուևիար 1869

4. Ռուսիա. Քարատաղի Իշխանն այցելութիւն կընէ Կայսեր, ի Փէթէրսպուրկ. յորմէ մասնաւոր պատուով կ'ընդունուի :

7. Թուրքիա. Դեսպանաժողովոյն կազմութեան համար կառավարութիւնն իր հաւանութիւնը կուտայ և Փարիզի դեսպանին հրահանգ կը դրկէ : Հօպարթ Փաշան ալ՝ Շիրայի պաշարումը վերցնելով՝ նաւատորմը ետ կը քաշէ :

9. Ֆրանսա. Հելլենօ-Թուրքի խնդրոյն համար կազմուած Դեսպանաժողովն իր առաջին նիստը կընէ :

11. Սպանիա. Առժամանակեայ կառավարութիւնն յայտարար մի կը հրատարակէ իբր հրահանգ ընդհանուր ընտրողաց, և անոր մէջ իր փափարն յայտնելով՝ Ղնտրեցէք, ասէ, այնպիսի անձինք, որ Թագաւոր մ'ընտրելու արամադրութիւն ունենան : — Երևի թէ Սամուէլ մարգարէին պատիժ ու պատուհաս համարած Թագաւորուշ իւնն օրհնութեան կամ շնորհքի տեղ առնուած է (ըստ Սպանիոյ Առժամանակեայց մեկնութեան), նայինք որ Սաւուղ իր հօրն էշերը փնտրուելու պիտի ելնէ. և (Սամուէլին տեղ) Սպանիոյ Քուէից առաւելութեան պիտի հանդիպի... — :

13. Ամերիգա. Միաց. Նահ. Հայիթիոյ և Սէն Տոմինկի Հանրապետութեանց վրայ պաշտպանութիւն ընելու գաղափարն, (որ Պէնքս անուն Երեսփոխանի կողմանէ առաջարկուած էր) Երեսփոխանաց ժողովոյն կողմանէ մերժուեցաւ : — Միացեալ Նահանգաց Սահմանադրութեան յայսմ մասին ունեցած սկզբանց վրայ լաւ տեղեկութիւն չունեցող անձինք այնպէս կարծեցին ի սկզբան՝ թէ Ֆուանսայի նոր Հանրապետութիւնն ուժեղ պաշտպանութիւն պիտի զըտնէ նոյն Հանրապետութենէ, բայց այս մերժողական որոշումն ըստ բաւականին կը բացատրէ թէ սրբան տարբերութիւն կայ նոցա կարծեաց և ամերիգեան Սահմանադրութեան սկզբանց մէջ — :

14. Անկլիա. Լոռտ Քլէրէնտըն և Ռըվէրտէյ Ճոնսըն՝ Ալապամայի խնդրոյն վերաբերեալ դաշնագիր մի կը կնքեն և երկու կողմանէ գործակալներ կը կարգուին, այն խնդիրն ի հիմանէ քննելու և երկու տարուան միջոցին ի կատար հասցընելու պայմանաւ :

21. Հելլասա. Կրետէի ապստամբութեան օգնական գացող Փէթրօքուլարին և իր կամաւոր զօրաց խմբեակն անձնատուր կը լինին ու ղէպ ի Շիրա կը տարուին: Կառա՞

վարուծիւնն ալ Եւրոպիոյ պետութեանց խորհրդոյն անսալով՝ Հելլենո-Թուրքական խնդրոյն լուծումը Փարիզի դեսպանաժողովոյն որոշմանը ձգել յանձն կ'առնու :

24. Սպանիա. Պուրկոսի կուսակալն այնտեղի Մայր Եկեղեցւոյ դիւանատան Թղթերուն Յանկը շինելու ատեն քահանայէ մը կը սպաննուի :

25. Հելլասա. Փարիզի դեսպանաժողովոյն առաջադրած պայմանաց պատասխան տալով՝ Կառավարութիւնն ցաւ կը յայտնէ, Հելլատայի դեսպանին այդ ժողովէն դուրս ձգուելուն վրայ, և ժողովրդեան դժգոհութիւնը նկարագրելէն յետոյ՝ ժողովոյն միահաւանութեանը գլուխ կը ծռէ և պայմանաց սկզբունքը կ'ընդունի. որուն առթիւ Թրքաստանի և Հելլատայի յարաբերութիւնները խաղաղ դիրքի մէջ կը մտնեն :

26. Սպանիա. Հասարակաց դատարակութեան պաշտօնէին կողմանէ վճիռ մի կ'ելնէ, որով բոլոր կրօնական հաստատութեանց Թղթերն ու յիշատակարանները կառավարութեան ձեռաց ներքե կ'իյնան : — Արդեօք քննչ ահուելի յիշատակութիւններ կան . . . Երանի անոնց, որք պիտի տեսնեն, կամ չկարդացած չըպիտի վախճանին — :

Փետրվար 1869

10. Սպանիա. Քուպայի ապստամբութիւնն այնպիսի ընդարձակութիւն մի կ'առնու, որ կառավարութիւնն կը պարտաւորի նոր բանակ մի ևս զրկել այնտեղ :

13. Թուրքիա. Արտաքին գործոց պաշտօնէութիւնն ալ Աալի Փաշային կը յանձնուի և Վէզիրութեան հետ կը միանայ :

15. Հիւսիս . Գերմ . Հէսի Իշխանին գոյքը յԱրքունիս (Բրուսիոյ) կը գրաւուի : — Շիտակն ըսելով՝ 1868 Սեպտեմբ. 24 ի բողոքը՝ Պիզմարքի վրայ բաւական ազդեցութիւն ըրեր է — :

18 Ամերիգա. Միացեալ Նահանգաց և Անգլիոյ կառավարութեանց մէջ (Ալապամայի գործոյն վերաբերութիւն ունեցող) 1868 Նոյեմբեր 10 ի տրուած որոշումը, Ծերակուտի Արտաքին գործոց մասնաժողովոյն կողմանէ կ'եղծանուի և մերժման վճիռ կը տրուի :

» Ծռանսա. Կառավարութեան կողմանէ շրջաբերական կը զրկուի Ծռանսայի բոլոր ոստիկանութեանց, որով բնակչաց ժողովներուն դէմ կենալու և առաջինէն առաւել ևս խստութեամբ վարուելու հրամաններ կը տրուի անոնց :

» Սպանիա. Առժամանակեայ կառավարութիւնն արտօնութիւն կուտայ Մօնրանսիէի Դքսոյն, որ Սպանիոյ երկիրը կարենայ մտնել ամենայն ազատութեամբ:

28. Ֆռանսա. Ալֆօնս տը Լամարթին, հռչակաւոր բանաստեղծն, այսօր կը վախահանի Մարօնի մէջ, 79 տարեկան (ծնեալ ի 21 Հոկտեմբ. 1790) որոյ յուզարկաւորութիւնն ալ կառավարութեան ծախիւք կը կատարուի:

Մարտ 1869

3. Ամերիգա. Միաց. Նահ. Երեսփոխանական ժողովն՝ միաբան հաւանութեամբ որոշումն ըրաւ յայտնել, թէ իր զգացած համակրութիւնը Սպանիոյ ժողովրդեան ազատամիտ ընթացիցը համար, և թէ Քուպայի Սպանիական կղզւոյն նըկատմամբ ունեցած իղձը՝ անոր անկախութեանը համար:

4. Ամերիգա. Միաց. Նահ. Կրանթնորընտիր Նախագահն իր պաշտօնին անցնելով՝ կը խոստանայ թէ Երկրին օրէնքը ճշդիւ պահել և թէ հասարակաց օգտին համար ունեցած պարտաւորութիւնը խղճիմտօք կատարել:

6. Պէլնիֆա. Երեսփոխանաց ժողովն

իր այս աւուր վճռով կը ջնջէ այն օրէնքը որ մարդը բանտակուծեան կը դատապարտէր պարտքի համար :

8. Սպանիա. Երեսփոխանական ժողովոյն մէջ՝ Մօնթանսիէի Իքսոյն խնամակալութեան խնդիրն յուզուած ատեն՝ երբոր ընդդիմական և տաք վիճարանութիւն յերևան կելնէ՝ Փրիմ յայտարարութիւն կընէ, ասելով Թէ՝ Հանրապետութեան ու Մօնթանսիէի Թագաւորութեան ընտրողութիւնն եթէ ինձ յանձնուէր, իմ հաւանութիւնը Մօնթանսիէի Թագաւորութեան համար կուտայի : Բասթէլար այս գաղափարին դէմ իր բոլոր զօրութեամբը կը մարտի :

9. Թուրքիա. Կրետէի նոր կուսակալ Օմէր Ֆէյլի Փաշան ի Կրետէ ժամանելով՝ այս կղզոյն պաշարումն ալ բոլորովին կը բարձուի :

12. Ս.մերիգա. Միաց. Նահ. ձօրճիա և Տըլափար նահանգաց կողմանէ՝ կը մերժուի Սանմանադրութեան մէջի այն յաւելումը՝ որով իրաւունք տրուած էր խափշկաց՝ մասնակցութիւն ունենալ ընդհանուր Բուէարկութեան :

20. Հելլասա. Դեսպանական փոխանորդն ի Կ. Պօլիս կը ժամանէ և Թուրքիոյ

կառավարութեան հետ ունեցած յարաբերութիւնները վերստին կ'ըսկսին :

30 Անգլիա. Սփօրատէս կղզեաց (Արքիպելաքսեան) բնակչաց կողմանէ պատգամաւորներ կը ժամանեն ի Լօնտօն, որոց պաշտօնն է եղեր համոզել Եւրոպիոյ պետութիւնքը՝ միջնորդութիւն ընելու Բարձրագոյն Դրան, որ յիշեալ կղզեակներն անկախ ճանաչէ : — Ասոր կըսեն քաղաքական (դու կարդան, յիմարական) մուրացկանութիւն — :

Ապրիլ 1869

1. Ամերիգա. Մէքսիքայի ընդհանուր ժողովն այս աւուր նիստին մէջ որոշումն կընէ ճանաչել Քուալայի յեղափոխական պատերազմն, իբրև օրինաւոր կառավարութեան պատերազմ :

12. Ֆրանսա. Կայսրն յայտարարութիւն կընէ՝ Թէ առաջին Կայսրութեան ներքև ծառայող բոլոր զինուորաց, 250 ական ֆրք. տարեկան Թոշակ պիտի յատկացնէ, (սկսեալ ի 15 Օգոստոսէ 1869) ցմահ. ի յիշատակ անուան կամ ծննդեան Նաբօլէօնի առաջնոյ : — Այս Թոշակը մէկտարի հազիւ հազ տրուեցաւ. . . զարմանալին այն է, որ Նաբօլէօն Գ. ուզած է իր Գահն այսպիսի նիհար նիցուկներով ամրացնել :

13. Ամերիգա. Միաց. Նահ. Անգլիոյ կառավարութեան հետ Ալապամայի խնդրոյն վերաբերութիւն ունեցող դաշնագիրը կը մերժուի նաև Յերակուտին կողմանէ :

16. Հիւսիւս. Գերմ. Աւագ խորհրդարանի ժողովոյն մէջ առաջարկութիւն կը լինի Միւնսթր Կոմսի կողմանէ, որ յանուն Գերմանական դաշնակցութեան՝ նոր պաշտօնէութիւն մը (մինիսթէր) կազմուի : Պիզմարք՝ մաքառելով ամենայն զօրութեամբ ընդդէմ այս առաջարկութեան՝ կը յաջողի վերջապէս մերժել տալ զայն : — Պիզմարք իր ճամբուն վրայի Թուփերն ու փշերը տարիներով առաջ սկսած է աւելել, և միամիտ Ֆուանսացին, իր անարժան Պօնափառթի Թրոյն ապաւինած, առտուրնէ մինչ յերեկոյ ուզած է միշտ՝ կազաւել, երգել, կամ Թմբուկ չալել... — :

28. Ամերիգա. Միաց. Նահ. Եւրոպիոյ կառավարութեանց մօտ կեցող Ամերիգացի Դեսպանաց գրեթէ բոլորն ալ ամսոյս մէջ կը փոխուին :

Մայիս 1869

1. Հօլանտա. Լիւքսամպուրկի բերդերն ի հիմանէ կը քանդուին :

» Ռուսիա. Ռուսիոյ ընդհանուր ծովա-

պետ Մէնչիբոֆ Ալէքս իշխանն, այսօր կը վախճանի :

2. Ամերիգա. Փէրուլի և Քիլիյի կառավարութեանց կողմանէ Գուպայի յեղափոխական պատերազմն իբրև օրինաւոր պատերազմ կը ճանաչուի :

21. Սպանիա. Երկու ամսոյ չափ վիճարանութիւններ ըլլալէն յետոյ՝ Երեսփոխանաց կողմանէ 21½ (ընդդէմ 7A) քուէի որոշումն արուեցաւ, որ կառավարութեան դրութիւնը Միալիսակասն ըլլայ : — Ասել է թէ Նաբօլէօն այս խնդրոյն մէջ ալ յաջողեցաւ — :

28. Աւստրիա. Եզիպտոսի Փոխարքայն, (Խըտիվն) ի Վիէննայ կը ժամանէ, Կայսեր այցելութիւն ընելու :

29. Սպանիա. Գանձուց պաշտօնեայն հարցման մը պատասխանելով՝ յայտարարութիւն կընէ Երեսփոխանաց ժողովոյն, թէ գահագուրկ Թագուհին 50,000,000 Ռէօ պարտական կը մնայ Սպանիոյ գանձոյն . յայտարարարութիւն կընէ նաև թէ 7½ ծանրագին պատկերներ անյայտ եղած են Սպանիոյ մոսարաններէն (միւզէ), Թագուհւոյն կառավարութեան ատեն :

— Այս գէշ առուտուր չէ, բայց Թագաւոր ծնանելն ալ ամէն մարդոյ բաղղը չէ — :

» Ամերիգա. Միաց. Նահ. Հնդիկներն
ամսոյս մէջ կըսկսին ստէպ ստէպ յարձա-
կիլ Քէնզասի սահմանաց վրայ, քանդել
այն կողմերն ու յաւարի առնուլ : Նախա-
գահն այս եղելութեանց վրայ լաւ տեղե-
կութիւն ստանալու՝ մանաւանդ այն վայ-
րենիները կըթելու միջոցին կամ եղանակին
վրայ հետազօտութիւն ընելու նպատակաւ
նոր մասնաժողով մի կը կազմէ :

— Եթէ մեր Կորդիբն (Քիւրտ) այս վայրե-
նեաց հետ բաղդատենք՝ Կորդուացիքը
վայրենեացմէ խիստ թշուառ պիտի հա-
մարիմք... հետեւաբար բարեխնամ, հայ-
րախնամ, բարեզուծ և ամենախնամ
բառերը՝ խմբագրաց կողմանէ շոայլուած
շողովութիւններ, ի վնաս և ի կործանումն
Հայ ժողովրդեան — :

Յուճիս 1869

1. Անգլիա. Իռլանտիոյ Եկեղեցեաց
խնդրոյն վերաբերեալ առաջարկութիւնն
Երեսփոխանաց ժողովոյն մէջ ընդունելու-
թիւն կը գտնէ 361 (ընդէմ 247) քուէի :

6. Սպանիա. Նոր սահմանադրութիւնն
ամբողջապէս խմբագրուելով՝ պաշտօնա-
պէս կը հրատարակուի :

11. Ֆրանսա. Ամսոյս 8 էն մինչև ցայս

օր՝ Փարիզի խոռվութիւնն օրըստօրէ կը զօրանայ և հեծելազօր գունդն հրաման կընդունի միջամտել զինու զօրութեամբ :

12. Ծռանա . Եգիպտոսի Փոխարքայն ի Փարիզ կը ժամանէ Կայսեր այցելութիւն ընելու , և Եղիւսեան պալատը կը բնակի :

18. Սպանիա . Սէռանօն Սպանիոյ Միսպետութեան Խնամապետ կը կարգուի :

23. Ամերիգա . Միաց . Նահ . Ճորճիոյ Արդարութեան բարձր ատեանն կը վճռէ թէ սպիտակաց ու խափշկաց մէջ լինելիք ամուսնութիւնքն ըստ օրինի անվաւէր են :

» Ամերիգա . Միաց . Նահ . Պայէն անուն Գուպայի զօրապետն , որ Երկրիս մէջ բանակ կազմելուն պատճառաւ բանտարկուած էր , իր բանտէն կը փախի և 800 կամաւորով դէպ ի Գուպա կը մեկնի ապրտամբաց հետ միանալու :

30. Ամերիգա . Միաց . Նահ . Գուպա կղզւոյն ապստամբական յանձնաժողովէն ղրկուած Լըմիւ անուն պատգամաւորն կառաջարկէ Վուաշինկթընի կառավարութեան , որ Գուպացւոց պատերազմն՝ օրինաւոր ճանաչէ , և այս առաջարկութիւնը կը մերժուի :

ՋԱՆԱԶԱՆՔ

ԲՆԱԿԱՆ ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

Ամէն մարդու՝ մանաւանդ երկրագործին երեք տեսակ գործի պէտք է .

Հողմացոյց , Ծանրաչափի և Զերմաչափի .

Հողմացոյցն հովին դէպ ի ուր փչելն ու անոր աստանդական շարժումունքը ցոյց կուտայ .

Ծանրաչափն օրերով առաջ հովին ու անձրեին նշանը ցոյց կուտայ .

Զերմաչափն օդոյն տաքումեան ու ցըրտումեան աստիճանը ցոյց կուտայ :

Պարտիզպանք իրենց տնկոց անկողինները հովէն կամ անձրեէն , նոյնպէս տաքէն ու ցրտէն պահպանելու համար՝ պէտք է ուշիուշով դիտեն ծանրաչափն ու ջերմաչափը և ըստ այնմ հոգ տանին անոնց :

Օրինակի համար . եթէ ջերմաչափը զրօի մօտերն է , զիտէ երկրագործն որ նոյն գիշեր անշուշտ պիտի սառէ , ուստի պէտք կը համարի տնկոց անկողինները իրիկուը նէ ծածկել . Եւ պայծառ աւուր մէջ երբ որ զրօէն վեր (12էն 18 ին մէջերը) կը տեսնէ զայն՝ պէտք կը համարի անկողնոց ծածկոցը վերցընել :

Բաց ի այս արհեստական գործիներէն բազմաթիւ նշաններ ալ կան, որ բնութիւնը ցոյց կուտայ մեզ. որոց հետամուտ լինելն օգտակար համարելնուս համար՝ մեզ նպատակ առինք անոնց վրայ միայն խօսել համառօտիւ:

Նշանք

Երբոր լուսինն ու աստեղք Թխագոյն շրջանով մը պատեալ կ'երևին, նշան է այն՝ որ քանի մ'օրէն պիտի անձրևէ:

Պարզ և անամպոտ եղանակաւ՝ երբոր երեկոյեան տաք ատենին փայլատակէ, նշան է այն սաստիկ տաքի և չորութեան:

Ամրան անձրևէն յետոյ՝ ամենախիտ մը շուշն է նշան պայծառ օդի:

Բարեխառն օդի ժամանակ երբոր հորիզոնը մշուշով կը պատի կամ թէ վարի մը շուշը վեր կ'ելնէ, նշան է այն անձրևի:

Երբոր արևմտեան կողմը խիտ ամպով պատած լինի, քանի մ'օրէն կանձրևէ: Իսկ եթէ արևն ամենախիտ ամպերու մէջ մուտք ընէ, հետևեալ կամ երկրորդ օրն անշուշտ պիտի անձրևէ:

Արևմտեան հովն անձրև կը պատճառէ, իսկ Հարաւային արևմտեանը՝ փոռորիկ: Նոյնպէս Հիւսիսային հովն անհաստատ

յոսմ թոյլ սառնամանիք կը պատճառէ, իսկ Արևելեան Հիւսիսայինը հաստատուն (1) :

Ամպերն երբոր խատուտկանան կամ գանգուրի ձև առնուն և հովն աստանդակոն շարժման մէջ գտնուի և արևմտեան կողմն սկսի սաստիկ կարմրանալ, նշան է այն փոթորկի :

Երբոր ամպերն հետզհետէ դիզուին ու մծնուլորտին վրայ սաստկապէս ծանրանան, նշան է այն փոթորկի :

Անամպոտ ժամանակ՝ երբոր աստեղք իրենց փայլն յանկարծ կորուսանեն, նշան է այն փոթորկի :

Երբոր հովի մը սաստկութիւնը բոլոր օր տեէ և ընդ երեկոյս դադարի, հետևեալ առուր արշալուսին դարձեալ կը սկսի ընդհանրապէս :

Փոթորիկէն առաջ՝ անհեթեթ հովն ընդհանրապէս իր շարժմանէն իսկոյն կը դադարի :

Անճրելի եւ փոթորկի նշաններ

կենդանեաց վրայ :

Այէն երկրի գաւառացի երկրագործաց մեծ մասն իրենց օդային գուշակութիւնը

(1) Զերմաչափն օրերով առաջ ասոնց փոփոխութիւնը ցոյց կուտայ :

կենդանեաց վրայէն կ'առնուն, և Գորշա-
կորշիւնի օդոց շինող կտակաւոր Անձանց
վրայ քթերնուն տակէն կը խնդան:

Եւ ահաւասիկ անոնց մէկ մասը.

Մեղուներն իրենց փեթակէն չեն հեռա-
նար.

Մրջիւնք իրենց սովորական ընծացքն
առաւել ևս կը փութացընեն:

Ծիծառնիկն սկսի երկրին ու ջրերուն
երեսէն թռչըտիլ, իսկ վայրի Ծիծառն
(Մարթը) բարձրերեն:

Ամէն տեսակ թռչունք սկսին ցանկերու և
մացառներու մէջ քաշուիլ:

Զիւջը (գիշեր հաւուկ) ցածէն կը թռչը-
տի և շէնքերու տակ ապաստանարան կը
փնտռէ:

Որիներն (Գարա գարկա) սկսին յիրան
անցնիլ և ասդիս անդին թռչըտիլ:

Կարապն (Թօյ գուշու) հովուն դէմ կը թռի:
Ճօիններն սկսին հողէն դուրս ելնել:

Ճանճ, Մժեղ, Լու, Մլուկ և այլ սոցա
նման խածանող կենդանիք, սկսին սովորա-
կանէն աւելի կճել զմարդ և զանասուն:

Էշն ստէպ ստէպ ականջները կը թօթուէ:
Խոզերն սկսին իրենց խշտեաց վրայ
Պաւալիլ:

Եղջերաւոր կենդանիք սկսին խխնջալ

կամ ռնգաշնչել ու անկեանց մէջ կծկըտիլ :

Կատուն սկսի գլուխը շիել ու քամակը կրակին դարձնել :

Աքաղաղն սկսի իւր սովորականէն աւելի և ստէպ խօսիլ ու թևերը թօթուել, մահաւանդ գիշեր ատենին :

Հնդկահաւք, Սագերն ու Բադերն սկսին մեծ շշուկ հանել. Այս վերջինները խիստ կը շփոթին ու ջրերուն մէջ թռչըտելով ասդիս անդին կը թափառին :

ԳԵՏՆԱՇԱՐԺ ՓԷՐՈՒԻ

1868 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

Բնութեան ժամանակակից պատմութեան մէջ ամենէն սարսափելին համարուած է այն հեղեղամած գետնաշարժն, որ ի Փէրու (Հարաւային Ամերիկայ) պատահեցաւ, և ուր տասն քաղաք, 30,000 բնակիչ և մէկ միլիառ (հազար միլիօն) ֆրանքի հարըստութիւն կորսուեցան :

Օգոստոս 13 ի երեկոյեան դէմ սկսաւ գետնաշարժն ու տևեց մինչ ի 16, վայրընդմիջական շարունակութեամբ :

Առաջին ցնցումն ուժը վայրկեան տևեց, յորմէ Անտէզեան շլթայից մէկ ահագին մասն ու նոյն լերանց ստորոտի Արէքիզա

քաղաքէն մինչև Արիգա ծովեզերիայ քաղաքի միջոցը սարսեցան : Երկիրը պատանեցաւ ու շատ տեղ կարմրագոյն ջրեր ցայտեցան չափազանց : Բարձրութեամբ ամէն ակունք և գետք՝ սատկապէս յորդեցան վայրկենական միջոցին :

Գետնաշարժէն յետոյ ամէն ակունք ցամքեցան և Թշուառ բնակիչք առանց ջրոյ մնացին . Նոյն ատեն՝ մեծալորտն այնքան խաւարեցաւ որ՝ հինգ մէքո հեռաւորութեամբ՝ կարելի չէր բան նշմարել :

Թագնա քաղքին բոլոր շուրջն (գիշերատենն) յանկարծ փայլեցաւ՝ վայրկենի չափ տեղողութեամբ, ամենապայծառ լուսով . քիչ ատենէն այս լոյսն երկրորդեց ու տեւեց նոյն չափ , բայց ոչ այնքան փայլուն :

Երկրաշարժի առաջին սաստիկ ցնցման ատենն (13 ին) ծովը անօրինակ կերպիւ խըռովեցաւ ու մանրախիտ յորձանքով սկսաւ ամէն կողմ յուզուիլ և ընթանալ անհնարին արագութեամբ : Արիգայի եզերքէն ամենասաստիկ հոսանք մ'առաջ եկաւ յանկարծ , և այն տեղի նաւերուն շղթաները խորտակելով՝ քշեց նաւերն ու վահեց զանոնք դէպ ի յարեժուտս , ուր որ ինքը կ'ընթանար : Քսանը հինգ վայրկեանէն յետոյ՝ այս հոսանքն իր ընթացքը փոխելով՝ սկսաւ

յարեմտից ի հարաւ ընծանալ նոյն իսկ արագութեամբ և այս անագին խաղացքը յերիցս կրկնելով՝ ծովեզերքն երեք անգամ ցամբեցուց բոլորովին, և վերագարծ ըրաւ՝ աւելի քան զ40 մէծն բարձրութիւն ունեցող սպիքով, փշրեց ու սարսափելի հարուածներով անհետացուց նաև այն լեռանց բեկորներն, որք առաջին ցընցման սաստկութենէ թէպէտ և բեկուած, բայց դեռ կանգուն կեցած էին:

Այս կերպիւ անհետացան, Արիզայի հետ, նաև Իզա, Թագնա, Մօնթէկա, Արէթիբա, Ինթիթէ և այլ քաղաքք Փէրուի:

Նորասեսիլ ալի (Տաշկա) մի

Վերոյիշեալ գեանաշարժէն առաջ և կամ այն նորասեսիլ Ալին, որ իր արագոյոր և անապահման աղկութեամբն (օնսիւլասիօն) երկրագնախա մէկ երբորդ մասի վրայէն անդրընծանալով՝ անցաւ գնաց անարկուտեւեամբ և անհնարին արագութեամբ, ու հապաւ մինչ ի յեզերս Աւստրալիոյ:

Ի սկզբան թէ և կրհակիս աղկութիւնն արագ էր, բայց հետզհետէ այնպիսի անարկընկալ արագութիւն մ'ատացաւ՝ որ Մեծին Ուլկիանու ջրերն ամենայն սաստկութեամբ յուզելէն յետոյ՝ իր ճամբուն վրայի Խա-

ղաղական Ովկիանոսն ալ բոլորովին խոտ-
վեց, խորտակելով անոր մէջ գանուած բազ-
մաթիւ փոքր կողեաց մեծագոյն մասն՝
ամենարուռն ընդհարմամբ :

Այս կոհակին երկայնութեան և բարձ-
րութեան վրայ ամենափոքր գաղափար մի
ունենալու համար՝ բաւական է գիտնալ թէ
իր բախմանէ առաջ եկած կտորներու
մէկին երկայնութիւնը 8,000 մլթո և բարձ-
րութիւնը 25 մեթո չափուած է Խողազա-
կան Ովկիանոսի կեցիկ (սբա իօսնէո) նա-
ւաց հրամանատարի կայանէն :

Իսկ արագութեան վրայ գաղափար մի
ևս ունենալու համար՝ բաւական է գիտնալ,
որ Փէրուի գետնաշարժէն (Օգոստոս 15ին)
առաջ եկած ալին, Նոր Հօլանտայի եզերքն
հասաւ Օգոստոս 15ին, և ամենայն խշտիւ
իր առաջն ելած ծովեզերեայ շէնք և այլ
նիւթական բաներ տապալեց ու քանթեց :

Իր գալստեան առաջնորդ եղած էր խա-
ղաղ՝ բայց ահագին կոհակ մի, որ ծովուն
տակի տատանումէն յառաջ շարժելով նա-
ւերն անզգալի արագութեամբ դէպ ի յեր-
կինս բարձրացնելէն յետոյ՝ ծովեզերքը կը
գոռացընէր ալեաց ահագին ձայնիւ. և
սպա, ի քթթել ական և սպառնալից
զօրութեամբ կը հասանէր, ամէն ժայռ և

լեռ խորտակելու և ամէն տեղ հեղեղելու պայմանաւ, յետոյ առաւել ևս շտապաւ կը խաղար կանցնէր, հովի արագութեամբ, մէկ վայրկենին 10,980 մէթոն կամ մէկ ժամին 165 Գաղիական մղոն տեղ ընթանալով:

Վերջապէս այս նորատեսիլ Ալին՝ իր տարօրինակ և ահուելի կատաղութեանը տխուր նշաններն անցած տեղերուն վրայ ձգեց ու սլանալով անհետացաւ:

ՆՈՐ ՀՆԱՐԻ ՄԻ

Տներն ի հիմանէ բարձրացնելու համար՝ Ամերիգացի նարտարագէտք նոր հնարք մի գտան, որ առաջին անգամ լսողին անհաւատալի, փոքր ինչ հաւատացողին ալ խիստ վտանգաւոր թուեցաւ. բայց գործը ցոյց տուաւ որ չէ՞ թէ միայն կարելի՛ այլ և անվտանգ ձեռնարկութիւն մըն էր այն:

Առաջին փորձն եղաւ Չիգակօ բաղքին վրայ. որ Միքիկան լճին եզրը շինուած՝ երբեմն հեղեղի և մշտնջենաւորապէս խոնաւութեան ենթակայ էր, այնպէս որ փողոցներէն լճացեալ ջրերն անպակիւս էին:

Այս կացութեան դարման տանելու համար՝ պէտք էր կամ տները վերստին շինել և կամ նոր հնարիւք բարձրացնել զանոնք

գետնայատակով հանդերձ: Յանդգնեցան այս վերջնոյն ձեռնարկութեան և յաջողեցան:

Հնգայարկ մեծ պանդոկ մի, որուն ծանրութիւնը 18,004,000 սխաէր, բուն առաջին գետնայարկէն վեր հանեցին մինչև 12 ոտք (մէկ Անգլ. ոտքը 31 $\frac{1}{2}$ սանթիմէթրի հաշուով. 3 $\frac{3}{4}$ արշըն), բարձրութեամբ:

Այս գործողութիւնը 600 բառնալիքի (CRIC) միջոցաւ 27 աւուր մէջ կատարուեցաւ՝ այնպիսի ճշդութեամբ ու կանոնաւոր կերպիւ, որ պանդոկին մէջի թէ՛ ծառայութիւնը և թէ՛ անոր երթևեկութիւնը վայրկեան մ'անգամ չարգիւռեցաւ:

Փարիզի մէջ, մերաջացառջև, աշտարակաւոր ահագին աղբիւրի մը յատակը բրելով՝ բոլոր շէնքը ուղիներու վրայ հեծուցին և այն էս մէկ հրապարակէն միւսը տարին, զարմանալի ճարտարութեամբ:

ԽԱՂՈՂ ՊՍՀԵՆՈՒ ԿԵՐՊ

Լսեցինք որ Չմբան համար խաղող պահելու հետամտողներ շատ կան, արժանաւոր գնով ծախելու կամ հարսանեաց և խրնճոյից սեղան զարդարելու նպատակաւ. վասնորոյ ուղեցինք իրենց օգնել հետևեալ տեղեկութեամբ:

Խաղող պահելու շատ միջոցներ գտնու-
ած են մինչև ցարդ, բայց անոնց և ոչ մէկը
կարող եղած է այս Նոյեան պտուղն իր
բնականին մէջ պահել, առանց կրտսեցնե-
լու կամ եփած խնձորի նմանցնելու զայն :

Երևելի Պ. Քաէսան՝ անոր պահպանու-
թեան բնական միջոցը գտած ու յաջողած է .

Աւ ահաւասիկ ինչպէս .

Ողկոյզը կրող ուռը՝ կտրելու է, անոր
վարի և վերի կողմերէն քանի մը պտկունք
(աչք) ձգելով, և ուռին ծայրը ջրալից Թա-
ղարի մէջ դնելու է ողկոյզը դուրս կախե-
լով՝ ծաղիկի կամ փունջի նման : Այս ա-
մանն անշուշտ հողէ պիտի ըլլայ մեր Գաւ-
առաց մէջ, բայց Պօլսեցւոց համար աւելի
լաւ է գիւնկոյի տմանն, որ այս նպատակին
համար յատուկ շինուած է բոլորատիրը ճեղ-
քերով կամ առուակներով : Ներփակեալ
ջրերն ապականութենէ զերթ պահելու հա-
մար Սիւլֆար ջր թեռ (սաչը գըպրըզ) կամ
ածուխի փոշի դնելու է անոնց մէջ :

Վերոյիշեալ գիւնկոյի Թաղարին ձևով
շատ դիւրութեամբ հողէ աման ևս կրնայ
շինուիլ, որ ինչպէս միոյն, նոյնպէս և
միւտոյն մէջ՝ մինչ ի Մայիս՝ այն աստիճան
Թարմ և անկոխն կրմնայ խաղողն, որ կար-
ծես Թէ այգիէն դեռ նոր կ'ընուած է :

ԱՄՊՐՈՊ (Օռւսժ)

Մէքսիքայի Սօնորա նահանգին կողմերն, ուր հազիւ հազ կ'անձրևէ և երկիրնքը կապտազոյն պարզութեամբ մշտնջենաւորապէս կը փայլի, 1868 Հոկտեմբեր 15 ին յանկարծ խաւարեցաւ Թանձրամած ամպերով. հուսկ յետոյ անձրևել սկսաւ ջրհեղեղի նման:

Ամպրոպն հետզհետէ սաստկանալով բոլոր նահանգին մէջ, մինչև ստորին Քալիֆորնիա տարածեցաւ և այն տեղի լօռէթաքաղաքն ի հիմանէ կործանեց՝ մէկ եկեղեցի միայն կանգուն ձգելով: Միւլէյէի ջուրն ուժ ու կէս մէթո. բարձրացաւ. Եարի գետոյն բարձրութիւնն ալ մինչև 12 1/2 մէթո. ելաւ. վերջապէս բոլոր երկիրն ջրով ծածկեցաւ, ուր և անհամար Հնդիկք հեղձան:

Նոյն տմսոյն 17 ին Ալամօսի մօտ Թաւառ մի երևնալով պայծեցաւ. հետևեալ օր տեսան որ քաղաքի շատ տները դէպ ի յերկինս ծծած միանգամայն եօթանասնի չափ անձինք հեղձուցած էր:

Այս 1868 տարւոյն մէջ Ամերիգայի այն կողմերը սաստիկ Ամպրոպ, Փոնորիկ և Իեսնաշարժ ստէպ ստէպ պատահեցան ու մեծամեծ վնասներ պատճառեցին:

ՀԻՒՍՍԱՅԳ

Այս անուն տրուած է այն գեղեցկափայլ օղերևութներուն, որոնք շատ անգամ Հիւսիսային բևեռի մօտերն՝ երբեմն ալ դէպ ի Հարաւ գտնուող Երկիրներու մէջ կ'երևին երկնից Հիւսիսային կողմը:

Այս լուսաւոր երևութներու մէկն, 1870 Հոկտ. 12/24 ին Թրքաստանի այլևայլ (ինչ պէս Կ. Պօլիս, Իզմիր և Կարինի) կողմերէն տեսնուեցաւ շառագոյն աղեղան ձևով, որ ի սկզբան հրդեհի կարմրութիւն կարծուեցաւ:

Դիտուած է, որ Հիւսսայգ (Հիւսիսափայլ կամ Բեւեռային Արշալոյս ևս կըսվի) երեցած ատեններ՝ մթնոլորտի մէջ էլեքտրականութեան յաւելման նշաններ կան. կողմնացուցին վրայ վրդովումն կամ անհանդարտութիւն կընշմարտի երկու կամ երեք ժամ առաջ, և օդին մէջ շառագման ձայներ կը լսուին՝ իբրև նշան էլեքտրական հոսանքի, որ կ'ընթանայ մթնոլորտին մէջ: Բոլոր այս նշաններն ցոյց կուտան թէ այս օղերևութի պատճառն էլեքտրականութիւնն է: Բնագէտքդեռ ճշդիւ հասկըցած չեն թէ լուսաւորութիւնն ո՛ւստի յառաջ կուգայ:

Հիւսիսային երկիրներու մէջ այս երևութի գոյնն ամէն ատեն նոյն և նման չէ,

և երբեմն այնպէս պայծառ՝ որ մարդ՝ կըրնայ նոյն լուսով կէս գիշերուան մէջ անգամ կարդալ: Երբեմն լոյսն ուղղակի կը ճառագայթէ հորիզոնէն, երբեմն ալ երկու ծայրերովն հորիզոնի վրայ կեցող կամարէն: Երբոր այս ձևը պատահի՝ շատ անգամ կը մժննայ երկնից այն մասն՝ որ կամարին կամ աղեղան տակն է և կամարի եզերքէն լոյսը դուրս կը հոսէ ամենափայլ պայծառութեամբ: Լուսին հոսանքը կամ ճառագայթները, հովէն աղկացեալ ցորենոց արտինման, վէտ վէտ կը տատանին և այս երբեմն արագ՝ միանգամայն գեղեցիկ շարժման ատեն՝ լուսոյ աղկութեան մէջ՝ անհամար ատուպներ կ'երևին որոնք կայծի արագութեամբ այսդիս անդին օձաձև կը սլանան:

Երբեմն լոյսն՝ փոխանակ հոսանքի կամ շառաւիղի պէս ճառագայթելու՝ մժնորտը կը լեցունէ, այնպէս որ տեսնողն ինքզինք լուսոյ ամպերէ շրջապատեալ կկարծէ:

Հիւսսայգն երևցաւ նաև Փարիզէն, 1869 Ապրիլի 15 — 16 ի գիշերն. որ ամպամած հորիզոնին վրայ անյարդ ուղղութիւն ունեցող լուսոյ մը տարածութեան վրայէն՝ ճառագայթներն զէպի Զենիթ բարձրացան, անհամար ատուպներու ցայտմունք միանգամայն անոնց մէջ տեսնուելով:

ՀԱՆԴԷՍՔ ԵՒ ԼՐԱԳԻՐՔ

Ա.ՁԳԱՅԻՆ

Ա.բարաս	Ամսական	յէջսիածին
Ա.բալոյս	Կիսամսեայ	յիգմիր
Ա.Լեւսաբեր	Շաբաթական	ի Կ. Պոլիս
Բազմամկայ	Ամսական	ի Վէլնէ՛սիկ
Դիսակ	Շաբաթական	ի Կ. Պոլիս
Երկրագունդ	»	»
Ծիածան	Պատահական	»
Հայրենիք	Շաբաթական	»
Հորիզոն	Երկօրեայ	»
Մամուլ	Եռօրեայ	»
Մանգումէ	Օրական	»
Մասիս	Եռօրեայ	»
Մեղու	»	»
Յայս	Կիսամսեայ	յԱրմաւ
Սիօն	Ամսական	յԵրուսաղէմ
Փող	Երկօրեայ	ի Կ. Պոլիս
Փունջ	Շաբաթական	»
Օրագիր	Օրական	ի Կ. Պոլիս

ԾԱՆՈՒՅՈՒՄ

Մեր 1870 թուականի Տարեցուցին մէջ՝ ծանուցում ընելով՝ խնդրած էինք որ Գաւառական Ազգայինը հաճին ղրկել իրենց Գաւառի վիճակագիրը: Երկու տեղէ միայն տեղեկութիւն գրեցին մեզ, վասնորոյ պիտի սպասենք որ ուրիշներն ալ ղրկեն զոնէ նշանակելու չափ մաս մը որ կարեւանք 1872ի Տարեցուցին մէջ տպել:

Հ Ա Ն Ե Լ Ո Ւ Կ

Թիւ 8 (*)

Կայի — չըկամ, Չըկայի — կամ,
 Այսպէս էի, Է՛նք յարածամ,
 Ինչ ունիս բեր, տուր ինձ կուլ տամ,
 Վերստին ուղէ՛ անմարս ետ տամ:
 Երբոր Թևօքս յաշխարհ վանիս՝
 Մի սէրս պղղծեր. Միտ դիր խօսքիս .
 Չըլլան Թէ կողերուս դըպիս,
 Որ մի գուցէ յաստեաց փոխիս,
 Այս ըսածէս մի վախ բերեր,
 Ման խօսեցայ, բայց միտքս մայն չէր .
 Ձի Տէրն է ինձ պաշտօն տուեր,
 Բաշխել միշտ կեանք, վիշտ, յոյս և սէր:
 Ձի երբ հեռիւ գաս՝ քեզ կը մեղմեմ,
 Սըրտիս զարնես՝ քեզ կը գրկեմ .
 Շատ հեղ վերքիդ վուշ կը կապեմ
 Ի՛ամէն պահանջքըդ կը առժեմ:

(*) Ինչպէս որ Գարնան պատկերին
 ներքեւ ծանուցած ենք, Այս 8 թիւ հա-
 նելուկին համար (նոյնպէս եւ 9 ին, եւ
 10, 12, 13 ին, որք չեն լուծուած)
 նուէրները պիտի կրկնուին եւ 20 ժը-
 ուանհոց զիրք պիտի տուի լուծողին:

Ճ. Ա.

ԵՐԹԵԻԵԿԻՔ

ՖԷՎԱՅԻՏԻ ՕՍՄՆԻՑԷ ՇՈԳԵՆԱԻԱՑ

ԳԻՄ ՏԲԱՊԻՉՕՆԻ

Մեկնի Ձորեքշաբթի Օրեր երեկոյ. ժ. 10 Տհակ.

Կ. Պօլիսէն յԵրէլի, յԱհասիա, յԻնէպօլի, Ի Սիւսօյ, Ի Սամսօն,
Ի Բիւլիա, յՕրտու, Ի Կիրասօն, Ի Տրապիզօն, Ի Տիգէ, Ի Պաթուս :

ԳԻՄ ՍՆԱՆԻՍԻ

Կ. Պօլիսէն Ի Կէլիպօլու, Ի Չանաք-քալէ, Ի Լիւսեա, Ի Քարաղան,
Ի Քալալա, Ի Աէլանիկ, Ի Վօլօյ :

ԳԻՄ ԿԻՐԻՏԻ

Երեքշաբթի Օրեր, երեկոյ. ժ. 10 Տահկ.

Կ. Պօլիսէն. Ի Կէլիպօլու, Ի Չանաք-քալէ, յԱյլալէք, Ի Միսիլի,

ի Տիբէլի, յիզվիբ, ի Սաբլլզ, ի Հանեա, ի Րէամօ, ի Բանախա :

ԳԻՎ ԹԼԲԻՐՏԱՂԻ

Երեքշաբթի եւ Շաբաթ Օրեր, ի ծագ . արեգական

ի Սիւիվրի, ի Թէքիլուաղ :

ԳԻՎ ԵԶՄԻՏԻ

Ամառն ամեն Օր . իսկ Չմեռն, Երկուշաբթի, Չորեքշաբթի,
Հինգշաբթի եւ Շաբաթ, ի ծագ . արեգական

ի Տարլճա, ի Գարամուսալ, ի Տէյիքմէնտէրէ, յիզմիտ :

ԳԻՎ ՊԱՆՏՄԱՅԻ

Հինգշաբթի Օրեր, ի ծագ . արեգական

ի Բէրէձէ, ի Պանտլլրմա :

Առօրեայ երթեւեկութիւնք . ի Մալթէփէ, ի գարթալ ե ի Բէնտիկ

ՅՈՒՑԱԿ ԳՐԵԱՆՑ

Գ Ր Ա Տ Ա Ն Փ Ա Ր Ի Զ Ո Ի

Ստորագրողքս պատկեր, ոսկեգօծ հասարակ
Նարնկ մեծ, փոքր, պատկեր, փառակազմ հասարկ,
Գասարան Հայկ, մանկանց բազմպատկ,
Թուարամուրթի Գասար Ս Մերայեյեանի
Նայն համանօս

Համանօս Գասարան Հայ, Գուանո Տան
Բառգրեւի » » »

Նդիտ

Եզնիկ Բ.Տպագր, ոսկեգօծ փառակազմ լամպակազմ

Միւլիօ Ռէպիօ . Բ . Տպագրուեիւն

Գտեղեկ առաքինիք վիպասանուեիւն

Փելիսեւել Պաւլինէ պատկ, փառակ, հարկ

Ընդունելուքիւն Ընծայի, Կրկնիկեան

Խնդիր Միուրեան Հայոց

Հասրեսիւր Բաղուածք Ա. Մ. Վ. Գարագաշեան

Նեռն համ Կասարած Ածիւրեիք

ՆՈՐԱՏԻՊԻ

Գործնական Գերականուքիւն Հրահան-

գօրեւ Լուծմամբ ի պէտս Գայրոցաց. Ա. Մ. Վ. Գ.

Տարեկ Գաղափական Տնտեսութեան

ԸՆԴ ՄԱՄԼՈՎ

Ս.Ն.Ա.Կ. Բնիկովի Թարգ. Դ. Նոյ. Այլազեան,

Մարիս եւ Մելիք-Ա.ՏԻԼ Թարգմ. յԾառայ.

Գաղտնիք Հաւաստեցնութեան, Գաղտնիք.

ՅԶԳԳԳ

« Ազգային գրադարան

NL0109870

